

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA W SZCZECINIE

Egz. Nr 2

PROTOKÓŁ

**KONTROLI KOMPLEKSOWEJ GOSPODARKI FINANSOWEJ
GMINY MIASTA BORNE SULINOWO
za lata 2013 – 2016**

WK – 0913.1324.9.K.2017

PI
Ctts

↓ R

SPIS TREŚCI

	WSTĘP	9
<i>I.</i>	<i>USTALENIA OGÓLNOORGANIZACYJNE</i>	<i>10</i>
1.	Kierownictwo jednostki samorządu terytorialnego	10
1.1.	Przewodniczący i wiceprzewodniczący jednostki samorządu terytorialnego	10
1.2.	Burmistrz, Zastępca Burmistrza	10
1.3.	Skarbnik	10
1.4.	Sekretarz	10
2.	Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne	11
2.1.	Statut gminy	11
2.2.	Dokonywanie czynności z zakresu prawa pracy wobec burmistrza	11
2.3.	Regulamin organizacyjny urzędu miejskiego	12
2.4.	Dokumentacja opisująca przyjęte przez gminę zasady (politykę) rachunkowości.	12
2.5.	Odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie gospodarki finansowej i rachunkowości	13
2.6.	Instrukcja postępowania w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałaniu finansowania terroryzmu.	13
2.7.	Funkcjonowanie kontroli wewnętrznej	13
2.7.1.	Procedury kontroli w zakresie procesów związanych z gromadzeniem i rozdysponowywaniem środków publicznych oraz gospodarowania mieniem.	13
2.7.2.	Kontrola funkcjonalna	14
2.7.2.1.	Kontrola funkcjonalna wykonywana przez burmistrza.	14
2.7.2.2.	Wykonywanie kontroli przez Skarbnika – Głównego Księgowego Budżetu	14
2.7.3.	Kontrola instytucjonalna	14
2.7.3.1.	Wykonywanie kontroli przez Burmistrza	14
2.7.3.2.	Wykonywanie kontroli przez wewnętrzną jednostkę kontroli	15
2.8.	Audyt wewnętrzny	15
2.9.	Kontrole zewnętrzne	16
3.	Dane ogólne o jednostce samorządu terytorialnego (m.in. informacja o ilości jednostek podległych i nadzorowanych, uczestnictwo w związkach komunalnych)	18
3.1.	Jednostki organizacyjne gminy, spółki z o.o. i spółki akcyjne	18
3.2.	Współdziałanie między jednostkami samorządu terytorialnego	22
3.3.	Jednostki pomocnicze gminy	22
3.4.	Zasady zarządu mieniem gminy	24
3.5.	Zasady i tryb korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej	25
3.6.	Gminne przepisy porządkowe	25
<i>II.</i>	<i>KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ</i>	<i>25</i>

Du-
Bios

R ↓

1.	Gospodarka pieniężna i kontrola kasy	25
1.1.	Obsługa bankowa	26
1.1.1.	Obsługa bankowa Urzędu Miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych	26
1.1.2.	Operacje bankowe	28
2.	Księgi rachunkowe budżetu i urzędu	29
2.1.	Stan i kompletność urzędów księgowych	29
2.1.1.	Opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości	29
2.1.1.1.	Określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych	29
2.1.1.2.	Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego	29
2.1.1.3.	Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych	30
2.1.1.3.1.	Zakładowy plan kont	30
2.1.1.3.2.	Wykaz ksiąg rachunkowych	30
2.1.1.3.3.	Opis systemu przetwarzania danych	31
2.1.1.4.	System ochrony danych i ich zbiorów	31
2.1.2.	Przestrzeganie ustaleń zakładowego planu kont przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych	31
2.1.2.1.	Prawidłowość dokumentowania operacji gospodarczych	32
2.1.2.2.	Przestrzeganie zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych	32
2.1.2.2.1.	Prawidłowość i terminowość zapisów w ewidencji księgowej	33
2.1.2.2.2.	Prowadzenie dziennika i kont księgi głównej	33
2.1.2.2.3.	Prowadzenie kont pomocniczych (ewidencji analitycznej)	33
2.1.2.2.4.	Sporządzanie zestawień obrotów i sald	33
2.1.2.2.5.	Dokonywanie zapisów w księgach rachunkowych	34
2.1.2.2.6.	Zachowanie porządku systematycznego i chronologicznego	34
2.1.2.2.7.	Terminowość zapisów	34
2.1.2.2.8.	Korekta błędnych zapisów	34
2.2.	Rozrachunki i roszczenia	35
2.2.1.	Rodzaje rozrachunków	35
2.2.2.	Prawidłowość funkcjonowania kont rozrachunkowych	35
2.2.3.	Terminowość regulowania zobowiązań	35
2.2.3.1.	Odprowadzanie podatku dochodowego od osób fizycznych	35
2.2.3.2.	Odprowadzanie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy	37
2.2.3.3.	Odprowadzanie wpłat na PFRON	39
2.2.4.	Prawidłowość naliczania odsetek za zwłokę z tytułu nieterminowego regulowania należności gminy	39
2.2.5.	Windykacja należności podatkowych i innych dochodów	39
2.2.6.	Przestrzeganie uprawnień do zaciągania zobowiązań obciążających budżet jednostki samorządu terytorialnego	59
2.2.7.	Zobowiązania wymagalne	60
2.2.8.	Udzielanie zaliczek na wydatki do rozliczenia	60
2.2.9.	Wydatki niewygasające	65
2.3.	Gospodarka drukami ścisłego zarachowania	65
2.3.1.	Instrukcja gospodarowania drukami ewidencjonowanymi	65
2.3.2.	Sposób gospodarowania drukami ewidencjonowanymi	65

3.	Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna	66
3.1.	Przestrzeganie zasad i terminów sporządzania sprawozdań budżetowych	66
3.1.1.	Terminowość sporządzania sprawozdań	66
3.1.2.	Rzetelność sporządzania sprawozdań	66
3.2.	Przestrzeganie zasad i terminów sporządzania sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji	66
3.3.	Przestrzeganie zasad i terminów sporządzania sprawozdań z dochodów podatkowych gminy	67
3.3.1.	Rzetelność sporządzania sprawozdań	67
3.3.2.	Rzetelność wykazania w sprawozdaniach danych o zastosowanych obniżkach ustawowych stawek podatkowych oraz ulg zwolnień pozaustawowych	67
3.4.	Rzetelność i terminowość sporządzania sprawozdań o stanie środków na rachunkach bankowych	68
3.5.	Kontrola sprawozdań przez Burmistrza	68
4.	Inwentaryzacja	69
4.1.	Unormowania wewnętrzne określające zasady przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji	69
4.2.	Inwentaryzacja środków pieniężnych i papierów wartościowych	70
4.2.1.	Inwentaryzacja gotówki i innych środków pieniężnych przechowywanych w kasie	70
4.2.2.	Inwentaryzacja środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych	70
4.3.	Inwentaryzacja rozrachunków	72
4.4.	Inwentaryzacja aktywów trwałych	77
4.4.1.	Inwentaryzacja środków trwałych	83
4.4.2.	Inwentaryzacja środków trwałych w budowie	86
4.4.3.	Inwentaryzacja wartości niematerialnych i prawnych	86
4.4.4.	Inwentaryzacja długotrwałych aktywów finansowych	87
III.	BUDŻET JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	87
1.	Dochody budżetowe	87
1.1.	Subwencje i dotacje	87
1.1.1.	Subwencja ogólna	87
1.1.2.	Dotacje	89
1.1.2.1.	Dotacje celowe z budżetu państwa	89
1.1.2.1.1.	Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych Gminy	89
1.1.2.1.1.1.	Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych objętych kontraktem wojewódzkim	89
1.1.2.1.1.2.	Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych bieżących (§ 2030)	89
1.2.	Dochody z tytułu podatków i opłat	97
1.2.1.	Dochody z tytułu podatków	104
1.2.1.1.	Podatek rolny i leśny	104
1.2.1.2.	Podatek od nieruchomości.	116

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

1.2.1.2.1.	Podatek od środków transportowych	142
1.2.1.3.	Ulgi podatkowe	146
1.2.1.3.1.	Ulgi ustawowe	146
1.2.1.3.2.	Ulgi pozaustawowe.	156
1.2.1.3.3.	Kontrola podatkowa	157
1.2.2.	Dochody z opłat	157
1.2.2.1.	Oplata prolongacyjna.	157
1.2.2.2.	Oplata skarbowa	158
1.2.2.3.	Oplaty adiacenckie	159
1.2.2.3.1.	Oplata adiacencka z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej podziału	159
1.2.2.3.2.	Oplata adiacencka z tytułu udziału w kosztach budowy urządzeń infrastruktury technicznej	160
1.2.2.3.3.	Oplata adiacencka z tytułu wzrostu wartości w wyniku jej scalenia i podziału	161
1.2.2.4.	Oplaty z tytułu zbywania nieruchomości, których wartość wzrosła w związku z uchwaleniem lub zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tzw. opłata planistyczna)	161
1.2.2.5.	Oplata za zajęcie pasa drogowego i umieszczenie w nim urządzeń niezwiązanych z funkcjonowaniem drogi.	162
1.2.2.6.	Oplata za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	172
1.2.2.7.	Oplata z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi	174
1.3.	Dochody z majątku	186
1.3.1.	Dochody ze sprzedaży oraz oddawania w użytkowanie wieczyste nieruchomości gminnych	187
1.3.1.1.	Dochody z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	198
1.3.1.2.	Uwłaszczenie osób prawnych nieruchomościami będącymi w ich zarządzie lub użytkowaniu	198
1.3.2.	Dochody z tytułu od nieruchomości oddanych w trwały zarząd	199
1.3.3.	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych.	199
1.3.4.	Odsetki i dywidendy od kapitału wniesionego do spółek	215
1.4.	Inne dochody	215
1.4.1.	Odsetki od środków finansowych gminy gromadzonych na rachunkach bankowych	215
1.4.2.	Spadki, zapisy, darowizny	215
1.4.3.	Odsetki od pożyczek udzielonych przez gminę	216
1.4.4.	Dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych odrębnymi przepisami	216
2.	Wydatki budżetowe z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych	217
2.1.	Wydatki bieżące	217
2.1.1.	Wydatki z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń	217
2.1.1.1.	Wynagrodzenia osobowe pracowników	217
2.1.1.1.1.	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	222
2.1.2.	Pozostałe wydatki bieżące	222
2.1.2.1.	Wypłata jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli na danym stopniu awansu zawodowego	222

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

2.1.2.2.	Naliczanie i wykorzystanie środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	225
2.1.2.3.	Wydatki na podróże służbowe krajowe pracowników	226
2.1.2.4.	Wydatki na podróże służbowe pracowników poza granicami kraju.	228
2.1.2.5.	Wydatki na podróże służbowe krajowe i zagraniczne radnych gminy	229
2.1.2.6.	Wyплаты diet radnym, członkom komisji rady i innym uprawnionym	229
2.1.2.7.	Wydatkowanie środków na realizację programów gminnych	232
2.1.2.8.	Wydatki na zakupy, dostawy, roboty i usługi (poza inwestycyjnymi)	234
2.1.2.9.	Wydatki wykonane w ramach funduszu sołeckiego	234
2.1.2.10.	Wydatkowanie środków na wypłaty dodatków mieszkaniowych	234
2.1.2.11.	Wydatki ze środków funduszy celowych.	236
2.1.2.11.1.	Wydatkowanie środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	236
2.1.2.11.2.	Wydatkowanie środków Państwowego Funduszu Kombatanów	236
2.2.	Wydatki majątkowe	236
2.2.1.	Wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne	236
2.2.1.1.	Planowanie w budżecie wydatków inwestycyjnych oraz ich realizacja	236
2.2.1.2.	Zasady oraz rzetelność ewidencji nakładów inwestycyjnych i wydatków na zakupy inwestycyjne	237
2.2.1.3.	Realizacja wybranych inwestycji	237
2.2.1.3.1.	Realizacja zadania inwestycyjnego pn.: "Budowa i wyposażenie targowiska Mój Rynek w Bornem Sulinowie"	237
2.3.	Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji	256
2.3.1.	Wykorzystanie i rozliczenie dotacji otrzymanych przez jednostkę samorządu terytorialnego	256
2.3.1.1.	Dotacje otrzymane przez gminę w związku z realizacją zadań zleconych i ich rozliczenie	256
2.3.1.1.1.	Plan finansowy zadań zleconych	256
2.3.1.1.2.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd gminy	257
2.3.1.1.3.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd gminy	263
2.3.1.2.	Środki na realizację porozumień i ich rozliczenie	264
2.3.1.2.1.	Dotacje celowe otrzymane przez gminę na realizację porozumień	264
2.3.2.	Wykorzystanie i rozliczenie dotacji przekazanych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego	265
2.3.2.1.	Dotacje podmiotowe	265
2.3.2.2.	Dotacje przedmiotowe	266
2.3.2.3.	Dotacje celowe	266
3.	Dług publiczny, przychody i rozchody budżetu	269
3.1.	Dług publiczny	269
3.1.1.	Poziom zadłużenia gminy	269
3.2.	Przychody budżetu	272
3.2.1.	Przychody ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych z budżetu	272

3.2.2.	Przychody z kredytów i pożyczek zaciągniętych przez gminę na rynku krajowym i zagranicznym	272
3.2.2.1.	Splata pożyczek, kredytów, wyemitowanych obligacji w 2016 r.	272
3.2.2.2.	Przychody z kredytów i pożyczek zaciągniętych przez gminę na rynku zagranicznym	289
3.2.3.	Przychody ze sprzedaży papierów wartościowych oraz z prywatyzacji majątku	289
3.3.	Rozchody budżetu	289
3.3.1.	Splata kredytów i pożyczek zaciągniętych na rynku krajowym	289
3.3.2.	Splata kredytów i pożyczek zaciągniętych na rynku zagranicznym	289
3.3.3.	Wykup papierów wartościowych	289
3.3.4.	Udzielenie z budżetu pożyczek i kredytów	289
3.3.5.	Udzielanie poręczeń i gwarancji	289
3.4.	Rzetelność danych wykazanych przez gminę w sprawozdaniu mającym wpływ na poziom zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego na koniec 2016 r. (w tym podlegających wyłączeniu) oraz wielkość prognoz na lata 2017-2018	298
3.4.1.	Rzetelność planowanych potencjalnych wydatków z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji w uchwale budżetowej na rok 2016 i WPF na lata 2017-2018	298
3.4.2.	Rzetelność planowanych rozchodów oraz wydatków na obsługę długu w uchwale budżetowej na rok 2016 i WPF na lata 2017-2018 (w tym podlegających wyłączeniu)	304
3.4.3.	Dane podlegające wykazaniu w WPF po uwzględnieniu wyników kontroli	317
IV.	GOSPODARKA MIENIEM	320
1.	Gospodarka mieniem komunalnym	320
1.1.	Gospodarka nieruchomościami	320
1.1.1.	Unormowania wewnętrzne w zakresie obrotu nieruchomościami	320
1.1.2.	Obrót nieruchomościami	321
1.1.3.	Ewidencja nieruchomości	324
1.1.4.	Umorzenia nieruchomości	325
1.2.	Środki trwałe	326
1.2.1.	Unormowania wewnętrzne w zakresie gospodarki rzeczowym majątkiem trwałym oraz zasady umarzania ewidencji środków trwałych	326
1.2.2.	Ewidencja środków trwałych	326
1.2.3.	Zmiany w stanie środków trwałych	326
1.2.4.	Umorzenia i ewidencja umorzeń środków trwałych	328
1.3.	Wartości niematerialne i prawne	337
1.3.1.	Unormowania wewnętrzne w zakresie gospodarki wartościami niematerialnymi i prawnymi oraz zasady ich ewidencji i umorzeń	337
1.3.2.	Ewidencja wartości niematerialnych i prawnych	337
1.3.3.	Zmiany w stanie wartości niematerialnych i prawnych	337
1.3.4.	Umorzenia i ewidencja umorzeń wartości niematerialnych i prawnych	338
1.4.	Długotrwałe aktywa finansowe	338
1.4.1.	Unormowania wewnętrzne w zakresie długotrwałych aktywów finansowych	338

[Handwritten signature]

[Handwritten initials]

1.4.2.	Ewidencja długotrwałych aktywów finansowych	338
1.4.3.	Zmiany w stanie długotrwałych aktywów finansowych	338

V. ROZLICZENIA JEDNOSTKI S AMORZĄDU TERYTORIALNEGO Z JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI 340

1.	Rozliczenia z jednostkami budżetowymi	340
1.1.	Realizacja planu finansowego	340
1.2.	Rozliczenie dochodów uzyskanych przez jednostkę	341
2.	Rozliczenia z samorządowymi zakładami budżetowymi	342

VI. INNE USTALENIA.

1.1.	Kontenery na odzież używaną	342,
1.2.	Udzielanie dotacji i stypendiów z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w części dotyczącej tańca sportowego	344
1.3.	Wydatkowanie środków finansowych z tytułu współpracy z podmiotami zajmującymi się doradztwem podatkowym	344
1.4.	Dochody z tytułu opłaty za korzystanie z przystanków i dworców	350
1.5.	Dochody uzyskane na podstawie art. 403 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz dokonywanie wskazanych w nim wydatków	350
1.6.	Strefy płatnego parkowania	353
1.7.	Karty płatnicze	353

WSTĘP

Kontrola kompleksowa gospodarki finansowej Gminy Borne Sulinowo przeprowadzona została przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Szczecinie w osobach:

- inspektora Justyny Gomorskiej w okresie od 09.03.2017 r. do 19.04.2017 r., z uzasadnioną przerwą w dniach 10.03.2017 r.,
- st. inspektora Marcina Binasia, w okresie od 03.04.2017 r. do 23.06.2017 r., z uzasadnionymi przerwami w dniach: 20.04.2017 r., 08.06.2017 r.
- st. inspektora Renatę Podgórską w okresie od 16.05.2017 r. do dnia 07.06.2017 r., z uzasadnionymi przerwami w dniu 02.06.2017 r.

działających na podstawie odpowiednio upoważnień: Nr 22/2017 z dnia 16 lutego 2017 r., Nr 31/2017 z dnia 17.03.2017 r. oraz Nr 51/2017 z dnia 10.05.2017 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie do przeprowadzenia kontroli kompleksowej gospodarki finansowej Gminy Borne Sulinowo za lata 2013-2016 oraz wybranych zagadnień za okres sprzed 2013 r. i występujących w roku 2016,

Jednostka kontrolowana:

Urząd Miejski w Bornem Sulinowie

Al. Niepodległości 6

78-446 Borne Sulinowo

Tel. (94)37-34-120

Fax. (94)37-34-133

NIP: 673-100-94-15

Handwritten signature

Handwritten signature

I. USTALENIA OGÓLNOORGANIZACYJNE.

1. Kierownictwo jednostki samorządu terytorialnego.

1.1. Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Rady.

W badanym okresie funkcję:

1. Przewodniczącego Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie sprawowały następujące osoby:
  - Tomasz Skowronek – od dnia 2 grudnia 2010 r. do 1 grudnia 2014 r. wybrany na mocy uchwały Nr I/1/2010 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 2 grudnia 2010 r.
  - Dariusz Czerniawski – od dnia 1 grudnia 2014 r. wybrany na mocy uchwały Nr I/1/2014 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 1 grudnia 2014 r.
2. Wiceprzewodniczących Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie sprawowali:
  - Elżbieta Niepelt, Dariusz Czerniawski od dnia 2 grudnia 2010 r. do dnia 30 listopada 2014 r., wybrani na mocy uchwały nr I/2/10 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 2 grudnia 2010 r.
  - Zbigniew Maltański i Elżbieta Niepelt od dnia 1 grudnia 2014 r. wybrani na mocy uchwały Nr I/2/2014 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 1 grudnia 2014 r.

1.2. Burmistrz, Zastępca Burmistrza

W okresie objętym kontrolą funkcję **Burmistrza Gminy Borne Sulinowo** pełniła Pani Renata Pietkiewicz - Chmyłkowska wybrana w wyborach bezpośrednich w dniu 21 listopada 2010 r. (zaświadczenie z dnia 22 listopada 2010 r. wydane przez Przewodniczącego Miejskiej Komisji Wyborczej w Bornem Sulinowie), ponownie wybrana na to stanowisko w wyborach bezpośrednich przeprowadzonych w dniu 16 listopada 2014 r. (zaświadczenie z dnia 17 listopada 2014 r., wydane przez Przewodniczącego Miejskiej Komisji Wyborczej w Bornem Sulinowie).

Zaświadczenia o wyborze Burmistrza złożono do akt kontroli pod pozycją nr 2.

Funkcję **Zastępcy Burmistrza Gminy** w okresie objętym kontrolą pełnił Pan Bogdan Korpala, powołany na to stanowisko na podstawie Zarządzenia Nr 13/2007 Burmistrza Gminy Borne Sulinowo z dnia 31 stycznia 2007 r. w sprawie powołania Zastępcy Burmistrza Gminy Borne Sulinowo.

1.3. Skarbnik

W badanym okresie funkcję **Skarbnika Gminy Borne Sulinowo** powierzono Pani Lidii Ławrukajtis, która została powołana na to stanowisko uchwałą Nr XXXIV/380/09 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 25 czerwca 2009 r. z dniem 1 lipca 2009 r.

1.4. Sekretarz

Funkcję **Sekretarza Gminy Borne Sulinowo** w okresie objętym kontrolą sprawowała Pani Anna Gałazka, powołana na to stanowisko Uchwałą Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie Nr IV/23/2006 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie powołania Sekretarza

Gminy Borne Sulinowo, a której z dniem 1 stycznia 2009 r. stosunek pracy przekształcił się z mocy prawa w stosunek pracy zawarty na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

2. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne.

2.1. Statut gminy

Uchwałą Nr IV/38/2003 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 22 lutego 2003 r. ustanowiono Statut Gminy Borne Sulinowo, która została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 5 maja 2003 r., Nr 37, poz. 565, a następnie statut został zmieniony uchwałami:

- Nr XIII/147/2004 z dnia 28 lutego 2004 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 16 kwietnia 2004 r. Nr 26, poz. 478;
- Nr XVIII/212/2004 z dnia 28 października 2004 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 13 grudnia 2004 r., Nr 89, poz. 1713;
- Nr XXII/260/2005 z dnia 31 marca 2005 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 23 maja 2005 r., Nr 42, poz. 949;
- Nr V/46/2007 z dnia 7 marca 2007 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 maja 2007 r., Nr 56, poz. 898;
- Nr XXIX/295/2009 z dnia 27 lutego 2009 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 maja 2009 r. Nr 19, poz. 769.

W treści Statutu określono:

- zakres działania Gminy Borne Sulinowo oraz jej wewnętrzny ustrój;
- zasady tworzenia, łączenia, podziału oraz znoszenia jednostek pomocniczych;
- organizację wewnętrzną oraz tryb pracy Rady Miejskiej,
- zasady dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, a w szczególności:
  - protokoły z sesji;
  - protokoły z posiedzeń komisji Rady, w tym Komisji Rewizyjnej;
  - uchwały Rady;
  - zarządzenia Burmistrza;
  - interpelacje i wnioski radnych;
- zasady i tryb działania Komisji Rewizyjnej,
- organ wykonawczy Gminy, którym zgodnie z § 49 ww. Statutu jest Burmistrz;
- organizację oraz zasady funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie określa regulamin organizacyjny nadany przez Burmistrza w drodze zarządzenia.

Uwag w powyższym zakresie nie wniesiono.

2.2. Wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy wobec Burmistrza.

Pismem nr RO.0113-3/09 z dnia 2 lutego 2009 r. Burmistrz Bornego Sulinowa upoważniła Zastępcę Burmistrza – Pana Bogdana Korpała, do wykonywania czynności z zakresu prawa pracy wobec Burmistrza nie zastrzeżonych do kompetencji innych organów.

Kserokopię upoważnienia złożono do akt kontroli pod pozycją Nr 3.

2.3. Regulamin organizacyjny Urzędu Gminy.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał regulamin organizacyjny Urzędu Miasta Borne Sulinowo wprowadzony Zarządzeniem Nr 17/2013 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 18 lutego 2013 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, który został zmieniony następującymi zarządzeniami:

- Nr 3/2014 z dnia 2 stycznia 2014r;
- Nr 69/2015 z dnia 31 lipca 2015 r.;
- Nr 92/2015 z dnia 30 października 2015 r.;
- Nr 114/2016 z dnia 30 grudnia 2016 r..

Uwag w powyższym zakresie nie wniesiono.

2.4. Dokumentacja opisująca przyjęte przez gminę zasady (politykę) rachunkowości.

Obowiązujące w latach 2013 – 2016 zasady (polityka) rachunkowości w Gminie Borne Sulinowo, zostały wprowadzone do stosowania Zarządzeniem Burmistrza Bornego Sulinowa Nr 90/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, które obejmowało:

- Załącznik Nr 1 – Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego;
- Załącznik Nr 2 – Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych;
- Załącznik Nr 3 – System ochrony danych.

Następnie powyższe zarządzenie zostało zmienione na mocy następujących zarządzeń:

- Nr 43/2012 z dnia 24 lipca 2012 r.;
- Nr 48/2013 z dnia 9 maja 2013 r.;
- Nr 15/2015 z dnia 12 lutego 2015 r.

Zarządzenie Nr 90/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. zostało uchylone na mocy Zarządzenia Nr 113/2016 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 30 grudnia 2016 r., które to wprowadziło nowe zasady (politykę) rachunkowości i które weszło w życie z dniem podjęcia i ma zastosowanie począwszy od sprawozdań finansowych sporządzanych za rok 2016 r. Zarządzenie Nr 113/2016 z dnia 30 grudnia 2016 r. obejmuje następujące załączniki:

- Nr 1 – Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego;
- Nr 2 – Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych;
- Nr 3 – System ochrony danych;
- Nr 4 – Opis systemu komputerowego rachunkowości;

2.5. Odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie gospodarki finansowej oraz rachunkowości.

W latach objętych kontrolą 2013 – 2016, Burmistrz Gminy Borne Sulinowo obowiązki i odpowiedzialność w zakresie:

- prowadzenia rachunkowości budżetu Gminy Borne Sulinowo
- wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi,
- dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych planem finansowym,
- dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych;
- opracowywania projektów przepisów wewnętrznych wydawanych przez Burmistrza Bornego Sulinowa dotyczących prowadzenia rachunkowości, a w szczególności z planu kont, obiegu dokumentów (dowodów księgowych), zasad przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji;
- opracowania zbiorczych sprawozdań finansowych z wykonania budżetu jednostki i ich analizy;
- opłacania w imieniu jednostki: składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy oraz wpłat na PFRON

powierzył Skarbnikowi Gminy, na podstawie odrębnego upoważnienia z dnia 1 lipca 2009 r. nr RO.0113-48/09 w oparciu o art. 44 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych. Skarbnik własnoręcznym podpisem potwierdził przyjęcie ww. obowiązków w dniu 01.07.2009 r.

Kserokopię zakresu czynności Skarbnika złożono do akt kontroli pod pozycją nr 1, upoważnienia złożono do akt kontroli pod pozycją nr 4.

2.6. Instrukcja postępowania w zakresie przeciwdziałania wprowadzenia do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu.

Zarządzeniem Nr 36/2004 z dnia 16 czerwca 2004 r. Burmistrz Bornego Sulinowa wprowadził „Instrukcję postępowania w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu”.

Osobą wyznaczoną do wykonywania obowiązków wynikających z ww. instrukcji jest Sekretarz, zgodnie z § 2 ust. 1 wymienionego wyżej zarządzenia.

2.7. Funkcjonowanie kontroli wewnętrznej.

2.7.1. Procedury kontroli zarządczej w zakresie procesów związanych z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych oraz gospodarowaniem mieniem.

W oparciu o Zarządzenie Nr 94/2011 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu działalności kontrolnej o charakterze

finansowym upoważniono Skarbnika Gminy do dokonywania kontroli zewnętrznej oraz wewnętrznej polegających na sprawdzeniu, ocenie prawidłowości pracy i wydaniu zaleceń i wniosków pokontrolnych.

Procedury kontroli obowiązujące w Urzędzie należy rozumieć w dwojaki sposób:

- jako zaprogramowany przez kierownictwo jednostki sposób realizacji określonych zadań stanowiących dla urzędników sposób postępowania, a dla osób kontrolujących procedurę kontroli;
- wielopoziomowa kontrola dowodu księgowego, od celowości dokonania zakupu i sposobu jego dokonania – sprawdzenie pod względem merytorycznym, poprzez przyjęcie mienia na stan urzędu, sprawdzenie dowodu pod względem formalno – rachunkowym, dokonanie kontroli przez głównego księgowego lub skarbnika gminy, do zatwierdzenia do wypłaty przez burmistrza (kierownika jednostki) lub osobę przez niego upoważnioną.

2.7.2. Kontrola funkcjonalna.

2.7.2.1. Kontrola funkcjonalna wykonywana przez Burmistrza.

W Rozdziale 12 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, opisano funkcjonowanie kontroli w Urzędzie oraz jednostkach organizacyjnych. Kontrola obejmuje czynności polegające na sprawdzeniu kierunków działania, doboru środków i wykonywania zadań przez komórki organizacyjne oraz jednostki organizacyjne.

2.7.2.2. Wykonywanie kontroli przez Skarbnika – Głównego Księgowego budżetu.

Zgodnie z pismem z dnia 1 lipca 2009 r. nr RO.0113-48/09, Skarbnikowi Gminy Borne Sulinowo powierzono obowiązki w zakresie:

- dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym;
- dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Ponadto zgodnie z § 19 Regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego, Skarbnik jest upoważniony do kontroli dyscypliny wydatków w Urzędzie Miejskim.

2.7.3. Kontrola instytucjonalna.

2.7.3.1. Wykonywanie kontroli przez Burmistrza.

W zarządzeniu Nr 17/2013 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 18 lutego 2013 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie wskazano, że jednym z elementów systemu kontroli w Urzędzie jest kontrola zarządcza.

Stanowi ona ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób:

- zgodny z prawem,
- efektywny,
- oszczędny,

- terminowy.

Celem tej kontroli jest zapewnienie:

- zgodności działania jednostki z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem.

Swoje czynności w ramach kontroli zarządczej Burmistrz może powierzyć określonym pracownikom Urzędu Miejskiego – tj.:

- Głównemu Księgowemu Urzędu,
- Sekretarzowi,
- Skarbnikowi,
- Zastępcy Burmistrza.

W ramach kontroli zarządczej – przewidziano wykonywanie:

- samokontroli,
- kontroli wewnętrznej,
- kontroli finansowej,
- kontroli zewnętrznej.

Zgodnie z § 63 ust. 2 w zw. z § 67 ust. 1 – w Urzędzie Miejskim Bornem Sulinowie to Burmistrz zapewnia adekwatną, skuteczną i efektywną kontrolę zarządczą, ponosi w tym zakresie odpowiedzialność oraz sprawuje ogólny nadzór.

2.7.3.2. Wykonywanie kontroli przez wewnętrzną jednostkę kontroli.

W oparciu o Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowo, ustalono, że ww. jednostce nie funkcjonowała wewnętrzna komórka kontroli.

2.8. Audyt wewnętrzny.

Budżety Gminy Borne Sulinowo w latach objętych kontrolą zostały uchwalone przez Radę Miejską następującymi uchwałami:

1. 2013 – Nr XXVII/344/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r.;
2. 2014 – Nr XXXVIII/474/2013 z dnia 30 grudnia 2013 r.;
3. 2015 – Nr III/24/2014 z dnia 30 grudnia 2014 r.;
4. 2016 – Nr XVIII/202/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r.

W oparciu o ww. uchwały plan dochodów, przychodów, wydatków i rozchodów kształtował się następująco:

Plan \ Rok	2013	2014	2015	2016
Dochody	33 347 820,00 zł	35 090 720,00 zł	35 625 026,00 zł	34 816 767,00 zł
Przychody	3 929 216,00 zł	431 250,00 zł	- zł	3 622 789,00 zł
Suma dochodów i przychodów	37 277 036,00 zł	35 521 970,00 zł	35 625 026,00 zł	38 439 556,00 zł
Wydatki	34 164 820,00 zł	34 465 432,00 zł	34 429 634,00 zł	37 206 360,00 zł
Rozchody	3 112 216,00 zł	1 056 538,00 zł	1 195 392,00 zł	1 233 196,00 zł
Suma Wydatków i rozchodów	37 277 036,00 zł	35 521 970,00 zł	35 625 026,00 zł	38 439 556,00 zł

W związku z tym, że w latach objętych kontrolą suma dochodów i przychodów oraz wydatków i rozchodów, nie przekroczyła kwoty 40 mln zł, jednostka nie była zobowiązana do przeprowadzania audytu wewnętrznego, zgodnie z art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, o czym również pisemnie poinformowała Burmistrz Bornego Sulinowa. Ponadto na podstawie oświadczenia Burmistrza ustalono, że Gmina w trakcie roku 2016 otrzymała dotację z budżetu państwa w kwocie 3 828 432,00 zł, dotyczącą wypłaty świadczeń wychowawczych oraz kosztów obsługi i wdrożenia ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, co spowodowało przekroczenie 40 000 tys. zł. W związku z powyższym gmina obecnie prowadzi rozeznanie rynku w celu zatrudnienia audytora.

Oświadczenie złożono do akt kontroli pod pozycją nr 7.

2.9. Kontrole zewnętrzne.

Na podstawie książki kontroli Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, ustalono, że w latach 2013 – 2016 były przeprowadzone następujące kontrole zewnętrzne:

1. 2013 rok:

- a. Wojewoda Zachodniopomorski w dniu 22.01.2013 r. w zakresie sposobu przyjmowania i załatwiania skarg oraz wniosków;
- b. Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie – kontrola kompleksowa gospodarki finansowej za lata 2009 – 2012;
- c. Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w dniu 13.05.2013 r. w zakresie realizacji zadań z zakresu ustawy z dnia 10.03.2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w oleju napędowym wykorzystywanego do produkcji rolnej;
- d. Wojewoda Zachodniopomorski w dn. 01.07.2013 r. – wizyta monitorujące projekt Z/2.32/III/3.3.2/596/05 „Adaptacja budynku powojkowego w Bornem Sulinowie na obiekt kulturalno – oświatowy”;

2. 2014 rok:

- a. Wojewoda Zachodniopomorski w dn. 13.02.2014 – 14.02.2014 – realizacja zadań zleconych finansowanych ze środków dotacji w rozdziale 75011 za 2013 r.”;

PK
PK

R
f

- b. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego wizytacja na etapie wniosku o płatność operacji „Remont połączony z modernizacją budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej „ nr umowy 00701-6930-UM1630317/12;
  - c. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – wizytacja na etapie wniosku o płatność operacji „Instalacja lamp ulicznych zasilanych ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy Borne Sulinowo” 00177-6921-UM1600228/12;
  - d. Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie – kontrola kompleksowa dotycząca realizacji przez Gminę zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
  - e. Agencja Nieruchomości Rolnych w dn. od 01.04.2014 r. do 31.06.2014 r. – kontrola nieodpłatnego przekazania działki nr 432/1
  - f. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – wizytacja na etapie wniosku o płatności operacji „Przebudowa istniejącego obiektu infrastruktury sportowej na boisko wielofunkcyjne w Bornem Suliniowie”, UM16-6930-UM1630424/13
  - g. Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego w dn. 09.12.2014 – w zakresie promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego – UM16-6930-UM1641862/14 PROW 2007-2013;
  - h. Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego – wizytacja na etapie wniosku o płatności operacji pt.” Budowa i wyposażenie placu zabaw w miejscowości Przyjezierze” UM16-6930-UM1641845/14;
3. 2015 rok:
- a. Zakład Ubezpieczeń Społecznych o/Koszalin za okres od 01.01.2011 r. do 31.12.2013 roku;
  - b. WFOŚiGW – kontrola prawidłowości wydatkowania środków na zakup średniego samochodu r-g z funkcją ograniczania skażeń dla OSP Miasta Borne Sulinowo;
  - c. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 14.03.2015 r. – wizytacja realizacji operacji pn. „Urządzenie placu zabaw przy Centrum Kultury i Rekreacji w Bornem Suliniowie”;
  - d. Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego – wizytacja projektu realizowanego w ramach PROW 2007-2013 pn.„Urządzenie placu zabaw przy Szkole Podstawowej w Bornem Suliniowie” UM16-6930-UM1642408/14;
  - e. Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego – wizytacja projektu realizowanego w ramach PROW 2007-2013 pn. „Montaż oświetlenia w Gminie Borne Sulinowo”;
  - f. Wojewoda Zachodniopomorski – ocena prawidłowości realizacji zadań z zakresu administracji rządowej (przekazywanie danych do CEIDG, z zakresie zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych), sposób przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków przez Burmistrza oraz Radę Miejską w okresie 25.01.2013 – 20.07.2015 r.;
  - g. WFOŚiGW – kontrola prawidłowości realizacji umów;

- h. NIK Delegatura w Szczecinie – w okresie od 22.10.2015 r. do 30.11.2015 r. – w sprawie dotyczącej kształtowania cen usług za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków na terenie powiatu szczecineckiego;
- i. Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego – realizacja projektu w ramach PROW 2007-2013 pn. „Montaż oświetlenia zasilanego energią ze źródeł odnawialnych”;
- j. Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska – w dniach 06.11.2015 – 25.11.2015 r. – kontrola problemowa w ramach cyklu ogólnokrajowego przestrzegania przez gminy przepisów ustawy z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;

4. 2016 rok:

- a. Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie w dniu 05.10.2016 r. – realizacja zadań obronnych przez gminę.

3. **Dane ogólne o jednostce samorządu terytorialnego (m.in. informacja o ilości jednostek podległych i nadzorowanych, uczestnictwo w związkach komunalnych).**

3.1. **Jednostki organizacyjne gminy, spółki z o.o. i spółki akcyjne.**

Na terenie Gminy Borne Sulinowo w latach 2013 – 2016 istniały następujące jednostki organizacyjne:

1. Szkoła Podstawowa w Jeleniu im. Kawalerów Orderu Uśmiechu

Została założona na podstawie orzeczenia organizacyjnego z dnia 14.11.1980 r. wydanego przez Gminnego Dyrektora Szkół w Łubowie. Na podstawie Uchwały Nr XXXVI/420/2006 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 29 września 2006 r. nadano jej nazwę „im. Kawalerów Orderu Uśmiechu”. Uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 30.08.2004 r. przyjęto obecnie obowiązujący Statut Szkoły.

2. Szkoła Podstawowa w Bornem Sulinowie im. Jana Nowaka - Jeziorańskiego

Została założona w dniu 15 września 1993 r. na podstawie aktu założycielskiego Kuratorium Oświaty w Koszalinie. Uchwałą Nr XVI/288/2000 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 20 września 2000 r. nadano jej nazwę „im. Jana Nowaka – Jeziorańskiego”. Na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 1 marca 2016 r. zatwierdzono aktualnie obowiązujący Statut Szkoły.

Kontrola ustaliła, że w dniu 21 października 2016r. na rachunek budżetu Gminy z wydzielonego rachunku dochodów Szkoły Podstawowej im. Jana Nowaka Jeziorańskiego w Bornem Sulinowie przekazano 20 000,00 zł, które wpłynęły na rachunek budżetu Gminy Borne Sulinowo. Zasilanie rachunku bieżącego Gminy środkami finansowymi zgromadzonymi na rachunku dochodów jednostek budżetowych było niezgodne z zapisami § 3 ust.1 uchwały Nr XLVII/535/10 Rady Miejskiej w dnia 29 września 2010r. w sprawie określenia gminnych jednostek budżetowych prowadzących działalność określoną w ustawie

z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty, które gromadzą dochody określone w uchwale na wydzielonym rachunku, źródła tych dochodów i ich przeznaczenie oraz sposób i tryb sporządzania planu finansowego dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie oraz ich zatwierdzania.

Powyższe zagadnienie opisano w trakcie kontroli problemowej przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Szczecinie przeprowadzoną w okresie od dnia 25 kwietnia do 12 maja 2017r. (WK.0913.1335.20.D.2017).

O wyjaśnienie podstawy prawnej dysponowania środkami finansowymi w kwocie 20 000,00 zł, które w dniu 21 października 2016r. wpłynęły na rachunek budżetu Gminy z wydzielonego rachunku dochodów Szkoły Podstawowej im. Jana Nowaka Jeziorańskiego w Bornem Suliniowie poproszono Renatę Pietkiewicz- Chmylkowską – Burmistrz i Lidzię Ławrukajtis – Skarbnika (akta kontroli poz.234).

Ze złożonego wyjaśnienia, wynika, iż:

„w dniu 16 września 2016 roku wpłynęło do Urzędu Miejskiego w Bornem Suliniowie pismo Szkoły Podstawowej w Bornem Suliniowie Nr SP 3014-09/2016 z dnia 15.09.2016r., w którym to Szkoła zobowiązała się do przekazania dochodów własnych, wypracowanych podczas organizacji letnich obozów sportowych, na rachunek bankowy Urzędu Miejskiego w Bornem Suliniowie w kwocie 20.000,00 zł. Jednocześnie Szkoła zwróciła się z prośbą o zwiększenie budżetu szkoły w rozdziale 80101 – Szkoły Podstawowe w następujących paragrafach:

§ 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników 17.720,00 zł

§ 4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne 2.280,00 zł

Kserokopia pisma Nr SP 3014-09/2016 z dnia 15 września 2016 roku w załączeniu.

Z uwagi na złożenie w/w pisma przez Dyrektora Szkoły Podstawowej w Bornem Suliniowie i na zapis art. 223 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.) cyt.: „Środki finansowe pozostające na rachunku, o którym mowa w ust. 1, na dzień 31 grudnia roku budżetowego, podlegają odprowadzeniu na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego w terminie do dnia 5 stycznia następnego roku.” nie widzieliśmy przeszkód do dysponowania tymi środkami w roku 2016, zamiast w roku 2017.

Środki w wysokości 20.000,00 zł wprowadzono do budżetu Gminy Borne Sulinowo na podstawie uchwały Nr XXVIII/307/2016 Rady Miejskiej w Bornem Suliniowie z dnia 27 października 2016 r. po stronie dochodów w dziale 750 – Administracja publiczna Rozdziale 75023 – Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu) § 0970 – Wpływy z różnych dochodów, gdzie w uzasadnieniu do Załącznika Nr 1 zapisano, że są to środki odprowadzone przez Szkołę Podstawową w Bornem Suliniowie z tytułu dochodów własnych do organu i po stronie wydatków na podstawie pisma Szkoły Podstawowej w Bornem Suliniowie Nr SP 3014-09/2016 z dnia 15 września 2016 roku (uzasadnienie do Załącznika Nr 2)”.

3. Szkoła Podstawowa w Juchowie im. Marii Konopnickiej

Szkoła została założona na podstawie orzeczenia organizacyjnego z dnia 29.10.1982 r. wydanego przez Gminnego Dyrektora Szkół w Lubowie. Uchwała Nr X/178/99 Rady Miejskiej w Bornem Suliniowie z dnia 6 października 1999 r. nadano szkole imię Marii

Konopnickiej. Na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 19 listopada 2010 r. uchwalono aktualnie obowiązujący statut szkoły.

4. Zespół Szkół w Bornem Sulinowie im. Bohaterów Oflagu II D

Na podstawie Uchwały Nr XXVI/462/2002 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie założenia i organizacji Zespołu Szkół prowadzonego przez Gminę Borne Sulinowo, utworzono Zespół Szkół, obejmujący Liceum ogólnokształcące oraz gimnazjum oraz nadano mu statut. Na mocy Uchwały Nr XXXI/330/2009 z dnia 27 kwietnia 2009 r. nadano szkole imię „Bohaterów Oflagu II D”.

5. Zespół Szkół w Lubowie

Uchwałą Nr IV/39/2003 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 22 lutego 2003 r. w sprawie założenia i organizacji Publicznego Gimnazjum w Lubowie prowadzonego przez Gminę Borne Sulinowo utworzono ww. gimnazjum. Natomiast na podstawie Uchwały Nr IV/40/2003 z dnia 22 lutego 2003 r. utworzono Zespół Szkół, w skład którego weszła Szkoła podstawowa im. Pierwszych Osadników oraz Gimnazjum w Lubowie. Ww. uchwałą nadano również statut. Na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 2 grudnia 2010 r. uchwalono aktualnie obowiązujący statut szkoły.

6. Publiczne Gimnazjum w Silnowie im. Jana Kochanowskiego

Uchwałą Nr XX/377/2001 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 26 kwietnia 2001 r. w sprawie założenia i organizacji publicznego gimnazjum w Silnowie prowadzonego przez Gminę Borne Sulinowo utworzono z dniem 1 września 2001 r. Publiczne Gimnazjum w Silnowie i nadano mu statut. Uchwałą Nr XXXIII/391/2006 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 31 maja 2006 r. nadano gimnazjum nazwę „im. Jana Kochanowskiego”.

7. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie

Jednostka została utworzona na mocy Uchwały Nr XII/50/90 Gminnej Rady Narodowej w Silnowie z dnia 28 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Silnowie oraz nadania jej statutu. Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 1994 r. w sprawie utworzenia i znoszenia gminy, ustalenia ich granic, nazw i siedzib władz w niektórych województwach oraz nadania niektórym gminom statusu miasta, zmieniono nazwę gminy Silnowo, na Borne Sulinowo. W związku z powyższym Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej również zmienił swoją siedzibę na Borne Sulinowo. Aktualnie obowiązujący statut jednostki został wprowadzony na mocy Uchwały Nr XX/225/2016 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie Statutu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie.

8. Środowiskowy Dom Samopomocy w Bornem Sulinowie

Rada Miejska w Bornem Sulinowie na mocy uchwały Nr XLVIII/566/2014 z dnia 25 września 2014 r. wyodrębniła ze struktur Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie i utworzyła z dniem 1 stycznia 2015 r. odrębną jednostkę organizacyjną Gminy Borne Sulinowo pod nazwą Środowiskowy Dom Samopomocy w Bornem Sulinowie. Na mocy ww. uchwały nadano również jednostce statut.

9. Centrum Kultury i Rekreacji

Na mocy Uchwały Nr XXXV/410/2006 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 14 lipca 2006 r. Ośrodek Kultury w Bornem Sulinowie z dniem 1 lipca 2006 r. zmienił swoją nazwę na Centrum Kultury i Rekreacji w Bornem Sulinowie oraz otrzymał nowy statut. Jednostkę wpisano do Rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez Gminę Borne Sulinowo pod pozycją nr 1.

10. Miejska Biblioteka Publiczna

Na mocy Uchwały Nr XXXVII/430/2006 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 27 października 2006 r. utworzono samorządową instytucję kultury pod nazwą Miejska Biblioteka Publiczna w Bornem Sulinowie oraz nadano jej statut. Jednostkę wpisano do Rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez Gminę Borne Sulinowo pod pozycją nr 2.

11. Straż Miejska w Bornem Sulinowie

Na podstawie Zarządzenia Nr 1/95 Burmistrza Miasta i Gminy Borne Sulinowo z dnia 1 stycznia 1995 r. utworzono Straż Miejską w mieście Borne Sulinowo. Następnie Uchwałą Nr XXI/267/96 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 27 marca 1996 r. powołano do życia z dniem kwietnia 1996 r. ww. jednostkę. Uchwałą Nr XLI/471/10 RM w Bornem Sulinowie z dnia 29 marca 2010 r. umiejscowiono Straż Gminną w strukturze Urzędu Miejskiego. A na podstawie zarządzenia Nr 26/2010 z dnia 7 kwietnia 2010 r. nadano aktualnie obowiązujący Regulamin Organizacyjny Straży Miejskiej w Bornem Sulinowie. Uchwałą Nr XLI/473/10 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 29 marca 2010 r. uchylono uchwałę w sprawie uchwalenia statutu Straży Miejskiej.

Ponadto Rada Miejska w Bornem Sulinowie podjęła uchwały dotyczące utworzenia bądź przystąpienia do następujących jednostek posiadających osobowość prawną:

1. Zespół Opieki Zdrowotnej w Bornem Sulinowie

Jednostka została utworzona na mocy Uchwały Nr XXXVII/252/93 Rady Gminy w Silnowie z dnia 16 grudnia 1993 r.

Na podstawie Uchwały Nr XXXVII/437/2006 z dnia 27 października 2006 r. zmienionej uchwałą Nr IV/41/2015 z dnia 5 lutego 2015 r. ustanowiono aktualnie obowiązujący statut. Po utworzeniu ww. jednostka została wpisana do KRS.

2. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.

Na mocy Uchwały Nr V/69/2003 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 26 kwietnia 2003 r. w sprawie przekształcenia Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bornem Sulinowie, zakład budżetowy został przekształcony przez likwidację w jednoosobową spółkę gminy Borne Sulinowo z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą „Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o. w Bornem Sulinowie”. W dniu 10 grudnia 2003 r. na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 9274/2003 utworzono ww. spółkę. Spółka widnieje w KRS pod nr 0000186314.

3.2. Współdziałanie między jednostkami samorządu terytorialnego.

Ustalono, że w latach objętych kontrolą Gmina Borne Sulinowo wykonywało zadania publiczne w drodze kooperacji na podstawie niżej wymienionych uchwał:

- na podstawie Uchwały Nr XXI/251/2005 z dnia 10 lutego 2005 r. Rada Miejska w Bornem Sulinowie zdecydowała o przystąpieniu Gminy Borne Sulinowo do spółki pod nazwą **Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji** spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Szczecinku. Na mocy aktu notarialnego Rep. A nr 4465/2005 z dnia 30 czerwca 2005 r. Gmina Borne Sulinowo objęło udziały ww. przedsiębiorstwie.
- Rada Miejska w Bornem Sulinowie na mocy Uchwały Nr XXX/381/2013 z dnia 25 kwietnia 2013 r. wyraziła wolę przystąpienia do **Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami sp. z o.o.** oraz objęcia 4 udziałów w tej spółce o wartości nominalnej 500,00 zł każdy. Celem przystąpienia do spółki jest powierzenie jej zadań gminy związanych z gospodarowaniem i przetwarzaniem odpadów komunalnych z wykorzystaniem instalacji, urządzeń i wyposażenia Zakładu Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym. Na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 3485/2013 z dnia 21 maja 2013 r. gmina objęła ww. ilość udziałów i stała się udziałowcem ww. spółce.

Ponadto ustalono, że w badanym okresie Gmina Borne Sulinowo:

- na mocy uchwały Nr XVII/305/2000 z dnia 14 listopada 2000 r. przystąpiła do stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pomerania oraz przyjęła jej statut;
- było i jest do dnia kontroli, członkiem Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, na mocy Uchwały Nr VIII/86/2003 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 23 lipca 2003 r. w sprawie przystąpienia do Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty oraz przyjęcia jego statutu.
- na mocy uchwały Nr XVI/184/2004 z dnia 29 czerwca 2004 r. jest członkiem Zachodniopomorskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz przyjęła jej statut.
- na mocy uchwały Nr XXXVI/409/09 z dnia 23 października 2009 r. przystąpiło do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Partnerstwo Drawy” z siedzibą w Szczecinku;
- na mocy uchwały Nr VII/79/2015 z dnia 13 kwietnia 2015 r. przystąpiło do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Drawy” w Złocieńcu;

- na mocy uchwały Nr VII/80/2015 z dnia 13 kwietnia 2015 r. przystąpiło do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Pojezierze Razem”.

3.3. Jednostki pomocnicze gminy.

Na podstawie zapisów Rozdziału 3 Statutu Gminy Borne Sulinowo wprowadzonego Uchwałą Nr IV/38/2003 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 22 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Borne Sulinowo określono jednostki pomocnicze gminy. Zgodnie z § 53 ww. rozdziału są nimi sołectwa oraz osiedla.

Uchwałą Nr VIII/130/99 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 9 czerwca 1999 r. utworzono dwie jednostki pomocnicze:

- Osiedle Nr 1, obejmujące ulice: Al. Niepodległości, Bolesława Chrobrego, Jeziorną, Lipową, Miłą, Parkową, Różaną, Słoneczną, Sosnową od nr 1 do nr 3, Spacerową, Wrzosową, Zieloną;
- Osiedle Nr 2, obejmujące ulice: A. Mickiewicza, J. Brzechwy, F. Chopina, Kardynała S. Wyszyńskiego, Kolejową, M. Konopnickiej, L. Kruczkowskiego, Orła Białego, Poprzeczną, M. Reja, J. Słowackiego, Szpitalną, Wojska Polskiego, Sosnową od nr 5 do końca.

Uchwałą Nr XV/254/2000 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 14 czerwca 2000 r. uchwalono statuty dla ww. osiedli.

Ponadto na podstawie Uchwały Nr VII/38/91 Rady Gminy w Silnowie z dnia 12 lutego 1991 r. utworzono 18 sołectw: Ciemino, Jeleń, Juchowo, Kiełpino, Komorze, Krągi, Kucharowo, Liszkowo, Łączno, Lubowo, Nobliny, Piława, Radacz, Rakowo, Silnowo, Starowice, Śmiadowo, Uniemino. Następnie Uchwałą Nr XVI/208/95 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 24 listopada 1995 r. utworzono Sołectwo Dąbie.

W oparciu o uchwałę Nr XIV/233/2000 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 20 kwietnia 2000 r. zmienioną uchwałą Nr XX/213/2016 z dnia 31 marca 2016 r. uchwalono statuty dla następujących jednostek pomocniczych, funkcjonujących na terenie gminy Borne Sulinowo:

• Sołectwo Ciemino	• Sołectwo Lubowo;
• Sołectwo Dąbie;	• Sołectwo Nobliny;
• Sołectwo Jeleń;	• Sołectwo Piława;
• Sołectwo Juchowo;	• Sołectwo Radacz;
• Sołectwo Kiełpino;	• Sołectwo Rakowo;
• Sołectwo Krągi;	• Sołectwo Silnowo;
• Sołectwo Kucharowo;	• Sołectwo Starowice;
• Sołectwo Liszkowo;	• Sołectwo Śmiadowo;
• Sołectwo Łączno;	• Sołectwo Uniemino;

Uwag w powyższym zakresie nie wniesiono.

Pu

Pu

J.R

3.4. Zasady zarządu mieniem gminy.

Na podstawie pisemnego oświadczenia złożonego przez Sekretarza Gminy (akta kontroli nr 23) ustalono, że

„Rada Miejska w Bornem Sulinowie nie określiła zasad (nie udzieliła burmistrzowi pełnomocnictwa) do podejmowania czynności w sprawach majątkowych gminy przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż trzy lata lub na czas nieoznaczony. W stosunku do każdej nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży, najmu, dzierżawy, Rada Miejska podejmuje stosowaną, indywidualną uchwałę. Również wtedy, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do trzech lat strony zawierają kolejną umowę, a jej przedmiotem jest ta sama nieruchomość – Rada Miejska w Bornem Sulinowie podejmuje stosowną uchwałę. W związku z powyższym burmistrz dokonuje czynności wyłącznie za zgodą rady gminy”.

Ponadto Burmistrz udzielił kierownikom jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej pełnomocnictwa do działania jednoosobowo, zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Pełnomocnictwa zgodnie z przedstawioną dokumentacją, posiadali:

- Dyrektor Szkoły Podstawowej w Jeleniu – pełnomocnictwo z dnia 1 marca 2015 r. wydane na czas nie dłuższy niż pełnienia funkcji dyrektora szkoły;
- Dyrektor Szkoły Podstawowej im. M. Konopnickiej w Juchowie – pełnomocnictwo z dnia 3 września 2007 r. wydane na czas nie dłuższy niż pełnienia funkcji dyrektora szkoły;
- Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Jan Nowaka – Jeziorańskiego w Bornem Sulinowie – pełnomocnictwo z dnia 3 września 2007 r. wydane na czas nie dłuższy niż pełnienia funkcji dyrektora szkoły;
- Dyrektor Gimnazjum Publicznego w Silnowie – pełnomocnictwo z dnia 3 września 2007 r. wydane na czas nie dłuższy niż pełnienia funkcji dyrektora gimnazjum;
- Dyrektor Zespołu Szkół w Lubowie – pełnomocnictwo z dnia 3 września 2007 r. wydane na czas nie dłuższy niż pełnienia funkcji dyrektora szkoły;
- Dyrektor Zespołu Szkół im. Bohaterów Oflagu IID w Bornem Sulinowie – pełnomocnictwo z dnia 5 września 2008 r. wydane na czas nie dłuższy niż pełnienia funkcji dyrektora szkoły;
- Dyrektor Centrum Kultury i Rekreacji w Bornem Sulinowie – pełnomocnictwo z dnia 31 grudnia 2015 r. wydane na czas nie dłuższy niż pełnienia funkcji dyrektora;
- Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bornem Sulinowie – pełnomocnictwo z dnia 1 sierpnia 2016 r. wydane na czas nie dłuższy niż pełnienia funkcji dyrektora;
- Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Bornem Sulinowie – pełnomocnictwo z dnia 8 stycznia 2015 r. wydane na czas nie dłuższy niż pełnienie obowiązków Kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy w Bornem Sulinowie;

- Kierownik Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie - w latach 2013 – 2016 funkcję Kierownika MGOPS pełniły 3 osoby na podstawie pełnomocnictw:
  - z dnia 3 września 2007 r.;
  - z dnia 3 lutego 2016 r.;
  - z dnia 1 września 2016 r.

3.5. Zasady i tryb korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

W trakcie kontroli ustalono, że w latach objętych analizą obowiązywały następujące uchwały dotyczące korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej:

- Uchwała Nr XXXIII/418/2013 z dnia 12 września 2013 r. w sprawie ustalenia Regulaminu targowiska „Mój Rynek” w Bornem Sulinowie;
- Uchwała Nr XXXIII/361/2017 z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu korzystania z gminnych obiektów użyteczności publicznej stanowiących własność Gminy Borne Sulinowo.

3.6. Gminne przepisy porządkowe.

W badanym okresie obowiązywały następujące uchwały Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie w zakresie utrzymania porządku na terenie Miasta Borne Sulinowo:

- Uchwała Nr XXXVI/434/2013 z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązującego na terenie Gminy Borne Sulinowo;
- Uchwała Nr XIII/147/2015 z dnia 24 września 2015 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego;
- Uchwała Nr XXV/258/2016 z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Borne Sulinowo.

Ponadto na podstawie oświadczenia Sekretarza (akta kontroli nr 23) ustalono, że Rada Gminy nie wydawała żadnych przepisów porządkowych w trybie art. 40 ust. 2 pkt 3 i ust. 3.

II. Księgowość i sprawozdawczość.

1. Gospodarka pieniężna i kontrola kasy.

W latach objętych kontrolą, tj. 2013 – 2016, w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie nie funkcjonowała kasa.

[Handwritten signature]

[Handwritten initials] 25

1.1. Obsługa bankowa.

1.1.1. Obsługa bankowa Urzędu Miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych.

I. Powołanie komisji przetargowej.

W dniu 14 listopada 2011 r. Burmistrz Bornego Sulinowa wydał zarządzenie Nr 93/2011 w sprawie powołania Komisji Przetargowej do przygotowania i przeprowadzenia zamówienia publicznego na „obsługę bankową budżetu Gminy Borne Sulinowo i podległych jednostek organizacyjnych oraz udzielenie kredytu w rachunku bieżącym”.

Na przewodniczącego komisji wyznaczono Lidię Ławrukaitis – Skarbnika Gminy

W dniu 22.11.2011 r. Burmistrz Bornego Sulinowa oraz członkowie Komisji Przetargowej złożyli oświadczenia, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

II. Ogłoszenie o zamówieniu.

W dniu 14.11.2011 r. gmina zamieściła w Biuletynie Zamówień Publicznych pod numerem 295423 ogłoszenie o zamówieniu usługi pn. Obsługa bankowa budżetu Gminy Borne Sulinowo i podległych jednostek organizacyjnych oraz udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.

W ogłoszeniu wskazano:

- dane określające zamawiającego,
- przedmiot i zakres zamówienia – tj.:
  - otwarcie i prowadzenie rachunków bieżących (5) i pomocniczych (20) w następujących jednostkach: Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły Podstawowe (Borne Sulinowo, Juchowo, Jeleń), Zespoły Szkół (Borne Sulinowo, Łubowo), Publiczne Gimnazjum w Silnowie,
  - realizacja poleceń przelewu i przyjmowanie wpłat gotówkowych,
  - dokonywanie wpłat gotówkowych,
  - prowadzenie usługi typu Home Banking lub innej tożsamej,
  - potwierdzanie salda na każdy dzień roboczy,
  - prowadzenie punktu obsługi kasowej na terenie miasta,
  - uruchomienie odnawialnego kredytu w rachunku bankowym prowadzonym dla budżetu Gminy w wysokości określonej corocznie uchwałą budżetową z przeznaczeniem na pokrycie występującego w trakcie roku budżetowego przejściowego deficytu,
- podmioty zobowiązane do zapłaty wynagrodzenia – tj. Urząd Miejski za Gminę oraz poszczególne jednostki same za siebie,
- na brak możliwości składania ofert częściowych czy wariantowych,
- tryb udzielenia zamówienia – tj. przetarg nieograniczony,
- kryterium oceny ofert – tj. najniższa cena,
- termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu – tj. do godziny 12 w dniu 22.11.2011 r.

III. Ustalenie wartości zamówienia.

[Handwritten signature]

[Handwritten mark]

[Handwritten mark]

W okresie pomiędzy 25 października a 8 listopada 2011 r. Skarbnik Gminy prowadził ze wskazanymi jednostkami korespondencję mającą na celu ustalenie faktycznie poniesionych kosztów na obsługę bankową w okresie od listopada 2007 do października 2011.

Następnie po otrzymaniu tych danych z poszczególnych jednostek – Skarbnik Gminy skierował do Referenta ds. Zamówień Publicznych informację, że w powyższym okresie koszty obsługi bankowej wynosiły 130 337,75 zł.

W dniu 10.11.2011 r. w dokumencie pn. ustalenie wartości zamówienia publicznego (sporządzonym przez Skarbnika Gminy i zatwierdzonym przez Burmistrza) wskazano, że całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy wyniesie netto 133 053,13 zł (tj. 34 658 euro).

IV. Wybór wykonawcy

W dniu 24.11.2011 r. Burmistrz Bornego Sulinowa poinformował, że wybrano jedyną ofertę, jaka wpłynęła w wyznaczonym terminie, złożoną przez Pomorski Bank Spółdzielczy w Świdwinie, z której to oferty wynikały następujące ceny brutto, prowizje/marże za poszczególne usługi związane z prowadzeniem obsługi bankowej budżetu Gminy oraz jednostek podległych:

- miesięcznie za prowadzenie rachunku bankowego 25,00 zł,
- miesięcznie za prowadzenie rachunku pomocniczego 10,00 zł,
- za każdy przelew na rachunek prowadzony w tym samym banku 0,00 zł (nie więcej niż 0,30 zł),
- za każdy przelew na rachunek prowadzony w innym banku 2,50 zł,
- wysokość prowizji od wpłat gotówkowych na rzecz posiadacza rachunku 0,00 %,
- wysokość prowizji od wypłat gotówkowych zasiłków z rachunku Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 0,50%,
- wysokość prowizji od innych wypłat gotówkowych z rachunku posiadacza 0,00 zł,
- miesięcznie za korzystanie z systemu Home Banking lub innego tożsamego 100,00 zł,
- wysokość prowizji od udzielonego kredytu w rachunku bieżącym 0,80% a maksymalnie 1%,
- marża bankowa dotycząca kredytu w rachunku bieżącym 1,50%,
- marża bankowa dotycząca środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bieżących i pomocniczych -4,5%.

Oferent wskazał również, że:

- w cenie oferty zostały uwzględnione wszystkie koszty realizacji zamówienia,
- zaoferowane ceny jednostkowe usług nie ulegną zmianie przez cały okres obowiązywania umowy.

Następnie w dniu 05.12.2011 r. podano do publicznej wiadomości w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie nr 316947 o udzielenia zamówieniu jednemu oferentowi oraz sporządzono protokół z postępowania w trybie przetargu nieograniczonego, w którym wskazano:

- a) dane określające zamawiającego,

- b) przedmiot zamówienia,
- c) osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia,
- d) informacje dotyczące ogłoszenia o zamówieniu i okresie podawania do publicznej wiadomości (14-22.11.2011 r.) Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia,
- e) miejsce i termin składania ofert,
- f) informację o wskazaniu przez zamawiającego przed otwarciem oferty maksymalnej kwoty brutto jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie przedmiotu zamówienia – tj. 133 053,13 zł i zaproponowanych w ofercie kwot wynagrodzeń za poszczególne czynności banku związane z realizacją przedmiotu umowy

V. Umowa z bankiem.

W dniu 02.12.2011 r. zawarto umowę o prowadzenie rachunków bankowych pomiędzy

- Pomorskim Bankiem Spółdzielczym w Świdwinie, reprezentowanym przez dwóch pełnomocników Zarządu

a

- Gminą Borne Sulinowo, reprezentowaną przez Renatę Pietkiewicz-Chmylkowską – Burmistrza Bornego Sulinowa.

W zawartej umowie:

- 1) bank zobowiązał się do otwarcia i prowadzenia ilości i rodzajów rachunków dla gminnych jednostek wskazanych w ogłoszeniu o udzielenie zamówienia oraz innych czynności w nim wskazanych
- 2) przewidziano oprocentowanie środków zgromadzonych na rachunkach według zmiennej stopy %,
- 3) bank oświadczył, że za czynności związane z otwarciem i prowadzeniem rachunków będzie pobierał opłaty i prowizje w wysokościach wskazanych w ofercie,
- 4) wskazano okres jej zawarcia – tj. od dnia 02.12.2011 r. do dnia 31.12.2015 r.

Po wygaśnięciu przedmiotowej umowy – na potrzeby określenia wartości zamówienia w analogicznym przedmiocie za okres począwszy od dnia 01.01.2016 r. – Skarbnik Gminy ustalił, że za okres od dnia 02.12.2011 r. do dnia 31.12.2015 r. – wynagrodzenie dla banku wynikające z realizacji zawartej w dniu 02.12.2011 r. umowy wyniosło 108 000,00 zł.

Oświadczenie Lidii Ławrukajtis – Skarbnika Gminy w powyższym zakresie złożono do akt kontroli pod poz. 357.

1.1.2. Operacje bankowe.

Zagadnienie opisano w części II protokołu kontroli w pkt. 2.1.2.1.

2. Księgi rachunkowe budżetu i urzędu.

2.1. Stan i kompletność urzędów księgowych.

2.1.1. Opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości.

2.1.1.1. Określenie roku obrotowego.

Na podstawie Zarządzenia Burmistrza Bornego Sulinowa Nr 9/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, że rokiem obrotowym jest okres 12 miesięcy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia każdego roku kalendarzowego, a okresami sprawozdawczymi będą poszczególne miesiące roku obrotowego.

2.1.1.2. Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego.

Metody wyceny aktywów i pasywów określono w Załączniku Nr 1 do Zarządzenia Burmistrza Bornego Sulinowa Nr 9/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, z których wynika, że:

- aktywa i pasywa jednostki wycenia się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości oraz rozporządzeniu w sprawie gospodarowania majątkiem ruchomym;
- na dzień bilansowy środki trwale wycenia się w wartości netto, tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy;
- pozostałe środki trwale umarza się jednorazowo w miesiącu ich przyjęcia do używania;
- wartości niematerialne i prawne nabyte z własnych środków wprowadza się do ewidencji w cenie nabycia, zaś otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu w wartości określone w decyzji. Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej wyższej niż 3 500,00 zł podlegają umorzeniu na podstawie aktualnego planu i 20% stawki amortyzacyjnej, natomiast niższe niż 3 500,00 zł umarza się w 100% w miesiącu przyjęcia do użytkowania
- należności i roszczenia oraz zobowiązania w walucie polskiej ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich powstania w wartości nominalnej, a w przypadku, gdy wrazone one są w walutach obcych, ujmuje się je w wartości nominalnej przeliczonej na złote polskie wg kursu średniego ustalonego przez NBP dla danej waluty obcej na dzień przeprowadzenia operacji;
- środki pieniężne na rachunkach bankowych wycenia się wg wartości nominalnej;
- zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług wycenia się w kwocie wymagalnej zapłaty łącznie z odsetkami naliczonymi na podstawie not odsetkowych otrzymanych od kontrahentów.

Wynik finansowy jednostki ustala się zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat, natomiast wynik z wykonania budżetu za dany rok ustala się na koncie 961 „Wynik wykonania budżetu” wg zasady kasowej i odejmując od kwoty wykonania dochodów budżetu sumę wydatków budżetu i wydatków obejmujących wykazem

wydatki nie wygasające z upływem roku budżetowego. Wynik na pozostałych operacjach ustala się na koncie 962, które służy do ewidencji operacji nie kasowych wpływających na wynik wykonania budżetu i stanowi różnicę pomiędzy zrealizowanymi w danym roku przychodami finansowymi nie mającymi związku z realizacją dochodów budżetowych a takimi samymi kosztami finansowymi.

2.1.1.3. Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych.

2.1.1.3.1. Zakładowy plan kont.

Zakładowy plan kont obowiązujący w jednostce w latach 2013 – 2016 został wprowadzony na podstawie Zarządzenia Nr 90/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie (część II w Załączniku nr 2 opisującym sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych) i obejmował:

- plan kont dla budżetu jednostki samorządu terytorialnego (organ) z wykazem kont syntetycznych (bilansowych i pozabilansowych),
- plan kont dla jednostki budżetowej (Urząd Gminy) z wykazem kont syntetycznych (konta bilansowe i pozabilansowe).

2.1.1.3.2. Wykaz ksiąg rachunkowych.

W załączniku nr 2 do Zarządzenia Nr 90/2010 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 31 grudnia 2010 r. z późniejszymi zmianami, określono sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych. Księgi rachunkowe Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie prowadzone są w siedzibie jednostki. Są one prowadzone w celu uzyskania odpowiednich danych wykorzystywanych do sporządzenia sprawozdań budżetowych, finansowych, statystycznych oraz rozliczeń z budżetem państwa, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Urzędem Skarbowym. Księgi rachunkowe jednostki prowadzi się w języku polskim, w walucie polskiej, systemem komputerowym w siedzibie jednostki i obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów i sald, które tworzą:

- dziennik,
- księga główna,
- księgi pomocnicze;
- zestawienie obrotów i sald księgi głównej oraz ksiąg pomocniczych;
- wykaz składników aktywów i pasywów (inventarz).

Księgi rachunkowe prowadzone są przy użyciu programu Gmina wersja II autorstwa firmy ZETO w Koszalinie, który zawiera:

- System Budżetowy;
- System Finansowo – Księgowy;
- System Podatkowy;
- Majątek Trwały.

Pn
[Signature]

[Signature]

2.1.1.3.3. Opis systemu przetwarzania danych.

2.1.1.4. System ochrony danych i ich zbiorów.

Opis systemu ochrony danych w jednostce zawarto w załączniku nr 3 do Zarządzenia Nr 90/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości dla Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie.

2.1.2. Przestrzeganie zakładowego planu kont przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych.

W załączniku nr 2 do Zarządzenia Nr 90/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie określono plany kont dla: budżetu jednostki samorządu terytorialnego (organ) oraz dla jednostki budżetowej (Urząd Miasta).

Na podstawie porównania planu kont założonego i funkcjonującego w ewidencji księgowej Urzędu Gminy w 2014 r. z planem kont dla jednostki budżetowej utworzonym w ww. Zarządzeniu nie stwierdzono rozbieżności.

Natomiast na skutek porównania planu kont założonego dla budżetu jednostki samorządu terytorialnego (organ) z planem kont dla organu utworzonym w ww. Zarządzeniu stwierdzono, że w 2014 r. założono w ewidencji księgowej konto 137 „Rachunki środków funduszy pomocowych” oraz dokonywano na nim operacji gospodarczych. W wykazie kont bilansowych określonym dla organu w załączniku nr 2 do Zarządzenia Nr 90/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie nie przewidziano utworzenia konta 137.

Wyjaśnienia w powyższym zakresie złożył Kierownik Referatu Finansów i Budżetu, z których wynika, że:

„Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla JST, konto 137 „Rachunki środków funduszy pomocowych” było przewidziane jako konto budżetu jednostki samorządu terytorialnego (organu), służące do ewidencji środków pieniężnych otrzymanych w ramach realizacji zadań z funduszy pomocowych.

Począwszy od roku 2008 na koncie 137 w organie były ewidencjonowane wpływy dotacji oraz zasilenia dla MGOPS jako jednostki realizującej projekt w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt był realizowany do roku 2014.

W roku 2010 zostało wydane nowe rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości, w którym nie przewidziano konta 137 dla organu. W związku ze zmienionym rozporządzeniem, została zmieniona polityka rachunkowości dla Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, w której konto 137 także nie zostało ujęte. Prowadzono jednak ewidencję dotyczącą zasilenia dla MGOPS na koncie 137, sugerując się zapisami § 27 pkt 3 Rozporządzenia z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości, zgodnie z którymi do dnia zakończenia i rozliczenia programów i projektów jednostki mogą stosować zasady ewidencji określone w dotychczasowych przepisach.

Pu

JR 21

Na skutek przeoczenia, nie wprowadzono konta 137 do planu kont organu w polityce rachunkowości, ani nie zmieniono konta do ewidencji tego projektu na odpowiednie konto analityczne 133."

Złożone wyjaśnienia oraz kserokopie: planu kont funkcjonujących w ewidencji księgowej jednostki w 2014 r. dla „GMINA BORNE SULINOWO”, załącznika nr 2 do Zarządzenia Nr 90/2010 z dnia 3 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, syntetycznego i analitycznego zestawienia sald i obrotów za rok 2014 złożono do akt kontroli pod numerem 18.

Zakres czynności Kierownika Referatu Finansów i Budżetu złożono do akt kontroli pod pozycją nr 1.

2.1.2.1. Prawidłowość dokumentowania operacji gospodarczych.

Prawidłowość dokumentowania operacji gospodarczych zbadano wobec operacji dokonanych w miesiącu czerwcu 2014 r. widniejących na wyciągu bankowym nr 113 z dnia 11.06.2014 r. i oznaczonych jako pozycje od numeru 70 do numeru 83.

W wyniku kontroli ww. operacji stwierdzono, że :

- operacje były udokumentowane odpowiednimi dowodami źródłowymi,
- dowody źródłowe posiadały wskazanie miesiąca księgowania, oraz podpis osoby odpowiedzialnej za to wskazanie,
- dokumenty będące podstawą dokonania operacji były zatwierdzone do wypłaty przez osoby upoważnione.

Uwag nie wniesiono.

2.1.2.2. Przestrzeganie zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych.

W toku kontroli ustalono, iż księgi rachunkowe prowadzone były w 2014 r. przy zastosowaniu technik komputerowych za pomocą systemu GMINA 2.

Księgi rachunkowe obejmowały zbiory zapisów księgowych, obrotów i sald, które tworzyły:

- dziennik,
- księgę główną,
- księgi pomocnicze,
- zestawienie obrotów i sald księgi głównej oraz sald kont pomocniczych,
- wykaz aktywów i pasywów.

Stwierdzono, że wydruki komputerowe ksiąg rachunkowych:

- były trwale oznaczone nazwą jednostki, nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej oraz nazwą programu przetwarzania,
- były oznaczone co do roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia,
- składały się z automatycznie numerowanych stron, z oznaczeniem pierwszej i ostatniej,
- były prowadzone w języku i walucie polskiej.

2.1.2.2.1. Prawdliwość i terminowość zapisów w ewidencji księgowej.

Prawdliwość dokumentowania operacji gospodarczych zbadano wobec operacji dokonanych w miesiącu czerwcu 2014 r. widniejących na wyciągu bankowym nr 113 z dnia 11.06.2014 r. i oznaczonych jako pozycje od numeru 70 do numeru 83.

W wyniku kontroli ww. operacji stwierdzono, że :

- operacje były udokumentowane odpowiednimi dowodami źródłowymi,
- dowody źródłowe posiadały wskazanie miesiąca księgowania, oraz podpis osoby odpowiedzialnej za to wskazanie,
- dokumenty będące podstawą dokonania operacji były zatwierdzone do wypłaty przez osoby upoważnione.

2.1.2.2.2. Prowadzenie dziennika i kont księgi głównej.

Na podstawie analizy analitycznego zestawienia sald i obrotów dla jednostki (konto 130) oraz dokonywanych operacji w miesiąc czerwca 2014 r. stwierdzono, że:

- zapisy w księdze głównej prowadzono systematycznie z zachowaniem chronologii zdarzeń,
- poszczególne zapisy były numerowane a ich sumy były zliczane w sposób ciągły.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

2.1.2.2.3. Prowadzenie kont ksiąg pomocniczych.

Konta ksiąg pomocniczych prowadzono m.in. dla:

- pozostałych rozrachunków z pracownikami (konto 234) w zakresie udzielanych zaliczek na wydatki,
- pozostałych rozrachunków publicznoprawnych (konto 229) w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne oraz innych składek, do pobierania których zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W toku niniejszej kontroli szczegółowej analizie poddano rzetelność prowadzenia ksiąg pomocniczych dla ww. kont pomocniczych, co opisano w punktach protokołu:

- numer 2.2.3.1. (konto 225),
- numer 2.2.3.2. i 2.2.3.3 (konto 229),
- numer 2.2.8. (konto 234).

2.1.2.2.4. Sporządzanie zestawień sald i obrotów.

Na koniec okresu sprawozdawczego, tj. roku 2014, sporządzano zestawienie obrotów i sald, które zawiera:

- symbole kont;
- salda kont na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych;

- obroty za okres sprawozdawczy, narastająco od początku roku obrotowego;
- salda na koniec okresu sprawozdawczego;
- sumę sald na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obrotów za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku obrotowego oraz sald na koniec okresu sprawozdawczego.

W wyniku porównania zestawienia sald i obrotów za lata 2014-2015, nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy saldami wykazanymi na koniec roku 2014 a saldami na początek 2015 r.

2.1.2.2.5. Dokonywanie zapisów w księgach rachunkowych.

Prawidłowość dokumentowania operacji gospodarczych zbadano wobec operacji dokonanych w miesiącu czerwcu 2014 r. widniejących na wyciągu bankowym nr 113 z dnia 11.06.2014 r. i oznaczonych jako pozycje od numeru 70 do numeru 83.

Stwierdzono, że: podstawą dokonanych zapisów były odpowiednie dowody źródłowe, spełniające wymogi dowodów księgowych, zawierające pełną adnotację stwierdzającą zakwalifikowanie ich do ujęcia w księgach poprzez dekretację, tj. wskazanie symboli kont księgi głównej, na których operacje winny być ujęte wraz z podpisem osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

2.1.2.2.6. Zachowanie porządku systematycznego i chronologicznego

Na podstawie operacji gospodarczych dokonanych w miesiącu czerwcu 2014 r. widniejących na wyciągu bankowym nr 113 z dnia 11.06.2014 r. i oznaczonych jako pozycje od numeru 70 do numeru 83 stwierdzono zachowanie porządku systematycznego i chronologicznego.

Uwag nie wniesiono.

2.1.2.2.7. Terminowość zapisów

Analizę terminowości dokonywania zapisów w księgach rachunkowych przeprowadzono na podstawie operacji gospodarczych dokonanych w miesiącu czerwcu 2014 r. widniejących na wyciągu bankowym nr 113 z dnia 11.06.2014 r. i oznaczonych jako pozycje od numeru 70 do numeru 83.

Stwierdzono bieżące prowadzenie ksiąg – tj.:

- zapisy operacji gospodarczych ujmowane były w księgach w miesiącu ich dokonania,
- operacje gotówkowe ujęto w księgach w dniach ich dokonania,
- na koniec okresu sprawozdawczego sporządzano zestawienie sald i obrotów.

2.1.2.2.8. Korekta błędnych zapisów.

Korekty błędnych zapisów w księgach rachunkowych dokonywano zgodnie z art. 25 ust.2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości – tj. przez wprowadzenie do ksiąg

rachunkowych dowodu zawierającego korekty błędnych zapisów, dokonywane tylko zapisami dodatnimi albo tylko ujemnymi.

2.2. Rozrachunki i roszczenia.

2.2.1. Rodzaje rozrachunków.

Na podstawie Zarządzenia Nr 90/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, zmienionego Zarządzeniem Nr 43/2012 z dnia 24 lipca 2012 r., ustalono, że w latach 2013 – 2016 założono w księgowości jednostki następujące konta syntetyczne rozrachunków (zespół numer 2):

Urząd Miejski w Bornem Sulinowie:

- 201 „Rozrachunki z dostawcami”,
- 202 „Rozrachunki z odbiorcami”
- 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
- 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”,
- 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,
- 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”,
- 225 „Rozrachunki z budżetami”,
- 226 „Długoterminowe należności budżetowe”,
- 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”,
- 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”,
- 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” (zaliczki),
- 240 „Pozostałe rozrachunki”,
- 245 „Wpływy do wyjaśnienia”
- 290 „Odpisy aktualizujące należności”.

2.2.2. Prawdliwość funkcjonowania kont rozrachunkowych.

Funkcjonowanie kont rozrachunkowych sprawdzono na przykładzie zapisów wprowadzonych w trakcie 2014 roku na poniższych kontach zespołu numer 2:

- konto 225 – w punkcie 2.2.3.1. protokołu,
- konto 229 – w punkcie 2.2.3.2. protokołu,
- konto 231 – w punkcie III.2.1.1.1 protokołu,
- konto 234 – w punkcie 2.2.8. protokołu

2.2.3. Terminowość regulowania zobowiązań.

2.2.3.1. Odprowadzanie podatku dochodowego od osób fizycznych.

Celem sprawdzenia terminowego przekazywania wpłaty z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wybrano rok 2014 oraz 2015.

Analizy dokonano na podstawie ewidencji księgowej konta 225 010101 – Podatek dochodowy od osób fizycznych:

35

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

2014						
L.p.	podatek za miesiąc	ustawowy termin przekazania podatku	kwota podatku naliczonego (w zł)	data przekazania podatku	kwota podatku wpłaconego (w zł)	należne i pobrane wynagrodzenie
			wg ewidencji księgowej konta 225		wg ewidencji księgowej konta 225	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	styczeń	20.02 2014	17 019,00 zł	06.02 2014	68,00 zł	51,00 zł
				20.02 2014	16 900,00 zł	
2.	luty	20.03 2014	32 695,00 zł	20.03 2014	32 597,00 zł	98,00 zł
3.	marzec	21.04 2014	20 052,00 zł	07.04 2014	76,00 zł	60,00 zł
				16.04 2014	19 916,00 zł	
4.	kwiecień	20.05 2014	20 037,00 zł	08.05 2014	66,00 zł	60,00 zł
				19.05 2014	19 911,00 zł	
5.	maj	20.06 2014	23 679,00 zł	10.06 2014	166,00 zł	1,00 zł
				17.06 2014	23 441,00 zł	71,00 zł
6.	czerwiec	21.07 2014	18 289,00 zł	07.07 2014	3,00 zł	55,00 zł
				21.07 2014	18 231,00 zł	
7.	lipiec	20.08 2014	19 528,00 zł	11.08 2014	1,00 zł	59,00 zł
				19.08 2014	19 468,00 zł	
8.	sierpień	22.09 2014	20 686,00 zł	09.09 2014	66,00 zł	62,00 zł
				22.09 2014	20 558,00 zł	
9.	wrzesień	20.10 2014	24 554,00 zł	02.10 2014	23,00 zł	74,00 zł
				20.10 2014	24 457,00 zł	
10.	październik	20.11 2014	18 872,00 zł	20.11 2014	18 815,00 zł	57,00 zł
11.	listopad	22.12 2014	24 019,00 zł	18.12 2014	26,00 zł	72,00 zł
				18.12 2014	23 921,00 zł	
12.	grudzień	20.01 2015	20 418,00 zł	20.01 2015	36,00 zł	61,00 zł
				20.01 2015	20 321,00 zł	
Razem			259 848,00 zł		259 067,00 zł	781,00 zł

[Handwritten signature]

[Handwritten initials]

2015						
L.p.	podatek za miesiąc	ustawowy termin przekazania podatku	kwota podatku naliczonego (w zł)	data przekazania podatku	kwota podatku wpłaconego (w zł)	należne i pobrane wynagrodzenie
			wg ewidencji księgowej konta 225		wg ewidencji księgowej konta 225	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	styczeń	20.02.2015	22 124,00 zł	20.02.2015	22 058,00 zł	66,00 zł
2.	luty	20.03.2015	34 179,00 zł	18.03.2015	34 076,00 zł	103,00 zł
3.	marzec	20.04.2015	20 948,00 zł	20.04.2015	20 885,00 zł	63,00 zł
4.	kwiecień	20.05.2015	18 007,00 zł	20.05.2015	17 953,00 zł	54,00 zł
5.	maj	22.06.2015	23 479,00 zł	22.06.2015	23 409,00 zł	70,00 zł
6.	czerwiec	20.07.2015	17 111,00 zł	20.07.2015	17 060,00 zł	51,00 zł
7.	lipiec	20.08.2015	17 045,00 zł	19.08.2015	16 994,00 zł	51,00 zł
8.	sierpień	21.09.2015	16 146,00 zł	21.09.2015	16 098,00 zł	48,00 zł
9.	wrzesień	20.10.2015	18 382,00 zł	19.10.2015	18 327,00 zł	55,00 zł
10.	październik	20.11.2015	18 653,00 zł	20.11.2015	18 597,00 zł	56,00 zł
11.	listopad	21.12.2015	20 291,00 zł	09.12.2015	20 230,00 zł	61,00 zł
12.	grudzień	20.01.2016	23 297,00 zł	19.01.2016	23 227,00 zł	70,00 zł
Razem			249 662,00 zł		248 914,00 zł	748,00 zł

W toku analizy ewidencji księgowej konta 225 ustalono, że podatek dochodowy od osób fizycznych za rok 2014 i 2015 był przekazywany terminowo.

Uwag w powyższym zakresie nie wniesiono.

2.2.3.2. Odprowadzanie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych oraz Fundusz Pracy.

Analizą objęto przekazywanie składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz fundusz pracy za rok 2015 r.:

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] 37

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

Lp.	Miesiąc	Kwota składek z DRA - społeczne	Kwota wpłaconych składek	Termin wpłaty	Data wpłaty	Kwota wynagrodzenia
1	styczeń	84 205,22 zł	84 205,22 zł	05.02.2015	05.02.2015	3,16 zł
2	luty	128 837,32 zł	128 837,32 zł	05.03.2015	05.03.2015	2,40 zł
3	marzec	70 623,38 zł	70 623,38 zł	07.04.2015	07.04.2015	2,25 zł
4	kwiecień	68 835,45 zł	68 835,45 zł	05.05.2015	05.05.2015	3,04 zł
5	maj	80 218,69 zł	80 218,69 zł	05.06.2015	02.06.2015	3,43 zł
6	czerwiec	69 097,06 zł	69 097,06 zł	06.07.2015	08.07.2015	2,37 zł
7	lipiec	65 420,95 zł	65 420,95 zł	05.08.2015	05.08.2015	0,00 zł
8	sierpień	69 432,44 zł	69 432,44 zł	07.09.2015	07.09.2015	2,22 zł
9	wrzesień	75 533,84 zł	75 533,84 zł	05.10.2015	05.10.2015	2,03 zł
10	październik	71 968,12 zł	71 968,12 zł	05.11.2015	05.11.2015	3,88 zł
11	listopad	74 025,24 zł	74 025,24 zł	07.12.2015	07.12.2015	3,06 zł
12	grudzień	70 982,34 zł	9 562,19 zł	05.01.2016	21.12.2015	1,68 zł
			61 420,15 zł		05.01.2016	
Suma		929 180,05 zł	929 180,05 zł			

2015					
Lp.	Miesiąc	Kwota składek z DRA - zdrowotne	Kwota wpłaconych składek	Termin wpłaty	Data wpłaty
1	styczeń	22 396,76 zł	22 396,76 zł	05.02.2015	05.02.2015
2	luty	33 610,71 zł	33 610,71 zł	05.03.2015	05.03.2015
3	marzec	18 965,25 zł	18 965,25 zł	07.04.2015	07.04.2015
4	kwiecień	18 697,57 zł	18 697,57 zł	05.05.2015	05.05.2015
5	maj	22 035,50 zł	22 035,50 zł	05.06.2015	02.06.2015
6	czerwiec	18 641,87 zł	18 641,87 zł	06.07.2015	06.07.2015
7	lipiec	17 644,92 zł	17 644,92 zł	05.08.2015	05.08.2015
8	sierpień	18 304,89 zł	18 304,89 zł	07.09.2015	07.09.2015
9	wrzesień	19 804,15 zł	19 804,15 zł	05.10.2015	05.10.2015
10	październik	19 888,94 zł	19 888,94 zł	05.11.2015	05.11.2015
11	listopad	20 004,18 zł	20 004,18 zł	07.12.2015	07.12.2015
12	grudzień	19 437,23 zł	2 377,66 zł	05.01.2016	21.12.2015
			17 059,58 zł		05.01.2016
Razem		249 431,97 zł	249 431,98 zł		

2015					
Lp.	Miesiąc	Kwota składek z DRA - Fundusz Pracy	Kwota wpłaconych składek	Termin wpłaty	Data wpłaty
1	styczeń	5 277,52 zł	5 277,52 zł	05.02.2015	05.02.2015
2	luty	8 167,22 zł	8 167,22 zł	05.03.2015	05.03.2015
3	marzec	4 469,31 zł	4 469,31 zł	07.04.2015	07.04.2015
4	kwiecień	4 392,93 zł	4 392,93 zł	05.05.2015	05.05.2015
5	maj	5 091,72 zł	5 091,72 zł	05.06.2016	02.06.2015
6	czerwiec	4 475,11 zł	4 475,11 zł	06.07.2015	06.07.2015
7	lipiec	4 047,17 zł	4 047,17 zł	05.08.2015	05.08.2015
8	sierpień	4 318,56 zł	4 318,56 zł	07.09.2015	07.09.2015
9	wrzesień	4 772,06 zł	4 772,06 zł	05.10.2015	05.10.2015
10	październik	4 680,01 zł	4 680,01 zł	05.11.2015	05.11.2015
11	listopad	4 725,49 zł	4 725,49 zł	07.12.2015	07.12.2015
12	grudzień	4 470,19 zł	637,64 zł	05.01.2016	21.12.2015
			3 832,55 zł		05.01.2016
Razem		58 887,29 zł	58 887,29 zł		

W toku analizy deklaracji oraz ewidencji księgowej konta 229 ustalono, że składka społeczna za miesiąc czerwiec 2015 r. w kwocie 69 097,06 zł, została przekazana 2 dni po terminie. Spowodowało to powstanie odsetek z tytułu nieterminowego uregulowania należności w wysokości 30,00 zł. Odsetkami obciążono Skarbnika, na podstawie noty księgowej nr 78/2015 z dnia 12.08.2015 r. Skarbnik kwotę odsetek wpłacił na konto Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie w dniu 28.09.2015 r. Pozostałe składki społeczne, zdrowotne i fundusz pracy były odprowadzane w terminie.

Uwag w powyższym zakresie nie wniesiono.

2.2.3.3. Odprowadzanie wpłat na PFRON.

Na podstawie pisemnego oświadczenia Referenta ds. płac i środków trwałych oraz informacji miesięcznej za poszczególne miesiące roku 2016, składanej w systemie elektronicznym, dotyczącej zatrudnienia osób niepełnosprawnych, ustalono, że Urząd Miejski w Bornem Sulinowie nie był zobowiązany do dokonywania wpłat na PFRON, gdyż osiągał wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych na poziomie przekraczającym 6%.

Oświadczenia złożono do akt kontroli pod pozycją nr 8.

2.2.4. Prawidłowość naliczania odsetek ustawowych za zwłokę z tytułu nieterminowego regulowania należności gminy.

Przedmiotowe zagadnienie poddano analizie w trakcie weryfikowania wysokości pozyskiwanych przez gminę dochodów z tytułu opłaty za zajęcie pasa drogowego oraz cywilnoprawnych czynszów (najem i dzierżawa).

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

2.2.5. Windykacja należności podatkowych i innych dochodów.

W trakcie kontroli ustalono, że w latach 2012 – 2016 obowiązywało na terenie gminy zarządzenie Nr 77/2008 Burmistrza Miasta i Gminy Borne Sulinowo z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie windykacji należności z tytułu podatków lokalnych, podatku rolnego i leśnego oraz likwidacji nadpłat w podatkach.

Przewidziano w nim wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych w następujących terminach:

UPOMNIENIA

1) osoby prawne:

- a) niezwłocznie – lecz nie później niż do 30 dni po terminie płatności raty lub otrzymania potwierdzenia odbioru decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- b) w przypadku złożenia deklaracji po upływie wskazanego w tym zakresie ustawowego terminu – niezwłocznie lecz nie później niż 30 dni od dnia dokonania przypisu należności,

2) osoby fizyczne:

3P

- a) dla I i II raty (płatnych w ustawowych terminach odpowiednio do 15 dnia marca i maja danego roku) – niezwłocznie lecz nie później niż w terminie do dnia 10 czerwca danego roku,
- b) dla III i IV raty (płatnych w ustawowych terminach odpowiednio do 15 dnia września i listopada danego roku) – niezwłocznie lecz nie później niż w terminie do 30 dni po upływie terminu płatności raty,
- 3) podatek od środków transportowych (osoby fizyczne i prawne składają deklaracje) – niezwłocznie lecz nie później niż w terminie do 30 dni po upływie terminu płatności raty.

TYTUŁY WYKONAWCZE

Bez podziału na rodzaje podatków i formę organizacyjno-prawną dłużników wprowadzono dla wszystkich jeden termin na wystawianie tytułów wykonawczych – tj. nie później niż w terminie do 2 miesięcy od daty otrzymania potwierdzenia odbioru upomnienia (kserokopię zakresu czynności Beaty Mieczkowskiej – Kierownika Referatu Podatków i Oplat – złożono do akt kontroli pod poz. 73).

Stan zaległości wobec gminy z tytułu podatków i oplat (w tym posiadających cywilnoprawny charakter) wynosił według stanów na dzień:

➤ 31.12.2014 r.:

L.p.	Rodzaj należności	stan na dzień 01.01.2014	spłaty w trakcie 2014 r.	stan na dzień 31.12.2014 r.
1.	podatek od nieruchomości (OF)	2 603 732,71	1 112 017,04	1 491 715,67
2.	podatek od nieruchomości (OP)	6 226 711,75	5 208 109,09	1 018 602,66
3.	łącznie zobowiązanie pieniężne	1 077 409,86	845 095,64	232 314,22
4.	podatek leśny (OP)	586 348,40	586 394,00	-45,60
5.	podatek rolny (OP)	45 147,50	44 994,65	152,85
6.	podatek od środków transportowych (OF)	48 330,00	34 934,17	13 395,83
7.	podatek od środków transportowych (OP)	9 845,00	9 845,00	0,00
8.	użytkowanie wieczyste (OF)	44 679,59	11 101,64	33 577,95
9.	użytkowanie wieczyste (OP)	52 413,01	9 925,12	42 487,89
10.	czynsze (najem/dzierżawa) OF	260 859,43	153 788,08	107 071,35
11.	czynsze (najem/dzierżawa) OP	500 988,33	449 844,24	51 144,09
12.	opłata planistyczna	17 441,67	4 610,00	12 831,67
13.	opłata adiacencka	13 946,37	230,00	13 716,37
14.	opłata za zajęcie pasa drogowego	90 918,65	90 923,09	-4,44

➤ 31.12.2015 r.:

[Handwritten signature]

[Handwritten initials]

[Handwritten mark]

L.p.	Rodzaj należności	stan na dzień 01.01.2015	splaty w trakcie 2015 r.	stan na dzień 31.12.2015 r.
1.	podatek od nieruchomości (OF)	2 566 579,75	1 172 616,07	1 393 963,68
2.	podatek od nieruchomości (OP)	6 089 593,82	5 135 147,00	954 446,82
3.	łącznie zobowiązanie pieniężne	1 251 510,85	1 047 388,72	204 122,13
4.	podatek leśny (OP)	646 281,40	646 320,40	-39,00
5.	podatek rolny (OP)	44 061,85	44 190,30	-128,45
6.	podatek od środków transportowych (OF)	51 660,83	48 467,30	3 193,53
7.	podatek od środków transportowych (OP)	17 826,00	17 826,00	0,00
8.	użytkowanie wieczyste (OF)	49 941,75	22 063,84	27 877,91
9.	użytkowanie wieczyste (OP)	67 425,64	9 925,13	57 500,51
10.	czynsze (najem/dzierżawa) OF	268 614,73	160 484,98	108 129,75
11.	czynsze (najem/dzierżawa) OP	506 086,12	434 038,43	72 047,69
12.	opłata planistyczna	12 831,67	1 125,17	11 706,50
13.	opłata adiacencka	13 716,37	1 230,00	12 486,37
14.	opłata za zajęcie pasa drogowego	89 800,13	89 443,37	356,76

Szczegółowej analizie poddano w trakcie kontroli czynności windykacyjne polegające na wystawianiu upomnień i tytułów wykonawczych przez Burmistrza Bornego Sulinowa wobec dłużników z tytułu podatków według stanów na dzień:

➤ 31.12.2014 r.:

- podatek od środków transportowych od osób fizycznych – dłużnik (1) o indeksie 8430 i kwocie zadłużenia w wysokości 3 494,00 zł,
- podatek od nieruchomości od osób prawnych – dłużnicy (3) o indeksach: 4353, 220 i 122 oraz łącznej kwocie zadłużenia w wysokości 32 275,00 zł,
- łączne zobowiązanie pieniężne – dłużnicy (7) o indeksach: 406, 2168, 1236, 1042, 2828, 11274 i 5219 oraz łącznej kwocie zadłużenia w wysokości 2 786,00 zł,
- podatku rolnego od osób prawnych – dłużnik (1) o indeksie 70 i kwocie zadłużenia w wysokości 184,00 zł,

➤ 31.12.2015 r.:

- podatku od środków transportowych od osób fizycznych – dłużnicy (3) o indeksach: 8685, 5911 i 7540 oraz łącznej kwocie zadłużenia w wysokości 2 510,00 zł,
- podatku od nieruchomości od osób fizycznych – dłużnicy (25) o indeksach: 5048, 1389, 1405, 12499, 6169, 1936, 252, 12440, 2013, 1060, 5514, 246, 6523, 3760,

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

11023, 6829, 2953, 6272, 8619, 12603, 2890, 873, 2121, 4793, 5452 i łącznej kwocie zadłużenia w wysokości 742 595,00 zł,

- podatku od nieruchomości od osób prawnych – dłużnicy (4) o indeksach: 4009, 180, 4197 i 111 oraz łącznej kwocie zadłużenia w wysokości 537 011,00 zł,
- łącznego zobowiązania pieniężnego – dłużnicy (15) o indeksach: 7821, 1487, 3522, 11376, 718, 6295, 8679, 331, 268, 10436, 11434, 4368, 12876, 1645 i 12424 i łącznej kwocie zadłużenia w wysokości 31 629,00 zł.

Wykaz ww. dłużników złożono do akt kontroli pod poz. 40.

Stwierdzono, że:

- 1) dla 12 dłużników wystawiono upomnienia na łączną kwotę 4 953,00 zł ze zwłoką wynoszącą od 15 do 176 dni – co wynika z poniższego zestawienia:

L.p.	indeks dłużnika	nazwa podatku	zadłużenie		wystawienie upomnienia przez wierzyciela		
			rata	kwota w zł	data wg zarządzenia Burmistrza Bornego Sulinowa	faktyczna data	okres zwłoki w dniach
1.	8679	łączne zobowiązanie pieniężne	III 2012	58,00	do 17.10.2012 r.	30.11.2012 r.	44
2.	70	podatek rolny (osoby prawne)	I-IV 2014	184,00	do 31.12.2014 r.	15.01.2015 r.	15
3.	406	łączne zobowiązanie pieniężne	III 2013	76,00	do 16.10.2013 r.	27.11.2013 r.	42
4.	1645	łączne zobowiązanie pieniężne	I-II 2015	124,00	do 10.06.2015 r.	05.10.2015 r.	117
			III 2013	53,00	do 16.10.2013 r.	28.11.2013 r.	43
5.	5452	podatek od nieruchomości (osoby fizyczne)	II 2012	3 126,00	do 10.06.2012 r.	03.10.2012 r.	114
6.	6295	łączne zobowiązanie pieniężne	I-II 2014	120,00	do 10.06.2014 r.	03.12.2014 r.	176
			III 2014	60,00	do 15.10.2014 r.		49
7.	12499	podatek od nieruchomości (osoby fizyczne)	III 2015	398,00	do 15.10.2015 r.	19.11.2015 r.	35
8.	1405	podatek od nieruchomości (osoby fizyczne)	III 2013	59,00	do 16.10.2013 r.	29.11.2013 r.	34
			III 2015	68,00	do 15.10.2015 r.	07.12.2015 r.	53
9.	5048	podatek od nieruchomości (osoby fizyczne)	I-II 2015	196,00	do 10.06.2015 r.	21.09.2015 r.	103
10.	1389	podatek od nieruchomości (osoby fizyczne)	III 2015	75,00	do 15.10.2015 r.	23.11.2015 r.	39
			III 2014	72,00	do 15.10.2014 r.	27.11.2014 r.	43
11.	873	podatek od nieruchomości (osoby fizyczne)	III 2012	112,00	do 17.10.2012 r.	22.11.2012 r.	36
12.	331	łączne zobowiązanie pieniężne	III 2013	86,00	do 16.10.2013 r.	27.11.2013 r.	42
			III 2014	86,00	do 15.10.2014 r.	27.11.2014 r.	43
RAZEM				4 953,00	Σ	Σ	Σ

Wystawienie upomnień ze wskazaną powyżej zwłoką nastąpiło pomimo obowiązywania w jednostce określonych przez Burmistrza Bornego Sulinowa terminów na wystawianie upomnień w § 3 ust. 5 pkt. I-III zarządzenia Nr 77/2008 z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie windykacji należności z tytułu podatków lokalnych, podatku rolnego i leśnego oraz likwidacji nadpłat w podatkach.

- 2) dla 10 dłużników posiadających zaległości podatkowe w łącznej wysokości 4 532,00 zł Burmistrz Bornego Sulinowa wystawiał na te same zaległości więcej niż 1 upomnienie oraz po wystawieniu tytułu wykonawczego ujęte w nim kwoty zaległości podatkowych były ujmowane w kolejnych upomnieniach – co wynika z poniższego zestawienia:

L.p.	indeks dłużnika	nazwa podatku	zadłużenie		czynności windykacyjne wierzyciela - tj. daty wystawienia:				
			rata	kwota w zł	I upomnienia	tytuł wykonawczego	II upomnienia	III upomnienia	IV upomnienia
1.	5048	podatek od nieruchomości (osoby fizyczne)	IV 2014	154,00	27.11.2014	16.03.2015	21.09.2015	x	x
2.	11274	łączne zobowiązanie pieniężne	II 2014	128,00	29.05.2014	22.12.2014	03.12.2014	x	x
3.	1060	podatek od nieruchomości (osoby fizyczne)	I-II 2014	760,00	11.06.2014	18.12.2014	18.09.2014	27.11.2014	x
4.	12440	podatek od nieruchomości (osoby fizyczne)	I-II 2015	408,00	28.05.2015	29.06.2015	08.12.2015	x	x
			III 2015	204,00	08.10.2015	09.11.2015			
5.	873	podatek od nieruchomości (osoby fizyczne)	I-II 2012	224,00	28.05.2012	20.06.2012	22.11.2015	x	x
6.	2828	łączne zobowiązanie pieniężne	III 2014	254,00	18.09.2014	22.10.2014	27.11.2014	x	x
7.	11376	łączne zobowiązanie pieniężne	I-II 2013	652,00	06.06.2013	08.08.2013	20.11.2013	x	x
8.	1487	łączne zobowiązanie pieniężne	III 2015	507,00	05.10.2015	x*	01.12.2015	x	x
9.	3522	łączne zobowiązanie pieniężne	III 2015	639,00	05.10.2015	x*	20.11.2015	x	x
10.	331	łączne zobowiązanie pieniężne	II 2013	86,00	06.06.2013	08.08.2013	27.11.2013	27.11.2014	27.05.2015
			III-IV 2013	172,00	27.11.2013	12.12.2013	27.11.2014	x	x
			I-II 2014	172,00	29.05.2014	29.07.2014	27.11.2014	27.05.2015	x
			III-IV 2014	172,00	27.11.2014	15.01.2015	27.05.2015	x	x
RAZEM				4 532,00	x	x	x	x	x

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

We wskazanych powyżej przypadkach wystawianie drugiego i kolejnych upomnień (w tym w sytuacjach kiedy nie wystawiono tytułu wykonawczego) stanowiło tryb postępowania odmienny niż wskazany w § 3 ust. 3 i ust. 16 zarządzenia Nr 77/2008 Burmistrza Miasta i Gminy Borne Sulinowo z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie windykacji należności z tytułu podatków lokalnych, podatku rolnego i leśnego oraz likwidacji nadpłat w podatkach, zgodnie z którym:

- „jeżeli podatnik nie zapłacił należności w terminie płatności podatku pracownik sporządza upomnienie” a nie upomnienia (§ 3 ust. 3),
- „wystawione tytuły wykonawcze wraz z dołączonymi potwierdzeniami odbioru upomnienia (...) wpisuje się do ewidencji tytułów wykonawczych i przesyła do właściwego Urzędu Skarbowego” (§ 3 ust. 16) – co w jednoznaczny sposób przesądza o tym, że z wyłączeniem sytuacji wskazanej w § 3 ust. 18 a polegającej na obowiązku informowania organu egzekucyjnego o likwidacji zaległości lub zmianie jej stanu – wierzyciel nie posiada uprawnień do podejmowania jakichkolwiek działań (zwłaszcza wystawiania kolejnych upomnień) wobec dłużnika w zakresie tych zaległości, na które wystawił już tytuł wykonawczy a następnie przekazał go do realizacji przez właściwy terytorialnie organ egzekucyjny.

W zakresie ustalonego a wskazanego w pkt. 2 stanu faktycznego (tj. polegającego na wystawieniu dla 10 dłużników więcej niż 1 upomnienia) kontrolujący wskazuje, że postępowanie wierzyciela powoduje w tych przypadkach, że te same kwoty zaległości są przedmiotem dwóch lub więcej upomnień a za każde z nich wierzyciel nalicza dodatkową opłatę (nawet jeżeli w drugim i kolejnych upomnieniach wierzyciel wskazuje inne – tj. następne kwoty zaległe).

Ponadto kontrolujący wskazuje, że w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U z 2005 r., Nr 229, poz. 1954) ustawodawca wskazał na konieczność uwzględniania w podejmowanych działaniach zasady celowości egzekucji, zgodnie z którą: „organ egzekucyjny stosuje środki egzekucyjne, które prowadzą bezpośrednio do wykonania obowiązku, a spośród kilku takich środków - środki najmniej uciążliwe dla zobowiązanego”.

Postępowanie wierzyciela polegające na wystawianiu drugiego i kolejnych upomnień na zaległości ujęte już w tytule wykonawczym, przekazanym do realizacji organowi egzekucyjnemu – stwarza (w ocenie kontrolującego) ryzyko naruszenia tej zasady w sytuacji, w której dłużnik mając doręczony tytuł wykonawczy otrzyma od wierzyciela upomnienie i w takiej sytuacji dokona zapłaty na rzecz wierzyciela zamiast na rzecz organu egzekucyjnego.

Wyjaśnienia w powyższym zakresie udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz oraz Ewelina Susiak – Referent ds. księgowości podatkowej.

Wynika z nich, że:

„Burmistrz Bornego Sulinowa informuje, że stwierdzone nieprawidłowości nie powstały w sposób celowy. Ponadto wyjaśnia, co następuje:

(ad. 1):

Dla 12 dłużników wystawiono upomnienia ze zwłoką wynikającą z powyższego zarządzenia, ponieważ kwoty zaległości podatkowych były niewielkie. W niektórych przypadkach w nieznacznym stopniu przekraczały próg 50,00 zł od którego organ podatkowy zobowiązany był takie upomnienie wystawić. Ponadto w niektórych sytuacjach zwłoka wynikała z wystawienia upomnienia dla raty III łącznie z ratą IV w terminie przewidzianym dla IV raty podatku (w przypadku osób fizycznych).

(ad. 2):

Dla 10 dłużników posiadającym zaległości podatkowe, Burmistrz Bornego Sulinowa w kolejnym upomnieniu ponownie wskazał łączne zaległości podatkowe w celu informacyjnym, obrazując podatnikowi całą kwotę zaległości. W przypadku wpłaty podatnika organ podatkowy niezwłocznie dokonał aktualizacji wystawionych tytułów wykonawczych.

Ponadto Burmistrz Bornego Sulinowa informuje, że z uwagi na wyżej wymienione nieprawidłowości oraz obecnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2016 poz. 599 ze zm.) oraz przepisy rozporządzeń wyżej wymienione zarządzenie Nr 77/2008 zostanie uchylone”.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 259 a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiące:

- zarządzenie Nr 77/2008 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 28.11.2007 r. w sprawie windykacji należności z tytułu podatków lokalnych, podatku rolnego i leśnego oraz likwidacji nadpłat w podatkach – złożono do akt kontroli pod poz. 188,
- upomnienie na III i IV ratę 2012 (indeks dłużnika 8679) – złożono do akt kontroli pod poz. 236,
- upomnienie na raty I-IV 2014 (indeks dłużnika 70) – złożono do akt kontroli pod poz. 237,
- upomnienie na III ratę 2013 (indeks dłużnika 406) – złożono do akt kontroli pod poz. 238,
- upomnienia na raty I-II i III 2015 (indeks dłużnika 1645) – złożono do akt kontroli pod poz. 239,
- upomnienie na II ratę 2012 (indeks dłużnika 5452) – złożono do akt kontroli pod poz. 240,
- upomnienie na raty I-III 2014 (indeks dłużnika 6295) – złożono do akt kontroli pod poz. 241,
- upomnienie na III ratę 2015 (indeks dłużnika 12499) – złożono do akt kontroli pod poz. 242,
- upomnienia na: III ratę 2013 i III ratę 2015 (indeks dłużnika 1405) – złożono do akt kontroli pod poz. 243,
- upomnienia na I-II ratę 2015, IV ratę 2014 (x2) i tytułu wykonawczego na IV ratę 2014 (indeks dłużnika 5048) – złożono do akt kontroli pod poz. 244,
- upomnienia na II ratę 2014 (x2) i tytułu wykonawczego na II ratę 2014 (indeks dłużnika 11274) – złożono do akt kontroli pod poz. 245,

- upomnienia na raty I-II 2014 (x3) i tytułu wykonawczego na raty I-II 2014 (indeks dłużnika 1060) – złożono do akt kontroli pod poz. 246,
- upomnienia na III ratę 2015 i III ratę 2014 (indeks dłużnika 1389) – złożono do akt kontroli pod poz. 247,
- upomnienia na: raty I-II 2015, III ratę 2015, raty I-III 2015 i tytułów wykonawczych na raty I-II 2015 i III 2015 (indeks dłużnika 12440) – złożono do akt kontroli pod poz. 248,
- upomnienia na I-II ratę 2012, I-III ratę 2012 i tytułu wykonawczego na raty I-II 2012 (indeks dłużnika 873) – złożono do akt kontroli pod poz. 249,
- upomnienia na III ratę 2014 (x2) i tytułu wykonawczego na III ratę 2014 (indeks dłużnika 2828) – złożono do akt kontroli pod poz. 250,
- upomnienia na raty I-II 2013 (x2) i tytułu wykonawczego na I-II 2013 (indeks dłużnika 11376) – złożono do akt kontroli pod poz. 251,
- upomnienia na raty II-III 2015 i III ratę 2015 (indeks dłużnika 1487) – złożono do akt kontroli pod poz. 252,
- upomnienia na III ratę 2015 (x2) (indeks dłużnika 3522) – złożono do akt kontroli pod poz. 253,
- upomnienia na: II ratę 2013 (x4) i tytułu wykonawczego na tą ratę, III-IV ratę 2013 (x2) i tytułu wykonawczego na tą ratę, I-II ratę 2014 (x3) i tytułu wykonawczego na te raty, III-IV ratę 2014 i tytułu wykonawczego na te raty (indeks dłużnika 331) – złożono do akt kontroli pod poz. 254

WINDYKACJA OPLATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI.

W trakcie kontroli ustalono, że w latach 2012 – 2016 nie obowiązywała regulacja wewnętrzna w zakresie czynności windykacyjnych podejmowanych wobec dłużników z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W związku z powyższym na potrzeby przeprowadzanej kontroli przyjęto, że wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych powinno odbywać się w takich samych terminach jakie dla podatników z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych wprowadziło na terenie gminy zarządzenie Nr 77/2008 Burmistrza Miasta i Gminy Borne Sulinowo z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie windykacji należności z tytułu podatków lokalnych, podatku rolnego i leśnego oraz likwidacji nadpłat w podatkach.

Przewidziano w nim, że wystawienie

- upomnienia – nastąpi niezwłocznie – lecz nie później niż do 30 dni po terminie płatności raty lub otrzymania potwierdzenia odbioru decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- tytułu wykonawczego – nastąpi nie później niż w terminie do 2 miesięcy od daty otrzymania potwierdzenia odbioru upomnienia.

Na podstawie przedłożonego kontrolującemu analitycznego zestawienia nadpłat i zaległości z tytułu opłaty śmieciowej (661 – osoby fizyczne i 662 – osoby prawne) – sporządzonych według stanów na dzień 31.12.2015 r. – ustalono, że zaległości z tytułu tej opłaty posiadało:

- osoby prawne – 41 podmiotów na łączną kwotę 15 885,90 zł, z których do weryfikacji wybrano dłużników (9) o numerach indeksów: 4311, 4185, 4355, 4122, 4178, 4335, 4125, 4141 i 4333 i posiadających zaległość w łącznej wysokości 10 092,80 zł,
- osoby fizyczne – 419 podmiotów na łączną kwotę 138 215,09 zł, z których do weryfikacji wybrano dłużników (34) o numerach indeksów: 7821, 3010, 11615, 1750, 3016, 6331, 493, 5322, 861, 10915, 1366, 11743, 3999, 11668, 638, 1042, 2815, 1094, 331, 11829, 2953, 10926, 1640, 11659, 1557, 268, 29, 5548, 631, 6310, 12295, 8, 4285 i 11667 i posiadających zaległość w łącznej wysokości 52 347,00 zł.

Stwierdzono, że:

- 1) dla 17 dłużników posiadających zaległości w łącznej wysokości 17 513,60 zł wierzyciel wystawiał upomnienia ze zwłoką wynoszącą od 38 do 677 dni,
- 2) dla 3 dłużników posiadających zaległość w łącznej wysokości 2 682,60 zł wierzyciel pomimo upływu terminu zapłaty nie wystawił upomnień do dnia zapłaty poszczególnych należności i tym samym dopuścił do powstania zwłoki wynoszącej od 27 do 177 dni,
- 3) dla trzech dłużników posiadających zaległość w łącznej wysokości 681,00 zł wierzyciel nie wystawił (pomimo doręczenia upomnień) tytułów wykonawczych – tj. dla dwóch dłużników według stanu na dzień 31.12.2016 r. (zwłoka wyniosła odpowiednio 297 i 298 dni) oraz dla 1 dłużnika według stanu na dzień 07.06.2017 r. (zwłoka wyniosła 113 dni),
- 4) dla piętnastu dłużników posiadających zaległości w łącznej wysokości 19 850,60 zł wierzyciel wystawiał dwa upomnienia zanim wystawił tytuły wykonawcze – w tym dla dłużników o indeksach 4185 i 4355 wierzyciel po wystawieniu tytułów wykonawczych w dniu 11.12.2015 r. wystawił dodatkowe upomnienia na ujęte w nich zaległości w dniach odpowiednio 25 maja i 25 czerwca 2016 r.,
- 5) dla piętnastu dłużników posiadających zaległości w łącznej wysokości 15 884,60 zł wierzyciel po doręczeniu upomnień wystawił tytuły wykonawcze ze zwłoką wynoszącą od 63 do 108 dni.

Powyższe wynika z następujących zestawień:

- nieterminowe upomnienia i tytuły wykonawcze (ad. 1, 2, 3 i 5):

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

L.p.	indeks dłużnika	opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi			upomnienie			tytuł wykonawczy		
		rata	kwota	termin zapłaty wg uchwały RM	data, do której powinno być wystawione	data faktycznego wystawienia	okres zwłoki w dniach	data, do której powinien być wystawiony	data faktycznego wystawienia	okres zwłoki w dniach
1.	4311	IX 2015	277,60	15.10.2015	16.11.2015	brak	177	x	x	x
		X 2015	152,00	16.11.2015	16.12.2015		147			
		XI 2015	304,00	15.12.2015	14.01.2016		118			
2.	4185	VI-XI 2013	297,60 (6x49,60)	od 15.07. do 15.12.2013	31.12.2013	22.06.2015	538	30.08.2015	11.12.2015	102
		I-XI 2014	275,00 (11x25,00)	od 15.02. do 15.12.2014	31.12.2014		173			
3.	4355	XI 2014	100,00	15.12.2014	14.01.2015	22.06.2015	158	25.08.2015	11.12.2015	108
		I 2015	100,00	15.02.2015	18.03.2015		96			
		II 2015	100,00	15.03.2015	15.04.2015		68			
		VI 2015	100,00	15.07.2015	14.08.2015	06.10.2015	53	x	x	x
		I 2016	100,00	15.02.2016	16.03.2016	25.06.2016	101	x	x	x
		II 2016	100,00	15.03.2016	14.04.2016		72			
		III 2016	100,00	15.04.2016	16.05.2016		49			
4.	4335	IX 2015	456,00	15.10.2015	16.11.2015	25.05.2016	191	x	x	x
		X 2015	304,00	15.11.2015	16.12.2015		161			
		XI 2015	152,00	15.12.2015	14.01.2016		132			
5.	4125	VI 2016	125,00	15.07.2016	15.08.2016	09.12.2016	116	14.02.2017	brak do dnia 07.06.2017	113
		VII 2016	152,00	15.08.2016	14.09.2016		86			
		VIII 2016	152,00	15.09.2016	17.10.2016		53			
		IX 2015	1 634,00	15.10.2015	16.11.2015	brak	52			
6.	4141	X 2015	315,00	15.11.2015	16.12.2015	brak	27			
7.	4333	X 2013	658,00	15.11.2013	16.12.2013	22.06.2015	553	07.09.2015	16.12.2015	100
8.	11743	VI-XI 2013	216,00	od 15.07. do 15.12.2013	31.12.2013	22.06.2015	538	02.09.2015	23.11.2015	82
		I-XI 2014	396,00	od 15.02. do 15.12.2014	31.12.2014		173			
9.	1366	VI-XI 2013	216,00	od 15.07. do 15.12.2013	31.12.2013	22.06.2015	538	02.09.2015	19.11.2015	78
		I-XI 2014	396,00	od 15.02. do 15.12.2014	21.12.2014		173			
10.	10915	VI 2013	198,00	15.07.2013	14.08.2013	22.06.2015	677	27.08.2015	19.11.2015	84
		VII 2013	198,00	15.08.2013	16.09.2013		644			
		VIII 2013	198,00	15.09.2013	16.10.2013		613			
		IX 2013	198,00	15.10.2013	14.11.2013		585			
		X 2013	198,00	15.11.2013	16.12.2013		552			
		XI 2013	198,00	15.12.2013	15.01.2014		523			
		I 2014	198,00	15.02.2014	18.03.2014		461			
		II 2014	99,00	15.03.2014	16.04.2014		432			

Handwritten signature/initials

Handwritten signature/initials

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

		III 2014	99,00	15.04.2014	15.05.2014		403			
		IV 2014	99,00	15.05.2014	16.06.2014		371			
		V 2014	99,00	15.06.2014	16.07.2014		341			
		VI 2014	99,00	15.07.2014	14.08.2014		312			
		VII 2014	99,00	15.08.2014	15.09.2014		280			
		VIII 2014	99,00	15.09.2014	15.10.2014		250			
		IX 2014	99,00	15.10.2014	14.11.2014		220			
		X 2014	99,00	15.11.2014	17.12.2014		187			
		XI 2014	99,00	15.12.2014	14.01.2015		159			
		XII 2014	99,00	15.01.2015	16.02.2015		126			
		I 2015	99,00	15.02.2015	18.03.2015		96			
		II 2015	99,00	15.03.2015	15.04.2015		68			
		III 2015	99,00	15.04.2015	15.05.2015		38			
11.	861	I 2014	72,00	15.02.2014	18.03.2014	22.06.2015	461	27.08.2015	19.11.2015	84
		II 2014	72,00	15.03.2014	16.04.2014		432			
		III 2014	72,00	15.04.2014	15.05.2014		403			
		IV 2014	72,00	15.05.2014	16.06.2014		371			
		V 2014	72,00	15.06.2014	16.07.2014		341			
		VI 2014	72,00	15.07.2014	14.08.2014		312			
		VII 2014	72,00	15.08.2014	15.09.2014		280			
		VIII 2014	72,00	15.09.2014	15.10.2014		250			
		IX 2014	72,00	15.10.2014	14.11.2014		220			
		X 2014	72,00	15.11.2014	17.12.2014		187			
		XI 2014	72,00	15.12.2014	14.01.2015		159			
		XII 2014	72,00	15.01.2015	16.02.2015		126			
		I 2015	72,00	15.02.2015	18.03.2015		96			
		II 2015	72,00	15.03.2015	15.04.2015		68			
		III 2015	72,00	15.04.2015	15.05.2015		38			
12.	5322	I-XI 2014	495,00	od 15.02 do 15.12 2014	31.12.2014	22.06.2015	173	07.09.2015	19.11.2015	63
13.	493	VI 2013	54,00	15.07.2013	16.08.2013	22.06.2015	677	24.08.2015	18.11.2015	86
		VII 2013	54,00	15.08.2013	16.09.2013		644			
		VIII 2013	54,00	15.09.2013	16.10.2013		613			
		IX 2013	54,00	15.10.2013	14.11.2013		585			
		X 2013	54,00	15.11.2013	16.12.2013		552			
		XI 2013	54,00	15.12.2013	15.01.2014		523			
		I 2014	54,00	15.02.2014	18.03.2014		461			
		II 2014	54,00	15.03.2014	16.04.2014		432			
		III 2014	54,00	15.04.2014	15.05.2014		403			
		IV 2014	54,00	15.05.2014	16.06.2014		371			
		V 2014	54,00	15.06.2014	16.07.2014		341			
		VI 2014	54,00	15.07.2014	14.08.2014		312			

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] 49

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

		VII 2014	54,00	15.08.2014	15.09.2014		280			
		VIII 2014	54,00	15.09.2014	15.10.2014		250			
		IX 2014	54,00	15.10.2014	14.11.2014		220			
		X 2014	54,00	15.11.2014	17.12.2014		187			
		XI 2014	54,00	15.12.2014	14.01.2015		159			
		XII 2014	54,00	15.01.2015	16.02.2015		126			
		I 2015	54,00	15.02.2015	18.03.2015		96			
		II 2015	54,00	15.03.2015	15.04.2015		68			
		III 2015	54,00	15.04.2015	15.05.2015		38			
14.	1094	VI 2014	45,00	15.07.2014	14.08.2014	22.06.2015	312	26.08.2015	24.11.2015	90
		VII 2014	54,00	15.08.2014	15.09.2014		280			
		VIII 2014	54,00	15.09.2014	15.10.2014		250			
		IX 2014	54,00	15.10.2014	14.11.2014		220			
		X 2014	54,00	15.11.2014	17.12.2014		187			
		XI 2014	54,00	15.12.2014	14.01.2015		159			
		XII 2014	63,00	15.01.2015	16.02.2015		126			
		I 2015	63,00	15.02.2015	18.03.2015		96			
		II 2015	63,00	15.03.2015	15.04.2015		68			
		III 2015	63,00	15.04.2015	15.05.2015	38				
		IX 2015	63,00	15.10.2015	16.11.2015	05.01.2016	50	08.03.2016	brak do dnia 31.12.2016	298
		X 2015	63,00	15.11.2015	16.12.2015		20			
15.	10926	VIII 2013	306,00	15.09.2013	16.10.2013	22.06.2015	613	26.08.2015	03.12.2015	99
		IX 2013	90,00	15.10.2013	14.11.2013		585			
		X 2013	90,00	15.11.2013	16.12.2013		552			
		XI 2013	90,00	15.12.2013	15.01.2014		523			
		I 2014	90,00	15.02.2014	18.03.2014		461			
		II 2014	90,00	15.03.2014	16.04.2014		432			
		III 2014	90,00	15.04.2014	15.05.2014		403			
		IV 2014	90,00	15.05.2014	16.06.2014		371			
		V 2014	90,00	15.06.2014	16.07.2014		341			
		VI 2014	90,00	15.07.2014	14.08.2014		312			
		VII 2014	90,00	15.08.2014	15.09.2014		280			
		VIII 2014	90,00	15.09.2014	15.10.2014		250			
		IX 2014	90,00	15.10.2014	14.11.2014		220			
		X 2014	90,00	15.11.2014	17.12.2014		187			
		XI 2014	90,00	15.12.2014	14.01.2015		159			
		XII 2014	90,00	15.01.2015	16.02.2015		126			
		I 2015	90,00	15.02.2015	18.03.2015		96			
		II 2015	90,00	15.03.2015	15.04.2015		68			
		III 2015	90,00	15.04.2015	15.05.2015		38			
		16.	268	VI 2013	63,00		15.07.2013			
VII 2013	63,00			15.08.2013	16.09.2013	644				

Handwritten signature

Handwritten initials

SP

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

		VIII 2013	63,00	15.09.2013	16.10.2013		613			
		IX 2013	63,00	15.10.2013	14.11.2013		585			
		X 2013	63,00	15.11.2013	16.12.2013		552			
		XI 2013	63,00	15.12.2013	15.01.2014		523			
		I 2014	63,00	15.02.2014	18.03.2014		461			
		II 2014	63,00	15.03.2014	16.04.2014		432			
		III 2014	63,00	15.04.2014	15.05.2014		403			
		IV 2014	63,00	15.05.2014	16.06.2014		371			
		V 2014	63,00	15.06.2014	16.07.2014		341			
		VI 2014	63,00	15.07.2014	14.08.2014		312			
		VII 2014	63,00	15.08.2014	15.09.2014		280			
		VIII 2014	63,00	15.09.2014	15.10.2014		250			
		IX 2014	63,00	15.10.2014	14.11.2014		220			
		X 2014	63,00	15.11.2014	17.12.2014		187			
		XI 2014	63,00	15.12.2014	14.01.2015		159			
		XII 2014	63,00	15.01.2015	16.02.2015		126			
		I 2015	63,00	15.02.2015	18.03.2015		96			
		II 2015	63,00	15.03.2015	15.04.2015		68			
		III 2015	63,00	15.04.2015	15.05.2015		38			
17.	4285	XI 2013	432,00	15.12.2013	15.01.2014	22.06.2015	523	02.09.2015	08.12.2015	97
		I 2014	72,00	15.02.2014	18.03.2014		461			
		II 2014	72,00	15.03.2014	16.04.2014		432			
		III 2014	72,00	15.04.2014	15.05.2014		403			
		IV 2014	72,00	15.05.2014	16.06.2014		371			
		V 2014	72,00	15.06.2014	16.07.2014		341			
		VI 2014	72,00	15.07.2014	14.08.2014		312			
		VII 2014	72,00	15.08.2014	15.09.2014		280			
		VIII 2014	72,00	15.09.2014	15.10.2014		250			
		IX 2014	72,00	15.10.2014	14.11.2014		220			
		X 2014	72,00	15.11.2014	17.12.2014		187			
		XI 2014	72,00	15.12.2014	14.01.2015		159			
		XII 2014	72,00	15.01.2015	16.02.2015		126			
		I 2015	72,00	15.02.2015	18.03.2015		96			
		II 2015	72,00	15.03.2015	15.04.2015		68			
		III 2015	72,00	15.04.2015	15.05.2015		38			
18.	11667	IV 2014	54,00	15.05.2014	16.06.2014	22.06.2015	371	26.08.2015	08.12.2015	104
		V 2014	54,00	15.06.2014	16.07.2014		341			
		VI 2014	54,00	15.07.2014	14.08.2014		312			
		VII 2014	54,00	15.08.2014	15.09.2014		280			
		VIII 2014	54,00	15.09.2014	15.10.2014		250			
		IX 2014	54,00	15.10.2014	14.11.2014		220			
		X 2014	54,00	15.11.2014	17.12.2014		187			

Handwritten signature

Pb

Handwritten signature

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

		XI 2014	54,00	15.12.2014	14.01.2014		159			
		XII 2014	54,00	15.01.2015	16.02.2015		126			
		I 2015	54,00	15.02.2015	18.03.2015		96			
		II 2015	54,00	15.03.2015	15.04.2015		68			
		III 2015	54,00	15.04.2015	15.05.2015		38			
19.	1750	XI 2013	378,00	15.12.2013	15.01.2014	22.06.2015	523	02.09.2015	16.11.2015	105
		I 2014	63,00	15.02.2014	18.03.2014		461			
		II 2014	63,00	15.03.2014	16.04.2014		432			
		III 2014	63,00	15.04.2014	15.05.2014		403			
		IV 2014	63,00	15.05.2014	16.06.2014		371			
		V 2014	63,00	15.06.2014	16.07.2014		341			
		VI 2014	63,00	15.07.2014	14.08.2014		312			
		VII 2014	63,00	15.08.2014	15.09.2014		280			
		VIII 2014	63,00	15.09.2014	15.10.2014		250			
		IX 2014	63,00	15.10.2014	14.11.2014		220			
		X 2014	63,00	15.11.2014	17.12.2014		187			
		XI 2014	63,00	15.12.2014	14.01.2014		159			
		XII 2014	63,00	15.01.2015	16.02.2015		126			
		I 2015	63,00	15.02.2015	18.03.2015		96			
		II 2015	63,00	15.03.2015	15.04.2015		68			
		III 2015	63,00	15.04.2015	15.05.2015		38			
		VIII 2015	63,00	15.09.2015	15.10.2015		74			
		IX 2015	63,00	15.10.2015	16.11.2015	42				
		20 210,20		Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ

➤ podwójne upomnienia (ad. 4):

L.p.	indeks dłużnika	nazwa należności	zadłużenie		czynności windykacyjne wierzyciela - tj. daty wystawienia:				
			rata	kwota w zł	I upomnienia	tytułu wykonawczego	II upomnienia	III upomnienia	IV upomnienia
1.	4185	opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	VI-XI 2013	297,60	22.06.2015	11.12.2015	06.10.2015	25.05.2016	x
			I-XII 2014	300,00					
			I-V 2015	125,00					
2.	4355		XI 2014	100,00	22.06.2015	11.12.2015	06.10.2015	x	x
			I-V 2015	500,00				x	x
			VI-VIII 2015	300,00				06.10.2015	25.06.2016
3.	4333		XI 2013	658,00	22.06.2015	16.12.2015	06.10.2015	x	x
4.	11743		VI-XI 2013	216,00	22.06.2015	23.11.2015	23.09.2015	x	x
			I-XI 2014	396,00					

Handwritten signatures and initials:
 Handwritten initials

Handwritten initials:

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

5.	1366	I-V 2015	180,00	22.06.2015	19.11.2015	23.09.2015	x	x
		VI-XI 2013	216,00					
		I-XI 2014	396,00					
6.	10915	I-V 2015	180,00	22.06.2015	19.11.2015	23.09.2015	x	x
		VI-XI 2013	1 188,00					
		I-XII 2014	1 287,00					
7.	861	I-V 2015	495,00	22.06.2015	19.11.2015	23.09.2015	x	x
		VI-XI 2013	1 188,00					
		I-XII 2014	1 287,00					
8.	5322	I-V 2015	225,00	22.06.2015	19.11.2015	22.09.2015	x	x
		pł za 2013	270,00					
		I-XII 2014	540,00					
9.	493	I-V 2015	270,00	22.06.2015	18.11.2015	22.09.2015	x	x
		VI-XI 2013	324,00					
		I-XII 2014	648,00					
10.	1094	I-V 2015	315,00	22.06.2015	24.11.2015	24.09.2015	x	x
		VI-XII 2014	378,00					
11.	10926	I-V 2015	450,00	22.06.2015	03.12.2015	01.10.2015	x	x
		VIII-XI 2013	576,00					
		I-XII 2014	1 080,00					
12.	268	I-V 2015	315,00	22.06.2015	03.12.2015	01.10.2015	x	x
		VI-XI 2013	38,00					
		I-XII 2014	756,00					
13.	4285	I-V 2015	360,00	22.06.2015	08.12.2015	05.10.2015	x	x
		XI 2013	432,00					
		I-XII 2014	864,00					
14.	11667	I-V 2015	270,00	22.06.2015	08.12.2015	06.10.2015	x	x
		IV-XII 2014	486,00					
15.	1750	I-V 2015	315,00	22.06.2015	16.11.2015	22.09.2015	x	x
		XI 2013	378,00					
		I-XII 2014	756,00					
RAZEM			19 850,60	x	x	x	x	x

Stwierdzone w trakcie kontroli stany faktyczne polegające na:

- nieterminowym wystawianiu upomnień i tytułów wykonawczych,
- odstępowaniu przez wierzyciela od podjęcia działań windykacyjnych wobec dłużników a związanych z zaniechaniem wystawiania upomnień czy tytułów wykonawczych

wynikały z braku działań po stronie wierzyciela a polegających na systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań/wierzytelności pieniężnych, o czym na przestrzeni lat 2013-2016 stanowiły:

- § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonywania niektórych przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U z 2001 r., Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.), który obowiązywał do dnia 22.05.2014 r.:
„wierzyciel jest obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych”,
- § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U z 2014 r., poz. 656), który obowiązywał od dnia 21.05.2014 r. do dnia 31.12.2015 r.:
„wierzyciel jest obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych”,
- § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U z 2015 r., poz. 2367), który obowiązywał od dnia 01.01.2016 r.:
„wierzyciel jest obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych”.

Ponadto kontrolujący wskazuje, że w ww. akcie wykonawczym z dnia 20 maja 2014 r. – Minister Finansów w § 5 (upomnienia) i w § 6 (tytuły wykonawcze) zobowiązał wierzycieli do ich niezwłocznego wystawiania w sytuacji kiedy wysokość niezapłaconej w terminie należności wraz z odsetkami przekroczy 10-krotność wysokości kosztów upomnienia (tj. gdy będzie większa niż 116,00 zł).

Na podstawie dat wystawionych upomnień i tytułów wykonawczych wskazanych w powyższych zestawieniach – kontrolujący stwierdza, że Burmistrz Bornego Sulinowa nie realizował obowiązku uregulowanego powyżej.

Dokumenty w zakresie windykacji opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi kontrolujący uzyskał od Danuty Czyżewskiej – Referenta ds. dochodów niepodatkowych gminy – tj. od pracownika, który faktycznie zajmował się czynnościami polegającymi na wystawianiu upomnień i tytułów wykonawczych.

Pomimo tego Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz wyznaczyła do udzielenia odpowiedzi Lidie Lawrukajtis – Skarbnika Gminy.

Z udzielonych wyjaśnień wynika, że:

„W trakcie kontroli ustalono, że w latach 2012-2016 nie obowiązywała regulacja wewnętrzna w zakresie czynności windykacyjnych podejmowanych wobec dłużników z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i w związku z tym na potrzeby przeprowadzonej kontroli przyjęto, że wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych powinno odbywać się w takich samych terminach, jakie dla podatników z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych wprowadziło na terenie gminy zarządzenie Nr 77/2008 Burmistrza Miasta i Gminy Borne Sulinowo z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie windykacji

  54

należności z tytułu podatków lokalnych, podatku rolnego i leśnego oraz likwidacji nadpłat w podatkach.

W trakcie przygotowania niniejszej odpowiedzi po konsultacjach z pracownikami merytorycznymi przyjęte zostało stanowisko, że Zarządzenie Nr 77/2008 Burmistrza Miasta i Gminy Borne Sulinowo z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie windykacji należności z tytułu podatków lokalnych, podatku rolnego i leśnego oraz likwidacji nadpłat w podatkach nie ma zastosowania do czynności windykacyjnych podejmowanych wobec dłużników z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Po pierwsze jak sam tytuł Zarządzenia wskazuje ma ono zastosowanie do podatków lokalnych, podatku rolnego i leśnego oraz likwidacji nadpłat w podatkach. Po drugie Zarządzenie zostało podjęte przez Burmistrza w 2008 roku, kiedy to znowelizowane przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r. poz. 1399) jeszcze nie obowiązywały. Po trzecie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi stały się dochodami gminy od dnia 1 lipca 2013 roku.

Od wejścia w życie „ustawy śmieciowej” na burmistrzów został nałożony obowiązek prowadzenia windykacji przedmiotowych opłat, ale w sposób odmienny, niż w podatkach. Zgodnie z art. 64a przedmiotowej ustawy to burmistrz został organem egzekucyjnym uprawnionym do stosowania wszystkich środków egzekucyjnych, z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości, w egzekucji administracyjnej należności pieniężnych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W przypadku podatków organem egzekucyjnym jest Naczelnik Urzędu Skarbowego.

Nalożenie nowych obowiązków na gminy przez ustawodawcę oznaczało stworzenie nowych stanowisk pracy związanych z egzekucją, a tym samym ponoszenie wcale nie małych kosztów zatrudnienia (zatrudnienie jednego pracownika to około 40.000,00 zł rocznie), na co naszego samorządu nie było stać. Burmistrz Bornego Sulinowa wzorem większości włodarzy gmin powierzył wykonywanie dodatkowych obowiązków z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi pracownikowi Urzędu tj. osobie zatrudnionej na stanowisku referenta ds. dochodów niepodatkowych gminy. Powierzenie nastąpiło z dniem 01.07.2013r.

Od tego momentu prowadzona była tzw. „miękką egzekucją” polegająca na ograniczeniu egzekucji do wystawiania upomnień i kontaktów telefonicznych z dłużnikami oraz spotkań w Urzędzie. Nie wystawialiśmy tytułów wykonawczych, bo to wiązało się z koniecznością powierzenia dodatkowych obowiązków pracownikowi bądź też zatrudnieniem nowego pracownika na stanowisku poborcy i sfinansowania jego przejazdów do dłużników.

Poza tym przepisy „ustawy śmieciowej” ciągle ulegały zmianom, również w zakresie egzekucji. Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 87) wprowadziła nowe regulacje w zakresie egzekucji należności pieniężnych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 28 listopada zmienił art. 64a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.). Zmiana polegała na powrocie do zasad ogólnych wskazanych w ustawie z dnia 17 czerwca 1966r., o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w myśl,

Kals

Pu

I R 55

których organami egzekucyjnymi należności pieniężnych są naczelnicy urzędów skarbowych i prezydenci niektórych miast.

Z uwagi na powyższe w dniu 26 marca 2015 r. Burmistrz Bornego Sulinowa wystosował do Naczelnika Urzędu Skarbowego w Szczecinku pismo Nr S.3020.45.2015.LL informujące, że w sprawie egzekucji należności pieniężnych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie prowadziliśmy i nie będziemy prowadzić postępowań egzekucyjnych we własnym zakresie. Będziemy przekazywać akta sprawy Naczelnikowi Urzędu Skarbowego. Ponadto poinformowałam Naczelnika, że Gmina Borne Sulinowo w 2014 roku ograniczyła się jedynie do wystawienia upomnień (831 szt.) na zaległości z w/w tytułu. Na dzień 26.03.2015r. do wystawienia tytułów wykonawczych kwalifikowało się około 111 szt. spraw (upomnień)

Brak uregulowań wewnętrznych w zakresie czynności windykacyjnych podejmowanych wobec dłużników z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi był spowodowany tym, iż opłata ta była opłatą miesięczną w wysokości 9,00 zł za osobę w przypadku odpadów segregowanych, bądź w wysokości 18,00 zł za osobę w przypadku odpadów niesegregowanych i płatną do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy opłata. Jak widać specyfika opłaty śmieciowej jest zupełnie inna, niż podatków lokalnych. Różnią się one przede wszystkim wysokością i terminami płatności, gdzie w przypadku osób fizycznych mamy 4 raty kwartalne płatne w terminie do 15 marca, 15 maja, 15 września i 15 listopada, a w przypadku osób prawnych 12 rat miesięcznych, ale w wysokościach przekraczających wysokość opłaty śmieciowej o kilkaset procent

Niezwłoczne wystawianie upomnień, czy też tytułów wykonawczych, w sytuacji, kiedy wysokość niezapłaconej w terminie należności wraz z odsetkami przekroczy 10-krotność wysokości kosztów upomnienia (tj. gdy będzie większa niż 116,00 zł) oznaczało w tym wypadku wystawianie upomnienia po roku czasu na zaległości dla osoby, na którą nałożono opłatę w wysokości 9,00 zł miesięcznie.

Burmistrz Bornego Sulinowa uważa, że realizował obowiązek prowadzenia egzekucji wobec dłużników z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi”.

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że:

- nigdy nie wskazywano na zarządzenie Burmistrza Bornego Sulinowa nr 77/2008 z dnia 28 listopada 2008 r. jako podstawę prawną w zakresie podejmowania przez wierzyciela działań wobec dłużników z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi; z oczywistych względów zakres przedmiotowy ww. zarządzenia nie obejmuje przedmiotowej opłaty – jedynie zawarte w nim terminy na wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych wobec dłużników z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych (z uwagi na podobieństwa obu należności – polegające na składaniu deklaracji, samoobliczaniu w nich kwot zobowiązań do zapłaty i comiesięcznym wpłacaniu 1/12 rocznego zobowiązania) – zostały przyjęte na potrzeby kontroli jako najważniejsze wobec działań podejmowanych wobec dłużników z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez Burmistrza Bornego Sulinowa,

[Handwritten signature]

[Handwritten initials]

- okres, w którym to organ wykonawczy gminy był organem egzekucyjnym na gruncie art. 6 qa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach trwał od dnia 06.03.2013 r. do dnia 17.04.2015 r.;
w ocenie kontrolującego był to okres, w którym gmina nie oglądając się na Urzędy Skarbowe mogła sama podejmować działania zmierzające do odzyskania niezapłaconych w terminie dochodów i tym samym wykazać w przedmiotowym zakresie stopień własnego zaangażowania w tym zakresie;
ponadto kontrolujący wskazuje, że powierzenie przez organ czynności wierzyciela dla pracownika zajmującego się niepodatkowymi dochodami – powinno uwzględniać fakt, że w zakresie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustawodawca odsyła do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa oraz to, że do nie wszystkich dochodów niepodatkowych zastosowanie znajduje ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- przepisy regulujące prowadzenie postępowania egzekucyjnego w administracji nie znają pojęcia „miękką egzekucja” – w ocenie kontrolującego niezależnie od tego czy organem egzekucyjnym był Naczelnik Urzędu Skarbowego czy też organ wykonawczy gminy – obowiązkiem wynikającym z faktu braku zapłaty zaległości po wystawieniu i doręczeniu upomnienia – było wystawienie dokumentu (tj. tytułu wykonawczego) stanowiącego podstawę do zastosowania skonkretyzowanych środków egzekucyjnych (np. zajęcia konta bankowego, wynagrodzenia za pracę lub świadczenia emerytalnego czy rentowego) – co warto podkreślić środkami egzekucyjnymi nie jest zarówno wystawienie upomnienia jak i tytułu wykonawczego,
- w trakcie kontroli nie okazano pisma z dnia 26.03.2015 r. skierowanego przez organ wykonawczy gminy do Naczelnika Urzędu Skarbowego ani nie załączono go do treści udzielonych wyjaśnień;
wskazanie w treści tego pisma, że w 2014 r. organ gminy będący jednocześnie organem egzekucyjnym nie wystawiał tytułów wykonawczych pomimo wystawiania upomnień – jedynie potwierdza zdaniem kontrolującego sytuację, w której Burmistrz Bornego Sulinowa jako reprezentujący wierzyciela nie prowadził działań zmierzających do odzyskania przez gminę kwot zaległych zobowiązań stanowiących jej dochody,
- kwoty opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi faktycznie obowiązywały w wysokościach odpowiednio 9,00 zł i 18,00 zł ale (na co udzielający wyjaśnień nie wskazali) – dotyczyły jednej osoby w miesięcznym zakresie;
z uwagi na ilość osób z poszczególnych gospodarstw domowych – miesięczne kwoty zobowiązań z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami u poszczególnych dłużników były znacznie większe niż wskazane powyżej,
- specyfika opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest faktycznie inna niż podatków lokalnych ale opłacanych przez osoby fizyczne – dlatego właśnie z uwagi na wskazane podobieństwa – przyjęto na potrzeby kontroli terminy przewidziane na wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych dla dłużników z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych.,

 57

- z uwagi na wskazane przez kontrolującego okresy zwłoki w wystawianiu upomnień czy tytułów wykonawczych (oraz na zaniechanie ich wystawiania w 2014 r.) – kontrolujący (na co wskazał powyżej) w całej rozciągłości podtrzymuje swoje stanowisko w zakresie braku po stronie Burmistrza Bornego Sulinowa realizacji obowiązku systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 300, zakres czynności Referenta ds. dochodów niepodatkowych gminy do akt kontroli pod poz. 270 a kserokopię pozostałej dokumentacji stanowiącej wystawiane upomnienia i tytuły wykonawcze wobec dłużników z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi a dotyczącej dłużnika:

- o indeksie 4311 – złożono do akt kontroli pod poz. 301,
- o indeksie 4185 (trzy upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 302,
- o indeksie 4355 (trzy upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 303,
- o indeksie 4335 (upomnienia) – złożono do akt kontroli pod poz. 304,
- o indeksie 4125 (upomnienie) – złożono do akt kontroli pod poz. 305,
- o indeksie 4141 – złożono do akt kontroli pod poz. 306,
- o indeksie 4333 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 307,
- o indeksie 11743 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 308,
- o indeksie 1366 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 309,
- o indeksie 10915 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 310,
- o indeksie 861 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 311,
- o indeksie 5322 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 312,
- o indeksie 493 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 313,
- o indeksie 1094 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 314,
- o indeksie 10926 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 315,
- o indeksie 268 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 316,
- o indeksie 4285 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 317,
- o indeksie 11667 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 318,

- o indeksie 1750 (dwa upomnienia i jeden tytuł wykonawczy) – złożono do akt kontroli pod poz. 319.

2.2.6. Przestrzeganie uprawnień do zaciągania zobowiązań obciążających budżet jednostki samorządu terytorialnego.

Na podstawie obowiązujących w latach 2013-2016, a podjętych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, uchwał budżetowych, ustalono następujące uprawnienia organu władzy wykonawczej w przedmiocie zawartych w nich uprawnień do zaciągania zobowiązań obciążających budżet jednostki samorządu terytorialnego:

- w uchwale Nr XXVII/344/2012 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Borne Sulinowo na rok 2013 zarząd został upoważniony do:
  - zaciągania kredytów i pożyczek oraz emitowania papierów wartościowych na:
    - pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, do kwoty 1 000 000,00 zł;
    - finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, do kwoty 817 000,00 zł;
    - spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów, do kwoty 1 667 494,00 zł;
    - wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, do kwoty 1 444 722,00 zł;
  - udzielania poręczeń i gwarancji w roku budżetowym do kwoty 542 500,00 zł
- w uchwale Nr XXXVIII/474/2013 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Borne Sulinowo na rok 2014 zarząd został upoważniony do:
  - zaciągania kredytów i pożyczek oraz emitowania papierów wartościowych na:
    - pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, do kwoty 1 500 000,00 zł;
    - wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, do kwoty 431 250,00 zł;
  - udzielania poręczeń i gwarancji w roku budżetowym do kwoty 442 500,00 zł.
- w uchwale Nr III/24/2014 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Borne Sulinowo na rok 2015 zarząd został upoważniony do:
  - zaciągania kredytów i pożyczek oraz emitowania papierów wartościowych na:

 58

- pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, do kwoty 2 000 000,00 zł;
- w uchwale Nr XVIII/202/2015 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Borne Sulinowo na rok 2016 zarząd został upoważniony do:
  - zaciągania kredytów i pożyczek oraz emitowania papierów wartościowych na:
    - pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, do kwoty 2 000 000,00 zł;
    - finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, do kwoty 2 389 593,00 zł;
    - spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów, do kwoty 828 223,00 zł;
    - wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, do kwoty 3 622 789,00 zł;
  - udzielania poręczeń i gwarancji w roku budżetowym do kwoty 300 000,00 zł

2.2.7. Zobowiązania wymagalne.

Ze sporządzonych w latach 2013 - 2016 sprawozdań zbiorczych Gminy: Rb – Z „o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji” oraz Rb-28 S „z wykonania planu wydatków budżetowych” wynikało, że jednostka posiadała zobowiązania wymagalne na dzień:

- 31.12.2013 r. w kwocie 181 495,65 zł,
- 31.12.2014 r. w kwocie 256 186,07 zł,
- 31.12.2015 r. w kwocie 92 516,20 zł,
- 31.12.2016 r. w kwocie 94 079,59 zł

Przedmiotowe zagadnienie szczegółowo opisano w części III pkt. 3.1.1. protokołu kontroli.

2.2.8. Udzielanie zaliczek na wydatki do rozliczenia.

Zasady udzielania zaliczek na wydatki do rozliczenia zostały opisane w Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów stanowiącej Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 76/2007 Burmistrza Borne Sulinowo z dnia 28 grudnia 2007 r., z których wynika, że:

- pracownikom, którzy w związku z czynnościami służbowymi pokrywają bezpośrednio drobne, stale powtarzające się wydatki, mogą być wypłacane zaliczki stałe bądź jednorazowe. Zaliczki wypłaca się na wniosek pracownika sporządzony w formie dokumentu „Wniosek o zaliczkę”;
- w przypadku zaliczek na poczet kosztów podróży służbowej zatwierdzenia i wypłaty dokonuje się na druku polecenia wyjazdu służbowego;

- w przypadku podróży zagranicznych ewentualnie zatwierdzone zapotrzebowanie na zaliczkę w walucie obcej należy złożyć na co najmniej 3 dnia przed planowanym terminem wyjazdu;
- pracownikom mogą być również udzielane, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, jednorazowe zaliczki na poczet wynagrodzenia. Kwota zaliczki w danym miesiącu nie może przekroczyć wynagrodzenia przelicznego proporcjonalnie za przepracowaną liczbę dni. Zgodę na udzielenie zaliczki wydaje Burmistrz lub jego zastępca oraz Skarbnik lub Kierownik Referatu Finansów i Budżetu.
- zaliczkobiorca zobowiązany jest do rozliczenia zaliczki w terminie określonym we wniosku, w przeciwnym wypadku kwota zaliczki podlega potrąceniu z najbliższego wynagrodzenia zaliczkobiorcy;
- zaliczki dotyczące kosztów należy rozliczyć w terminie 7 dni od zakończenia podróży;
- wszystkie zaliczki podlegają bezwzględnie rozliczeniu na koniec każdego roku kalendarzowego;
- rozliczenia zaliczki dokonuje zaliczkobiorca odpowiednio na druku rozliczenia zaliczki lub na poleceniu wyjazdu służbowego. Do rozliczenia dołącza faktury, rachunki lub inne dokumenty potwierdzające poniesienie określonych wydatków. Dołączone dowody powinny być sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno – rachunkowym;

Na podstawie ewidencji księgowej konta 234 02 „zaliczki”, ustalono, że w 2014 r. wypłacono 15 zaliczek dla pracowników.

Analizie poddano wszystkie wypłacone i rozliczone zaliczki.

L.p.	Data wypłaty zaliczki	Kwota zaliczki		Termin rozliczenia pobranej zaliczki		Przeznaczenie zaliczki			Data zwrotu i kwota niewydatkowanej zaliczki
		pobrana	wydatkowa na	zawarty we wniosku o jej wypłatę	rzeczywisty	wedle wniosku o udzielenie	rzeczywiście	niezgodne z przeznaczeniem	
2014									
1	07.01.2014	500,00 zł	500,00 zł	31.12.2014	29.12.2014	pokrycie kosztów związanych z opłatami pocztowymi, zakupami artykułów spożywczych, środków czystości			29.12.2014 r. - 500,00 zł
2	12.02.2014	800,00 zł	798,12 zł	26.02.2014	21.02.2014	zakup nagród - program realizowany w świetlicach wiejskich			21.02.2014 - 1,88 zł

Bzdur
FB

LR

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

3	08.04.2014	2 100,00 zł	1 866,12 zł	22.04.2014	22.04.2014	koszty pobytu za granicą podczas targów turystycznych JANTUR w Kaliningradzie	zgodnie ze złożonym wnioskiem	27.05.2014 - kwota 233,88 zł
4	13.05.2014	400,00 zł	350,38 zł	26.05.2014	21.05.2014	zakup myjki ciśnieniowej	zgodnie ze złożonym wnioskiem	21.05.2014 - 49,62 zł
5	20.05.2014	7 300,00 zł	6 360,00 zł	03.06.2014	18.06.2014	koszty związane z wyjazdem w ramach projektu Grundtvig	zgodnie ze złożonym wnioskiem	18.06.2014 - 940,00 zł
6	17.06.2014	180,50 zł	180,50 zł	01.07.2014	18.06.2014	rejestracja BUSa w Starostwie Powiatowym	zgodnie ze złożonym wnioskiem	
7	25.06.2014	788,00 zł	788,00 zł	08.07.2014	24.06.2014	zakup roweru	zgodnie ze złożonym wnioskiem	
8	10.07.2014	1 100,00 zł	671,91 zł	23.07.2014	23.07.2014	zakup paliwa na wyjazd młodzieży na obóz - OSP Lubowo	zgodnie ze złożonym wnioskiem	23.07.2014 - kwota 428,09 zł
9	29.08.2014	2 600,00 zł	1 120,00 zł	12.09.2014	12.09.2014	nagrody za wieńce dożynkowe	zgodnie ze złożonym wnioskiem	12.09.2014 r. - 100,00 zł
10	18.09.2014	329,50 zł	329,50 zł	01.10.2014	08.10.2014	wyżywienie dla uczestników ćwiczeń OSP Lubowo i Lotyń	zgodnie ze złożonym wnioskiem	
11	29.09.2014	500,00 zł	621,90 zł	13.10.2014	13.10.2014	udział w szkoleniu dla kierowników USC	zgodnie ze złożonym wnioskiem	w dn. 14.10.2014 przełano na konto pracownika kwotę 121,90 zł
12	22.10.2014	150,00 zł	188,50 zł	22.10.2014	27.10.2014	wyjazd na szkolenie	zgodnie ze złożonym wnioskiem	W dn. 07.11.2014 r. na konto pracownika przełano kwotę 188,50 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentów źródłowych Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie.

W wyniku analizy dokumentów dotyczących wypłaconych i rozliczonych zaliczek ustalono, że:

- zaliczki były wypłacane na podstawie złożonego wniosku;
- rozliczenie następowało po przedłożeniu dokumentów potwierdzających poniesione wydatki;

- w przypadku, kiedy wydatki były wyższe niż pobrana zaliczka dokonywano zwrotu poniesionych kosztów;
- w 2014 r. wypłacono 3 zaliczki na poczet wynagrodzeń na łączną kwotę 700,00 zł;
- zaliczka udzielona 20.05.2014 r. na kwotę 7 300,00 zł powinna zostać rozliczona w terminie do 03.06.2014 r., a została rozliczona w dniu 18.06.2014 r. Z dokumentów dołączonych do druku rozliczenia zaliczki i podpisanych przez osobę pobierającą zaliczkę, tj. Kierownika Referatu Promocji i Współpracy, wynika że rozliczenie nastąpiło z opóźnieniem wynoszącym 15 dni, ze względu na zgubienie rachunku potwierdzającego pobyt uczestników w warsztatach w ramach Projektu Partnerskiego Grundtviga – Uczenie się przez całe życie;
- w wyniku rozliczenia zaliczki z dnia 22.10.2014 r. na kwotę 150,00 zł a wydatkowanej 188,50 zł, na konto pracownika, który pobrał zaliczkę, tytułem zwrotu poniesionych kosztów, w dniu 07.11.2014 r. przelano kwotę 188,50 zł zamiast 38,00 zł. W związku z powyższym, na podstawie analizy konta 234 02109 „(imię i nazwisko pracownika) - zaliczka”, ustalono, że na koniec rok 2014 konto 234 02 wykazało saldo po stronie Wn w kwocie 150,00 zł. Następnie w 2015 r. prześlęgowano kwotę 150,00 zł na delegację dla tego samego pracownika i rozliczono ją w miesiącu 05/2015 r. poprzez pomniejszenie kwoty wynikającej z delegacji nr 14/2015 o 150,00 zł. Kserokopię ewidencji księgowej konta 234 02109 za rok 2014, konta 234 0416 za rok 2015, potwierdzenie przelewu na kwotę 188,50 zł, kserokopię wniosku o wypłatę zaliczki, delegacji nr 114/2015, potwierdzenie przelewu na kwotę 8,80 zł złożono do akt kontroli pod pozycją nr 13.
- w dniu 24.06.2014 r. pobrano zaliczkę w kwocie 788,00 zł na zakup roweru dla dyrektora Szkoły Podstawowej w Jeleniu w związku z przejściem na emeryturę, finansowanego z budżetu gminy ze środków przeznaczonych na wydatki reprezentacyjne w rozdziale 75095 § 4300. W dniu 24.06.2014 r. wydatkowano powyższą zaliczkę zgodnie ze złożonym wnioskiem, lecz wydatek ten został dokonany na zadanie nie służące zaspokojeniu zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, o czym mówi art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Wyjaśnienia w powyższej sprawie złożyli Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz, Lidia Ławrukajtis – Skarbnik Gminy, Krystyna Grendus – Kierownik Referatu Organizacyjnego oraz Aneta Kowalczyk – Referent ds. rozliczania inwestycji i wydatków gminnych.

Wynika z nich, że:

„zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów, a zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, które w szczególności obejmują: sprawy edukacji publicznej, kultury, wspierania i upowszechniania idei samorządowej, tworzenia warunków do działania i

rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej, promocji gminy, współpracy i aktywności na rzecz organizacji, a także współpracy ze społecznościami lokalnymi.

Zakupiony dla Pani Renaty Komorowskiej rower był wyrazem uznania samorządu nie tylko za wszystkie lata pracy dydaktycznej jako nauczyciela i dyrektora szkoły ale przede wszystkim za jej bezinteresowną służbę na rzecz społeczności i całego środowiska lokalnego.

Przesłaniem każdego działania Pani Komorowskiej było rozpoznawanie, rozwijanie i zaspokajanie potrzeb edukacyjnych i kulturalnych społeczności lokalnej, szeroko pojęta edukacja kulturalna oraz podejmowanie działań na rzecz wspólnoty samorządowej świadomie uczestniczącej i współtworzącej swoją małą ojczyznę.

Borne Sulinowo to specyficzne miasto, dumne ze swojego dziedzictwa kulturowego i swojej historii.

Mieszkańcy przywiązują wagę do jakości oferty kulturalnej, chcą mieć wpływ na jej kształt i aktywnie ją współtworzyć.

Pani Kaczorowska potrafiła tworzyć ku temu sprzyjające warunki – podejmowała szereg własnych działań i inicjatyw społeczno-kulturalnych, tworzonych przy ścisłej współpracy z lokalnymi partnerami (instytucjami kultury i oświaty, organizacjami pozarządowymi, parafią wolontariuszami, nieformalnymi grupami), uwzględniając specyfikę miasta i nawiązując do lokalnej historii.

Zaangażowana była i wносиła osobisty wkład w organizowane przez różne podmioty imprezy kulturalne i okolicznościowe dla mieszkańców gminy – a jej talent był wykorzystywany podczas wszystkich uroczystości o charakterze gminnym i pozagminnym.

Pani Komorowska była autorką scenografii, scenariuszy uroczystości, wykonywała projekty dekoracji scenicznych, szyla stroje dla dzieci.

Będąc sołtysem sołectwa Liszkowo dbała o szeroką gamę zajęć edukacyjnych na świetlicy wiejskiej, budowała pozytywny wizerunek Gminy Borne Sulinowo a praca z tą osobą była zaszczytem i wyróżnieniem.

Zatem dokonany ze środków przeznaczonych na wydatki reprezentacyjne wydatek był symbolem uznania wkładu pracy wnoszonego przez Panią Komorowską na rzecz środowiska lokalnego zarówno w obszarze edukacji, kultury, upowszechniania idei samorządowej, promocji gminy oraz współpracy ze społecznościami lokalnymi.

Przepisy prawa nie określają jednoznacznie czym jest reprezentacja – potocznie pod tym terminem rozumiemy okazałość i wystawność czyjegoś sposobu życia, która związana jest ze stanowiskiem czy pozycją społeczną.

Natomiast słownikowa definicja mówi o reprezentacji jako kreowaniu pozytywnego wizerunku danego podmiotu i działaniach skierowanych do kogoś z zewnątrz.

Obecnie w orzeczeniach sądów administracyjnych oraz interpretacjach organów podatkowych – wydatek, który przedstawia podatnika w dobrym i korzystnym świetle oraz kreuje dobry wizerunek a także miłą atmosferę – jest uznawany za koszt reprezentacji.

Dlatego w naszym odczuciu wydatki reprezentacyjne to wydatki ponoszone przez Urząd nie tylko w celu wywołania dobrego wrażenia – poniesiony wydatek był symbolem uznania wkładu pracy wnoszonego przez nauczyciela, dyrektora szkoły na rzecz środowiska lokalnego. Ponieważ wydatki powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny a zakupy muszą być szczególnie uzasadnione – uznaliśmy, że w tym konkretnym przypadku taka sytuacja miała miejsce”.

Wyjaśnienia, wnioski o zaliczkę, rozliczenie zaliczki oraz fakturę potwierdzającą dokonanie zakupu złożono do akt kontroli pod pozycją nr 14 a kserokopie zakresów czynności Skarbnika Gminy, Kierownika Referatu Organizacyjnego oraz Referenta ds. rozliczania inwestycji i wydatków gminnych złożono do akt kontroli pod pozycją nr 1.

2.2.9. Wydatki niewygasające.

Na podstawie oświadczenia Kamili Leśniewicz – Kierownika Referatu Finansów i Budżetu (Główny księgowy) ustalono, że:

„uchwałą Nr XXXI/328/2016 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 22 grudnia 2016 r. został ustalony wykaz wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2016.

Dotyczyły one wydatków związanych z projektem Szkoła jutra w ramach programu ERASMUS+ a ostateczny termin dokonania wydatków określono na 30.06.2017 r.

W latach 2013 – 2015 nie występowały wydatki niewygasające”.

Oświadczenie złożono do akt kontroli pod poz. 329.

2.3. Gospodarka drukami ścisłego zarachowania.

2.3.1. Instrukcja gospodarki drukami ścisłego zarachowania.

2.3.2. Sposób gospodarowania drukami ścisłego zarachowania.

W okresie objętym kontrolą obowiązywało zarządzenie Nr 76/2007 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 28 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu i kontroli dokumentów, instrukcji kasowej oraz instrukcji ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Urzędzie Miasta i Gminy Borne Sulinowo.

W załączniku nr 3 do ww. zarządzenia wprowadzono instrukcję ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania, w której wskazano, że:

- w Urzędzie Miasta i Gminy Borne Sulinowo do druków ścisłego zarachowania zaliczono: czeki gotówkowe, kwitariusze, arkusze spisu z natury, karty drogowe,
- dokładna ewidencja i kontrola obrotu tymi drukami stanowi podstawę gospodarki tymi drukami,
- czynności ewidencyjne w tym zakresie polegają na: niezwłocznym przyjęciu druków ścisłego zarachowania po ich przyjęciu, bieżącym wpisywaniu przychodu, rozchodu i zapasów druków w odpowiedniej księdze,
- oznaczeniu numerem ewidencyjnym druków nie posiadających serii i numerów nadanych przez drukarnię,
- zasady oznaczania i numerowania druków ścisłego zarachowania,

[Handwritten signature]

[Handwritten initials]

- podstawą zapisów w księdze druków ścisłego zarachowania są dla: przychodu – protokół przyjęcia druków przez pracownika z dowodem zakupu a w przypadku rozchodu – pokwitowanie osoby upoważnionej do odbioru druków,
- zapisy w księdze druków powinny być dokonywane czytelnie z wyłączeniem możliwości dokonywania poprawek poprzez zamazywanie, wyskrobywanie czy używanie korektora,
- druki ścisłego zarachowania powinny być inwentaryzowane nie rzadziej niż raz w roku – powołana w tym celu komisja jest zobowiązana ustalić stan faktyczny druków ścisłego zarachowania poprzez podanie w arkuszach spisu z natury: rodzaju, numerów i liczby druków objętych spisem.

W trakcie kontroli szczegółowej analizie poddano ewidencję druków ścisłego zarachowania stanowiących kwitariusze przychodowe K-103.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

3. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna.

3.1. Przestrzeganie zasad i terminów sporządzania sprawozdań budżetowych.

3.1.1. Terminowość sporządzania sprawozdań.

Analizie poddano terminowość przekazania do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie następujących sprawozdań budżetowych zbiorczych sporządzonych z wykonania budżetu Gminy za 2015:

- Rb – 27 S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego,
- Rb – 28 S z wykonania planu wydatków budżetowych.

Uwag nie wniesiono.

3.1.2. Rzetelność sporządzania sprawozdań budżetowych.

W wyniku kontroli porównawczej (w poszczególnych częściach protokołu kontroli) danych wykazanych w rocznych sprawozdaniach „z wykonania planu dochodów budżetowych” i „z wykonania planu wydatków budżetowych” – tj. sporządzonych za 2015 r., z danymi ewidencyjnymi stwierdzono, że:

- a) kwoty planowane wykazywano po uwzględnieniu zmian dokonanych w budżecie jednostki,
- b) kwoty zrealizowanych dochodów i wydatków wykazano narastająco, zgodnie z ewidencją księgową.

Uwag nie wniesiono.

3.2. Przestrzeganie zasad i terminów sporządzania sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń.

Zagadnienie opisano w części III pkt. 3 protokołu kontroli

3.3. Przestrzeganie zasad i terminów sporządzania sprawozdań z dochodów podatkowych.

3.3.1. Rzetelność sporządzania sprawozdań.

W dniu 20.02.2015 r. zostało sporządzone sprawozdanie Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Gminy Borne Sulinowo za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2014 r.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości związane z naliczaniem kwot zobowiązań podatkowych i wynikająca z nich kolejna nieprawidłowość związana z wykazaną w sprawozdaniu kwotą stanowiącą skutki obniżenia górnych stawek podatków – zostały szczegółowo opisane w dalszej części protokołu.

3.3.2. Rzetelność wykazania w sprawozdaniach danych o zastosowanych obniżkach ustawowych stawek podatkowych oraz ulg i zwolnień pozaustawowych.

Skutki finansowe zastosowanych ulg w podstawowych dochodach podatkowych w roku 2014 przedstawiono w poniższej tabelicy 3.3.2.1.

W wyniku analizy porównawczej danych wykazanych w sprawozdaniu Rb – PDP sporządzonym na dzień 31.12.2014 r. (złożonego do akt kontroli pod poz. 299) i w sprawozdaniu Rb – 27 S sporządzonym na dzień 31.12.2014 r. (kserokopię sprawozdania złożono do akt kontroli pod poz. 328) z danymi wynikającymi z prowadzonej w tym zakresie ewidencji księgowej i stanem rzeczywistym (ustalonym na podstawie przedstawionych kontrolującej wydanych decyzji Burmistrza Bornego Sulinowa i aktu prawa miejscowego w zakresie zwolnień w podatku od nieruchomości, opisanego w punkcie protokołu kontroli dotyczącym zwolnień pozaustawowych) rozbieżności nie stwierdzono.

Rodzaj ulgi	skutki finansowe wedle ewidencji księgowej w zł	skutki finansowe wykazane w sprawozdawczości (Rb-27S i Rb-PDP) w zł
2014 rok		
PODATEK ROLNY		
skutki obniżenia stawek maksymalnych	115 041,47	115 041,47
skutki udzielonych ulg (bez ustawowych)	0,00	0,00
umorzenia zaległości (jako skutek wydanej przez organ decyzji na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej)	514,80	514,80
odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty (jako skutek wydanej przez organ decyzji na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej)	0,00	0,00
PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI		
skutki obniżenia stawek maksymalnych	2 298 230,00	2 298 230,00
skutki udzielonych ulg (bez ustawowych)	96 349,00	96 349,00
umorzenia zaległości (jako skutek wydanej przez organ decyzji na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej)	44 180,84	44 180,84
odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty (jako skutek wydanej przez organ decyzji na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej)	1 533,00	1 533,00

PW

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

PODATEK LEŚNY		
skutki obniżenia stawek maksymalnych	0,00	0,00
skutki udzielonych ulg (bez ustawowych)	0,00	0,00
umorzenia zaległości (jako skutek wydanej przez organ decyzji na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej)	0,00	0,00
odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty (jako skutek wydanej przez organ decyzji na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej)	0,00	0,00
PODATEK OD ŚRODKÓW TRANSPORTOWYCH		
skutki obniżenia stawek maksymalnych	7 095,00	7 095,00
skutki udzielonych ulg (bez ustawowych)	0,00	0,00
umorzenia zaległości (jako skutek wydanej przez organ decyzji na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej)	0,00	0,00
odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty (jako skutek wydanej przez organ decyzji na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej)	0,00	0,00
PODATEK DOCHODOWY Z TYTUŁU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ - KARTA PODATKOWA		
skutki udzielonych ulg (bez ustawowych)	0,00	0,00
PODATEK OD SPADKÓW I DAROWIZN		
skutki udzielonych ulg (bez ustawowych)	0,00	0,00
INNE - OPŁATY: SKARBOWA, EKSPLOATACYJNA		
skutki udzielonych ulg (bez ustawowych)	0,00	0,00
umorzenia zaległości (jako skutek wydanej przez organ decyzji na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej)	0,00	0,00
odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty (jako skutek wydanej przez organ decyzji na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej)	0,00	0,00
POZOSTAŁE DOCHODY		
skutki obniżenia stawek maksymalnych	0,00	0,00
skutki udzielonych ulg (bez ustawowych)	0,00	0,00
umorzenia zaległości (jako skutek wydanej przez organ decyzji na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej) – opłata za śmieci + odsetki	0,00	0,00
umorzone odsetki od zaległości podatkowych	0,00	0,00
odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty (jako skutek wydanej przez organ decyzji na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej (odsetki + prolongata)	0,00	0,00

W zakresie wykazanych w sprawozdaniu skutków obniżenia stawek maksymalnych w podatku od nieruchomości – zagadnienie opisano w dalszej części protokołu.

3.4. Rzetelność i terminowość sporządzania sprawozdań o stanie środków na rachunkach bankowych.

Zagadnienie opisano w pkt. 4.2.2. protokołu kontroli – tj. dotyczącym inwentaryzacji środków na rachunkach bankowych na koniec 2016 r.

3.5. Kontrola sprawozdań przez Burmistrza.

Zagadnienie opisano w części I protokołu kontroli w pkt. 2.7.3.1.

4. INWENTARYZACJA.

4.1. Unormowania wewnętrzne określające zasady przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji.

Tryb i zasady przeprowadzania inwentaryzacji oraz rozliczania jej wyników w latach 2013 – 2016 zostały określone w następujących przepisach wewnętrznych:

- w załączniku Nr 2 do Zarządzenia Nr 90/2010 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 31 grudnia 2010 r. z późniejszymi zmianami;
- w Instrukcji dotyczącej gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Miasta i Gminy w Bornem Sulinowie, stanowiącej załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 63/2007 Burmistrza Gminy Borne Sulinowo z dnia 13 listopada 2007 r., z późniejszymi zmianami,
- w Instrukcji dotyczącej gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie, stanowiącej załącznik do Zarządzenia Nr 6/2016 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 13 stycznia 2016 r., z późniejszymi zmianami;
- w załączniku Nr 2 do Zarządzenia Nr 113/2016 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 30 grudnia 2016 r.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały trzy formy przeprowadzania inwentaryzacji:

- spis z natury polegający na zliczeniu i zważeniu rzeczowych składników majątku i porównania stanu realnego ze stanem ewidencyjnym oraz na wycenie różnic inwentaryzacyjnych. Spisowi z natury podlegają:
  - raz w roku – środki pieniężne w kasie, akcje, obligacje, bony i inne papiery wartościowe w postaci materialnej, druki ścisłego zarachowania i znajdujące się na terenie nie strzeżonym środki trwałe oraz maszyny i urządzenia wchodzące w skład środków trwałych w budowie;
  - raz na cztery lata znajdujące się na terenie strzeżonym (w tym na terenie budynku Urzędu) środki trwałe (z wyjątkiem gruntów oraz środków trwałych do których dostęp jest znacznie utrudniony), pozostałe środki trwałe, maszyny i urządzenia wchodzące w skład środków trwałych w budowie (inwestycji),
- uzgodnienie z bankami i kontrahentami należności i zobowiązań drogą potwierdzenia zgodności ich sald wykazanego w księgach jednostki oraz wyjaśnienie i rozliczenie ewentualnych różnic. Potwierdzenie sald polega na uzyskaniu od kontrahentów pisemnego potwierdzenia informacji o stanie środków na rachunkach bankowych i stanie należności. Dotyczy ono aktywów pieniężnych na rachunkach bankowych, należności od kontrahentów, należności z tytułu udzielonych pożyczek, powierzonym kontrahentom własnych składników aktywów.
- porównanie danych zapisanych w księgach jednostki z odpowiednimi dokumentami i weryfikacja realnej wartości składników, ma na celu zweryfikowanie stanu wynikającego z dokumentacji ze stanem ewidencyjnym aktywów i pasywów nie

Handwritten signature and initials: P u

Handwritten signature and initials: I R 08

podlegających spisowi z natury i uzgodnieniu sald. Weryfikacji podlegają wartości niematerialne i prawne, akcje i udziały, środki trwałe w budowie (inwestycje) trudno dostępne oglądowi, środki pieniężne w drodze, należności sporne, należności publiczno – prawne, należności wobec pracowników, należności i zobowiązania wobec osób nie prowadzących ksiąg rachunkowych, gruntów, funduszy, należności do kwoty 50,00 zł.

4.2. Inwentaryzacja środków pieniężnych i papierów wartościowych.

4.2.1. Inwentaryzacja gotówki i innych środków pieniężnych przechowywanych w kasie.

W badanej jednostce w latach 2013 – 2016 nie prowadzono kasy.

4.2.2. Inwentaryzacja środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych.

Kontrolą objęto sposób przeprowadzenia inwentaryzacji środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych według stanu na dzień 31.12.2016r. W tabelicy 4.2.2.1. przedstawiono środki pieniężne, które zostały objęte inwentaryzacją przez kontrolowaną jednostkę.

Tablica 4.2.2.1.

ŚRODKI PIENIĘŻNE NA RACHUNKACH BANKOWYCH

Gminy Borne Sulinowo (budżetu) i urzędu jako jednostki i ich inwentaryzacja na dzień 31.12.2016r.

TABLICA 4.2.2.1.		ŚRODKI PIENIĘŻNE NA RACHUNKACH BANKOWYCH GMINY NA DZIEŃ 31.12.2016 r.			
Lp.	Wyszczególnienie	Środki pieniężne			zastosowana metoda przeprowadzenia inwentaryzacji
		według ewidencji na dzień 31.12.2016 r.	objęte inwentaryzacją wg. stanu na dzień 31.12.2016 r.	różnica (3-4)	
1	2	3	4	5	6
I.	Środki pieniężne na rachunkach bankowych ogółem, w tym:	1 474 781,30	1 474 781,30	0,00	x
1.1.	rachunek bieżący budżetu	1 321 775,61	1 321 775,61	0,00	potwierdzenie salda
1.2.	inne rachunki ogółem - w tym:	153 005,69	153 005,69	0,00	x
1.2.1.	rachunek ZFŚS	36,15	36,15	0,00	potwierdzenie salda

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

zp

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

1.2.2.	rachunek wadłów	9 000,00	9 000,00	0,00	potwierdzenie salda
1.2.3.	rachunek zabezpieczeń	91 879,08	91 879,08	0,00	potwierdzenie salda
1.2.4.	rachunek projektu	2 736,04	2 736,04	0,00	potwierdzenie salda
1.2.5.	darowizny		0,00	0,00	
1.2.6.	rachunek środków niewygasających	49 302,32	49 302,32	0,00	potwierdzenie salda
1.2.7.	rachunek pomocniczy do obsługi kredytu 07/0602	52,10	52,10	0,00	weryfikacja
2.	Kredyty bankowe ogółem, w tym:	18 056 858,19	18 056 858,19	0,00	x
2.1	282/06/2009/I043-F/OBR BOŚ	1 555 552,00	1 555 552,00	0,00	potwierdzenie salda
2.2.	2007/0602 BGK	6 026 327,19	6 026 327,19	0,00	potwierdzenie salda
2.3.	4/JST/2010 GBW	2 432 710,00	2 432 710,00	0,00	potwierdzenie salda - pismo w załączeniu
2.4.	1/JST/2011 PBS	632 353,00	632 353,00	0,00	potwierdzenie salda
2.5.	1/JST/2012 PBS	884 164,00	884 164,00	0,00	potwierdzenie salda
2.6.	1/JST/2013 PBS	2 420 752,00	2 420 752,00	0,00	potwierdzenie salda
2.7.	1/JST/2015 PBS	1 620 000,00	1 620 000,00	0,00	potwierdzenie salda
2.8.	16/JST/2016 PBS	2 485 000,00	2 485 000,00	0,00	potwierdzenie salda
3.	Pożyczki ogółem, w tym:	107 708,94	107 708,94	0,00	x
3.1.	2014P0383S WFOŚiGW	89 664,53	89 664,53	0,00	potwierdzenie salda
3.2.	2015P0184K WFOŚiGW	18 044,41	18 044,41	0,00	potwierdzenie salda
4.	Zobowiązania z umów o charakterze parabankowym	0,00	0,00	0,00	x

Zródło: dane ewidencyjne Urzędu Miejskiego w Bornem Sulimowie

W wyniku kontroli stwierdzono, że wykazane w powyższej tabelicy dane zostały zinwentaryzowane drogą uzyskania od banków potwierdzeń stanu sald na dzień 31.12.2016r. i porównania ich ze stanem wykazywanym w księgach rachunkowych jednostki.

W tych przypadkach nieprawidłowości oraz różnic w stanach środków finansowych nie stwierdzono.

W rocznym sprawozdaniu Rb – ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego sporządzonym na koniec 2016r. w dniu 20.02.2017r. stan środków na rachunku budżetu jednostki wykazano w kwocie 1 324 563,75 zł tj. wynikającą z

Handwritten signatures and initials:
 Pu
 [Signature]

Handwritten initials:
 LR 71

bankowego potwierdzenia salda i danych zawartych w ewidencji księgowej konta 133 – Rachunek budżetu.

Ogółem w sprawozdaniu Rb – ST na koniec 2016r. wykazano:

- 1 324 563,75 zł (saldo konta 133 tj. 1 324 563,75 zł) w rubryce „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego”,
- 49 302,32 zł (saldo konta 135 – rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia) w rubryce „Stan środków na rachunku wydatków niewygasających”,
- 359 611,36 zł (środki dotacji z konta 224 – Rozrachunki budżetu) w rubryce „Środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym”,
- 638 266,32 zł (środki subwencji z konta 909 – Rozliczenia międzyokresowe) w rubryce „Środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku”.

Uwag nie wnosi się.

4.3. Inwentaryzacja rozrachunków.

Kontrolą objęto przeprowadzenie inwentaryzacji rozrachunków (należności i zobowiązań) w gminie Borne Sulinowo według stanu na dzień 31.12.2016r. Zakres przeprowadzonej inwentaryzacji należności i zobowiązań Gminy Borne Sulinowo organu i urzędu jako jednostki budżetowej przedstawiono odpowiednio w tablicy 4.3.1. i 4.3.2.

Tablica 4.3.1.

TABLICA 4.3.1.		ROZRACHUNKI GMINY I ICH INWENTARYZACJA NA DZIEŃ 31.12.2016 r.							
L.p.	wyszczególnienie	NALEŻNOŚCI				ZOBOWIĄZANIA			
		stan wg. ewidencji księgowej na dzień 31.12.2016 r.	objęte inwentaryzacją wg. stanu na dzień 31.12.2016 r.	różnica (3-4)	zastosowana metoda przeprowadzonej inwentaryzacji	stan wg. ewidencji księgowej na dzień 31.12.2016 r.	objęte inwentaryzacją wg. stanu na dzień 31.12.2016 r.	różnica (7-8)	zastosowana metoda przeprowadzonej inwentaryzacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	rozliczenie dochodów budżetowych (222)	0,00	0,00	0,00	weryfikacja				
2.	rozliczenie wydatków budżetowych (223)					49 302,32	49 302,32	0,00	weryfikacja
3.	rozrachunki budżetu ogółem (224)					359 662,27	359 662,27	0,00	weryfikacja
4.	pozostałe rozrachunki					50,71	50,71	0,00	weryfikacja

[Handwritten signature]

[Handwritten initials]

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

(240)								
RAZEM	0,00	0,00	0,00		409 015,30	409 015,30	0,00	

Źródło: dane ewidencyjne Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie

W toku kontroli stwierdzono, co następuje:

- inwentaryzację salda konta 222 – Rozliczenie dochodów budżetowych wg stanu na dzień 31.12.2016r. przeprowadzono stwierdzając, że konto to wykazuje saldo 0,00 zł,
- inwentaryzację sald konta 223 – Rozliczenie wydatków budżetowych wg stanu na dzień 31.12.2016r. przeprowadzono poprzez porównanie danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji ich analizę i weryfikację na kwotę 49 302,32 zł,
- inwentaryzację sald konta 224 – Rozrachunki budżetu wg stanu na dzień 31.12.2016r. przeprowadzono poprzez porównanie danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji ich analizę i weryfikację na kwotę 359 662,27 zł,
- inwentaryzację sald konta 240 – Pozostałe rozrachunki wg stanu na dzień 31.12.2016r. przeprowadzono poprzez porównanie danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji ich analizę i weryfikację na kwotę 50,71 zł.

Uwag nie wnosi się.

Tablica 4.3.2.

TABLICA 4.3.2.		ROZRACHUNKI URZĘDU I ICH INWENTARYZACJA NA DZIEŃ 31.12.2016 r.							
Lp.	wyszczególnienie	NALEŻNOŚCI				ZOBOWIĄZANIA			
		stan wg. ewidencji księgowej na dzień 31.12.2016 r.	objęte inwentaryzacją wg. stanu na dzień 31.12.2016 r.	różnica (3-4)	zastosowana metoda przeprowadzonej inwentaryzacji	stan wg. ewidencji księgowej na dzień 31.12.2016 r.	objęte inwentaryzacją wg. stanu na dzień 31.12.2016 r.	różnica (7-8)	zastosowana metoda przeprowadzonej inwentaryzacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	rozrachunki z dostawcami (201)					902 834,51	749 746,03	0,00	potwierdzenie salda
							153 088,48		weryfikacja
2.	rozrachunki z odbiorcami (202)	88 200,55	22 530,17	0,00	potwierdzenie salda	2 166,19	2 166,19	0,00	weryfikacja

PH
[Signature]

[Signature] 93

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

			65 670,38		weryfikacja				
3.	nalegności z tytułu dochodów budżetowych (221)	5 233 635,75	1 743,85	0,00	potwierdzenie salda	95 047,33	95 047,33	0,00	weryfikacja
			5 231 891,90		weryfikacja				
4.	rozliczenie dochodów budżetowych (222)	0,00	0,00	0,00	weryfikacja	0,00	0,00	0,00	weryfikacja
4.	rozliczenie wydatków budżetowych (223)	0,00	0,00	0,00	weryfikacja	0,00	0,00	0,00	weryfikacja
5.	rozrachunki z budżetami (225)					50 929,67	50 929,67	0,00	weryfikacja
6.	długoterminowe należności budżetowe (226)	406 144,37	406 144,37	0,00	weryfikacja	0,00			
7.	rozrachunki z tytułów publiczno-prawnych (229)					149 728,06	149 728,06	0,00	weryfikacja
8.	rozrachunki z pracownikami (231)					145 882,69	145 882,69	0,00	weryfikacja
9.	pozostałe rozrachunki z pracownikami (234)	17 015,12	17 015,00	0,00	weryfikacja				
10.	pozostałe rozrachunki (240)	114 581,31	114 581,31	0,00	weryfikacja	733 893,12	733 893,12	0,00	weryfikacja
11.	odpisy aktualizujące należności (290)*	4 482 964,37	4 482 964,37		weryfikacja				
	OGÓLEM	10 342 541,47	10 342 541,35	0,00		2 050 481,57	2 050 481,57	0,00	

Zródło: dane ewidencyjne Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie

W toku kontroli stwierdzono, co następuje:

- inwentaryzację sald konta 201 – Rozrachunki z dostawcami wg stanu na dzień 31.12.2016r. przeprowadzono drogą uzyskania potwierdzenia sald na kwotę 749 746,03

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] 34

- zł oraz poprzez porównanie danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji ich analizę i weryfikację na kwotę 153 088,48 zł, zgodnie z pkt 13 załącznika do zarządzenia Nr 112/2016 Burmistrz Bornego Sulinowa z dnia 30 grudnia 2016r. zmieniającego zarządzenie Nr 98/2016 w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie, w którym ustalono, że należności inwentaryzuje się drogą pisemnego potwierdzenia sald z kontrahentami a w przypadku zobowiązań z osobami nie prowadzącymi ksiąg rachunkowych, należności spornych, wątpliwych lub nieistotnych (tj. poniżej 50,00 zł) drogą weryfikacji sald z dokumentami,
- inwentaryzację sald konta 202 – Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami wg stanu na dzień 31.12.2016r. przeprowadzono drogą uzyskania potwierdzenia sald na kwotę 22 530,17 zł oraz poprzez porównanie danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji ich analizę i weryfikację na kwotę 65 670,38 zł, zgodnie z pkt 13 załącznika do zarządzenia Nr 112/2016 Burmistrz Bornego Sulinowa z dnia 30 grudnia 2016r. zmieniającego zarządzenie Nr 98/2016 w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie, w którym ustalono, że należności inwentaryzuje się drogą pisemnego potwierdzenia sald z kontrahentami a w przypadku zobowiązań z osobami nie prowadzącymi ksiąg rachunkowych, należności spornych, wątpliwych lub nieistotnych (tj. poniżej 50,00 zł) drogą weryfikacji sald z dokumentami,
  - inwentaryzację sald konta 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych wg stanu na dzień 31.12.2016r. przeprowadzono poprzez porównanie danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji ich analizę i weryfikację na kwotę 5 231 891,90 zł oraz potwierdzenie salda na kwotę 1 743,85 zł, zgodnie z pkt 13 załącznika do zarządzenia Nr 112/2016 Burmistrz Bornego Sulinowa z dnia 30 grudnia 2016r. zmieniającego zarządzenie Nr 98/2016 w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie, w którym ustalono, że należności inwentaryzuje się drogą pisemnego potwierdzenia sald z kontrahentami a w przypadku zobowiązań z osobami nie prowadzącymi ksiąg rachunkowych, należności spornych, wątpliwych lub nieistotnych (tj. poniżej 50,00 zł) drogą weryfikacji sald z dokumentami,
  - inwentaryzację sald konta 222 – Rozliczenie dochodów budżetowych i 223 – Rozliczenie wydatków budżetowych wg stanu na dzień 31.12.2016r. przeprowadzono stwierdzając, że konto to wykazuje saldo 0,00 zł,
  - inwentaryzację salda konta 225 – Rozrachunki z budżetami wg stanu na dzień 31.12.2016r. w wartości 50 929,67 zł przeprowadzono drogą porównania danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji, zgodnie z pkt 12 załącznika do zarządzenia Nr 112/2016 Burmistrz Bornego Sulinowa z dnia 30 grudnia 2016r. zmieniającego zarządzenie Nr 98/2016 w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie, w którym ustalono, że rozrachunki publicznoprawne inwentaryzuje się drogą weryfikacji sald,

- inwentaryzację salda konta 226 – Należności długoterminowe wg stanu na dzień 31.12.2016r. w wartości 406 144,37 zł przeprowadzono drogą porównania danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji,
- inwentaryzację salda konta 229 – Pozostałe rozrachunki publicznoprawne wg stanu na dzień 31.12.2016r. w wartości 149 728,06 zł przeprowadzono drogą porównania danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji, zgodnie z pkt 12 załącznika do zarządzenia Nr 112/2016 Burmistrz Bornego Sulinowa z dnia 30 grudnia 2016r. zmieniającego zarządzenie Nr 98/2016 w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie, w którym ustalono, że rozrachunki publicznoprawne inwentaryzuje się drogą weryfikacji sald,
- inwentaryzację salda konta 231 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń wg stanu na dzień 31.12.2016r. w wartości 145 882,69 zł przeprowadzono drogą porównania danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji, zgodnie z pkt 11 załącznika do zarządzenia Nr 112/2016 Burmistrz Bornego Sulinowa z dnia 30 grudnia 2016r. zmieniającego zarządzenie Nr 98/2016 w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie, w którym ustalono, że rozrachunki z pracownikami inwentaryzuje się drogą weryfikacji sald,
- inwentaryzację salda konta 234 – Pozostałe rozrachunki z pracownikami wg stanu na dzień 31.12.2016r. w wartości 17 015,12 zł przeprowadzono drogą porównania danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji, zgodnie z pkt 11 załącznika do zarządzenia Nr 112/2016 Burmistrz Bornego Sulinowa z dnia 30 grudnia 2016r. zmieniającego zarządzenie Nr 98/2016 w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie, w którym ustalono, że rozrachunki z pracownikami inwentaryzuje się drogą weryfikacji sald,
- inwentaryzację sald konta 240 – Pozostałe rozrachunki wg stanu na dzień 31.12.2016r. w wartości 114 581,31 zł (należności) i 733 893,12 zł (zobowiązań) przeprowadzono drogą porównania danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji, zgodnie z pkt 11, 12, 13 załącznika do zarządzenia Nr 112/2016 Burmistrz Bornego Sulinowa z dnia 30 grudnia 2016r. zmieniającego zarządzenie Nr 98/2016 w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie, w którym ustalono, że należności dotyczące roszczeń spornych i należności od osób fizycznych podlegają weryfikacji,
- inwentaryzację salda konta 290 – Odpisy aktualizujące należności wg stanu na dzień 31.12.2016r. w wartości 4 482 964,37 zł przeprowadzono drogą porównania danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji, zgodnie z załącznikiem do zarządzenia Nr 112/2016 Burmistrz Bornego Sulinowa z dnia 30 grudnia 2016r. zmieniającego zarządzenie Nr 98/2016 w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie.

Uwag nie wnosi się.

 P11

 R³⁶

4.4. Inwentaryzacja aktywów trwałych.

Burmistrz Bornego Sulinowa zarządzeniem Nr 98/2016 z dnia 24 listopada 2016r. zarządziła przeprowadzenie inwentaryzacji składników majątkowych. Dokument ten został zmieniony zarządzeniem Nr 112/2016 Burmistrza z dnia 30 grudnia 2016r. W powyższym zakresie ustalono, co następuje:

- w § 1 skład Komisji Inwentaryzacyjnej (Krystyna Grendus – Przewodnicząca oraz 19 Członków Komisji),
- w § 2 termin przeprowadzenia inwentaryzacji tj. od dnia 01.12.2016r. do dnia 12.01.2017r.,
- w § 5 zadania Przewodniczącej Komisji Inwentaryzacyjnej,
- w § 6 zadania Członków Komisji Inwentaryzacyjnej,
- w § 7 zobowiązano Członków Komisji do rzetelnego i właściwego przeprowadzania inwentaryzacji,
- w § 8 wykonanie zarządzenia powierzono Skarbnikowi.

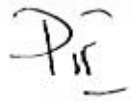

W załączniku do niniejszego zarządzenia ustalono harmonogram inwentaryzacji.

Przeprowadzenie niniejszej inwentaryzacji poprzedziła wycena mienia Gminy Borne Sulinowo dokonana przez Komisję powołaną przez Burmistrza zarządzeniem Nr 44/2016 z dnia 21 kwietnia 2016r. przeprowadzona celem uporządkowania i wprowadzenia do ewidencji poszczególnych składników mienia bowiem dotychczas grunty, drogi i inne nieruchomości ujęte były zbiorczo zamiast jednostkowo. W niniejszym zarządzeniu wskazano:

- w § 2 skład Komisji ds. wyceny gruntów (Aneta Lisowska – Przewodnicząca, Lucyna Dolińska – członek, Izabela Michalak – członek, Szymon Kruk – członek, Krzysztof Olkowski – członek),
- w § 3 przedmiot jej działania a mianowicie wycena gruntów, dróg i innych nieruchomości ujętych w gminnym zasobie nieruchomości, lamp oświetlenia drogowego tradycyjnych oraz LED, a także kanalizacji deszczowej celem wprowadzenia ich wartości do ewidencji księgowej prowadzonej przez Referat Finansów i Budżetu Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie. Wycena ta winna być przeprowadzana metodą porównania cen sprzedaży nieruchomości podobnych w obrocie rynkowym na terenie miasta i gminy Borne Sulinowo,
- w § 4, że wartości mienia mogą służyć wyłącznie do celów inwentaryzacji składników majątku,
- w § 5 zakończenie prac związanych z wyceną gruntów do dnia 30 listopada 2016r.

Kserokopię zarządzenia Nr 44/2016 Burmistrza z dnia 21 kwietnia 2016r. w sprawie powołania Komisji ds. wyceny gruntów Gminy Borne Sulinowo dla celów inwentaryzacji składników majątku Gminy złożono do akt kontroli poz.290.

W dniu 30 listopada 2016r. ww. Komisja ds. wyceny gruntów sporządziła protokół w którym przedłożono metody wyceny poszczególnych składników majątku, takich jak:

- a) grunty,
- b) infrastruktura,
- c) budynki stanowiące własność i współwłasność Gminy,
- d) lampy oświetlenia drogowego,
- e) kanalizacja deszczowa.

W załączniku stanowiącym integralną część do ww. protokołu sporządzono wykaz wszystkich wycenianych nieruchomości zawierający następujące dane: położenie nieruchomości, nr nieruchomości, powierzchnia nieruchomości, oznaczenie wg EGB, dokument potwierdzający prawo własności do nieruchomości (decyzja komunalizacyjna, akt notarialny) nr księgi wieczystej, przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, informacje o zgłoszonych roszczeniach do nieruchomości, informacje o toczących się postępowaniach administracyjnych i sądowych, aktualny sposób użytkowania, wartość z operatu szacunkowego, wartość gruntu, wartość naniesień. Osobno wyceną objęto lampy oświetlenia drogowego i kanalizację deszczową na terenie miasta.

W oparciu o przedłożone do kontroli protokoły z wyceny poszczególnych składników majątku oraz „Zestawienie wartości nieruchomości objętych ww. protokołem z wyceny z dnia 30.11.2016r.” sporządzone przez Kamilę Leśniewicz – Kierownik Referatu Budżetu i Finansów stwierdzono, że ogółem wyceniono majątek będący własnością Gminy a objęty ewidencją Urzędu Miejskiego oraz ewidencją jednostek organizacyjnych Gminy (szkół) na łączną kwotę 176 141 952,87 zł, w tym:

- nieruchomości wyceniono łącznie na kwotę 173 272 187,35 zł,
- lampy oświetlenia drogowego wyceniono łącznie na kwotę 38 540,74 zł,
- kanalizację deszczową wyceniono łącznie na kwotę 2 831 224,78 zł.

Ww. wartości ustalone przez Komisję stanowiły podstawę do przyjęcia jednostkowych składników majątku zinwentaryzowanych (drogą weryfikacji) wg stanu na dzień 31.12.2016r. za wyjątkiem dróg, które Komisja ds. wyceny gruntów oszacowała łącznie na 48 719 470,90 zł podczas kiedy w trakcie inwentaryzacji i w ewidencji księgowej wartość dróg zaewidencjonowano w łącznej kwocie 48 706 471,48 zł (różnica 12 999,41 zł).

Z wyjaśnienia, złożonego przez Kamilę Leśniewicz – Kierownik Referatu Budżetu i Finansów (akta kontroli poz. 291) wynika, iż:

„komisja ds. wyceny majątku w wyniku trwających 7 miesięcy prac sporządziła wykaz wszystkich wchodzących do gminnego zasobu nieruchomości na dzień 30.11.2016 r. Wykaz ten obejmował 1652 pozycje, z czego 890 pozycji stanowiły drogi.

Na podstawie złożonego w Referacie Finansów i Budżetu protokołu z prac komisji wprowadzono na stan w programie do ewidencji środków trwałych Wyposażenie Progman wszystkie te składniki mienia (poza przekazanymi w trwały zarząd szkołami).

Przyczyną ujęcia w księgach rachunkowych dróg w łącznej wartości 48 706 471,48 zł pomimo, że Komisja wyceniała je łącznie na 48 719 470,90 zł była pomyłka, wynikająca z ogromnej ilości składników mienia, jakie na koniec roku 2016 zostały wprowadzone do ewidencji środków trwałych.

78

Po stwierdzeniu tej pomyłki w toku kontroli RIO, zostały podjęte prace celem znalezienia pozycji - drogi, której dotyczy błąd i po jej znalezieniu dokonamy odpowiedniego sprostowania. Do przeanalizowania jest 890 dróg.

Za prowadzenie ewidencji środków trwałych odpowiada pani Izabela Michalak – inspektor ds. plac i środków trwałych”.

W trakcie kontroli usunięto powyższą nieprawidłowość poprzez zwiększenie wartości drogi nr 35/2 o 12 999,41 zł (zmiana wartości środka trwałego WT z dnia 22.06.2017 r.

Kserokopię zestawienia wartości nieruchomości objętych protokołem z wyceny z dnia 30.11.2016r. sporządzone przez Kamilę Leśniewicz – Kierownik Referatu Budżetu i Finansów oraz wyciągu z Kartoteki „Środki trwale – drogi” złożono do akt kontroli poz. 291.

○ W toku dalszych czynności sprawdzono prawidłowość przeprowadzenia inwentaryzacji i jej zakres.

Wyniku kontroli przedstawiono w tablicy 4.4.1.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature] 78

Tablica 4.4.1.

AKTYWA TRWAŁE I ICH INWENTARYZACJA

w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie

AKTYWA TRWAŁE I ICH INWENTARYZACJA W URZĘDZIE MIEJSKIM NA DZIEŃ 31.12.2016 r.

TABLICA 4.4.1.		AKTYWA TRWAŁE				INWENTARYZACJA		
L.p.	Wyszczególnienie	Stan wg. ewidencji księgowej na dzień 31.12.2016 r.	stan ustalony w drodze inwentaryzacji	różnica (4-3)	zastosowana metoda	data przeprowadzenia	numer arkusza spisu z natury	
1	2	3	4	5	6	7		
I.	Aktywa trwałe ogółem - w tym:	14 576 864,62	14 576 864,62	0,00	x			
1.1.	020- Wartości niematerialne i prawne	296 864,41	296 864,41	0,00	weryfikacja	od 01.12.2016 do 10.03.2017		
1.2.	030- Długotrwałe aktywa finansowe	14 280 000,21	14 280 000,21	0,00	weryfikacja	od 01.12.2016 do 10.03.2017		
II.	Rzeczowe aktywa trwałe ogółem	164 624 416,17	164 624 416,17	0,00	x			
I.	Środki trwałe	159 370 143,45	159 370 143,45	0,00	x			
1.1.	Gr. 0 grunty	62 203 722,06	62 203 722,06	0,00	weryfikacja	od 01.12.2016 do 10.03.2017		
1.2.	Gr.1 budynki, lokale, w tym:	36 211 410,00	36 211 410,00	0,00	x			
1.2.1.	budynki	32 133 191,99	32 133 191,99	0,00	spis z natury	30.12.2016	146-148, 153	

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

1.2.2.	Lokale	4 078 218,01	4 078 218,01	0,00	weryfikacja	od 01.12.2016 do 10.03.2017	
1.3.	Gr.2 obiekty inżynierii lądowej i wodnej, w tym:	59 572 137,53	59 572 137,53	0,00	x		
1.3.1.	sieci ciepłone i kanalizacyjne, drogi	54 331 631,21	54 331 631,21	0,00	weryfikacja	od 01.12.2016 do 10.03.2017	
1.3.2.	pozostałe obiekty inżynierii lądowej i wodnej	5 240 506,32	5 240 506,32	0,00	spis z natury	od 13.12.2016 do 31.12.2016	081-107, 114-130, 138-145
1.4.	Gr. 3 kotły i maszyny energetyczne	3 900,00	3 900,00	0,00	spis z natury	07.12.2016	44
1.5.	Gr.4 maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	340 976,10	340 976,10	0,00	spis z natury	07.12.2016	001-080
1.6.	Gr.5 maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne	28 213,37	28 213,37	0,00	spis z natury	07.12.2016	001-080
1.7.	Gr.6 urządzenia techniczne	298 833,74	298 833,74	0,00	spis z natury	07.12.2016	001-080
1.8.	Gr.7 środki transportu	394 320,93	394 320,93	0,00	spis z natury	14.12.2016	109-112
1.9.	Gr.8 narzędzia, przyrządy, ruchomości, wyposażenie	316 629,72	316 629,72	0,00	spis z natury	07.12.2016	001-080
2.	Pozostałe środki trwałe	1 339 376,54	1 339 376,54	0,00	spis z natury	07.12.2016	001-080

Handwritten signature and initials

Handwritten signature and initials

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

3.	Inwestycje rozpoczęte/środki trwałe w budowie	3 914 896,18	3 914 896,18	0,00	weryfikacja	od 01.12.2016 do 10.03.2017
	OGÓLEM (I+II)	179 201 280,79	179 201 280,79	0,00		

Zródło: dane ewidencyjne Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowic

Handwritten signature

Handwritten initials 82

4.4.1. Inwentaryzacja środków trwałych.

Podczas przeprowadzania inwentaryzacji składników majątkowych badanej gminy posilkowano się protokołami z wyceny poszczególnych składników majątku sporządzonymi przez Komisję ds. wyceny gruntów, zgodnie z zarządzeniem Nr 44/2016 Burmistrz z dnia 21 kwietnia 2016r. Ww. protokoły z wyceny zawierały- między innymi - wyszczególnienie nieruchomości, lamp oświetlenia drogowego tradycyjnych oraz LED, a także kanalizacji deszczowej oraz ich wartość. Przeprowadzona wycena majątku przez ww. Komisję dokonana była celem uporządkowania i wprowadzenia do ksiąg rachunkowych badanej jednostki wszystkich składników majątku dla celów inwentaryzacji.

Inwentaryzację środków trwałych według stanu na dzień 31 grudnia 2016r. przeprowadziła powołana komisja drogą weryfikacji uwzględniając składniki majątku objęte przez Komisję ds. wyceny (grunty oraz środki trwałe do których dostęp jest znacznie utrudniony) oraz drogą spisu z natury na arkuszach spisowych (inne środki trwałe). Złożone przez komisję arkusze spisowe zostały wycenione, a następnie rozliczone. W przypadku gruntów, środków trwałych do których dostęp jest znacznie utrudniony oraz innych składników majątku podlegających wycenie przyjęto wartości wskazane w protokołach Komisji ds. wyceny gruntów (zagadnienie to szczegółowo opisano powyżej).

Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji środków trwałych według stanu na dzień 31 grudnia 2016r. przedstawiono w tablicy 4.4.1.

W wyniku porównania danych wynikających z protokołów wyceny majątku oraz wycenionych i rozliczonych arkuszy spisowych z danymi wynikającymi z ewidencji stwierdzono:

- nadwyżka w kwocie - 116 923 577,51 zł,
- niedobór w kwocie – 295 048,21 zł

---

różnica (+) 116 628 509,30 zł

Ujawnione w toku inwentaryzacji w/w różnice wyjaśniono i rozliczono w księgach rachunkowych 2016r. Niedobory wyksięgowano po stronie „Ma” konta 011, a nadwyżki wprowadzono na stan ewidencyjny strona „Wn” konta 011, jak niżej:

a) ewidencja nadwyżek i niedoborów:

PK	kwota	konto	nazwa
PK 679/W/3	56 422 608,55	011-00	grunty
PK 679/W/3	17 044 017,12	011-01	budynki
PK 679/W/3	43 447 880,81	011-02	budowle
PK 679/W/3	0,03	011-03	kotły i maszyny energetyczne
PK 679/W/3	9 071,00	11.07	środki transportu
suma	116 923 577,51		

[Handwritten signature]

[Handwritten initials]

oraz

PK	kwota	konto	nazwa
PK 679/W/3	-162 799,68	011-04	maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania
PK 679/W/3	-8 032,89	011-05	maszyny, urządzenia i aparaty - branże specjalne
PK 679/W/3	-88 115,59	011-06	urządzenia techniczne
PK 679/W/3	-36 036,55		środki trwałe inne
suma	295 048,21		

Po wprowadzeniu do ewidencji księgowej opisanych wyżej zmian, wartość środków trwałych na dzień 31.12.2016r. wynosiła 159 370 143,45 zł (wraz z gruntami) i była zgodna z wartością wynikającą z ewidencji księgowej (konto 011 – Środki trwałe).

Inwentaryzację pozostałych środków trwałych przeprowadzono według stanu na dzień 31 grudnia 2016r. metodą spisu z natury.

W wyniku porównania danych wynikających z wycenionych i rozliczonych arkuszy spisowych z danymi wynikającymi z ewidencji stwierdzono:

- nadwyżka w kwocie – 834 855,78 zł,
- niedobór w kwocie – 122 967,64 zł

---

różnica (+) 711 888,14 zł

Ujawnione w toku inwentaryzacji w/w różnice wyjaśniono i rozliczono w księgach rachunkowych 2016r. Niedobory wyksięgowano po stronie „Ma” konta 011, a nadwyżki wprowadzono na stan ewidencyjny strona „Wn” konta 011, jak niżej:

PK 679/W/3

l R

a) ewidencja nadwyżek:

pk	kwota	konto	nazwa
679/W/39	772 313,18	013 00	pozostałe środki trwałe UMiG
679/W/20	1 000,00	013 01	pozostałe środki trwałe OSP Lubowo
679/W/21	1 350,00	013 01	pozostałe środki trwałe OSP Lubowo
679/W/22	1 785,00	013 01	pozostałe środki trwałe OSP Lubowo
679/W/23	520,00	013 01	pozostałe środki trwałe OSP Lubowo
679/W/24	799,99	013 01	pozostałe środki trwałe OSP Lubowo
679/W/25	2 059,56	013 01	pozostałe środki trwałe OSP Lubowo
679/W/26	520,00	013 01	pozostałe środki trwałe OSP Lubowo
679/W/27	799,99	013 01	pozostałe środki trwałe OSP Lubowo
679/W/28	399,00	013 01	pozostałe środki trwałe OSP Lubowo
679/W/29	1 100,00	013 01	pozostałe środki trwałe OSP Lubowo
679/W/35	7 720,30	013 03	pozostałe środki trwałe OSP Juchowo
679/W/32	8 047,79	013 04	pozostałe środki trwałe OC
679/W/38	6 676,45	013 20	wyposażenie ścieżka eduk.przyr. arboretum
679/W/6	1 715,00	013 25	pozostałe środki trwałe sołectwo Nobliny
679/W/7	1 554,00	013 26	pozostałe środki trwałe sołectwo Kiełpino
679/W/8	1 579,00	013 27	pozostałe środki trwałe sołectwo Starowice
679/W/9	2 099,00	013 28	pozostałe środki trwałe sołectwo Dąbie
679/W/10	1 899,00	013 29	pozostałe środki trwałe sołectwo Śniadowo
679/W/11	3 945,23	013 30	pozostałe środki trwałe sołectwo Juchowo
679/W/12	2 869,00	013 31	pozostałe środki trwałe sołectwo Pilawa
679/W/13	2 095,23	013 32	pozostałe środki trwałe sołectwo Silnowo
679/W/14	950,00	013 33	pozostałe środki trwałe sołectwo Lubowo
679/W/15	1 899,00	013 34	pozostałe środki trwałe sołectwo Rakowo
679/W/16	1 899,00	013 35	pozostałe środki trwałe sołectwo Jeleń
679/W/17	1 899,00	013 36	pozostałe środki trwałe sołectwo Ciemino
679/W/18	2 150,00	013 37	pozostałe środki trwałe sołectwo Łączno
679/W/19	800,00	013 38	pozostałe środki trwałe sołectwo Krągi
679/W/30	2 412,06	013 39	pozostałe środki trwałe OSP Bome Sulinowo
suma	834 855,78		

b) ewidencja niedoborów:

Numer pk	kwota	konto	nazwa
679/W/36	106 965,12	013 20	wyposażenie ścieżka eduk.przyr. arboretum
679/W/37	6 313,12	013 20	wyposażenie ścieżka eduk.przyr. arboretum
679/W/38	9 689,40	013 20	wyposażenie ścieżka eduk.przyr. arboretum
suma	122 967,64		

Po wprowadzeniu do ewidencji księgowej opisanych wyżej zmian, wartość pozostałych środków trwałych na 31.12.2016r. wynosiła 1 339 376,54 zł i była zgodna z wartością wynikającą z ewidencji księgowej (konto 013 – Pozostałe środki trwałe).

Z przeprowadzonej inwentaryzacji w dniu 20.03.2017r. sporządzono protokół zawierający jej rozliczenie. Osobą przygotowującą niniejszy dokument była Izabela Michalak – Inspektor ds. plac i środków trwałych natomiast zatwierdzającą - Kamila Leśniewicz – Kierownik Referatu Finansów i Budżetu. Z ww. pisma wynikało, że nadwyżki środków trwałych oraz pozostałych środków trwałych powstały z powodu przyjęcia na stan ewidencyjny Urzędu Miejskiego wycenionych przez Komisję ds. wyceny gruntów składników majątku (wg zarządzenia Nr 44/2016 Burmistrza z dnia 21 kwietnia 2016r. w sprawie powołania Komisji ds. wyceny gruntów dla celów inwentaryzacji, co opisano powyżej), ujawnienia lamp drogowych oraz innych przedmiotów stanowiących wyposażenie natomiast niedobory powstały w wyniku przesunięć między kontami 011/013, z powodu fizycznego zużycia oraz przekazania wybranych elementów wyposażenia placówkom oświatowym. Wszystkie niedobory – decyzją z dnia 21.03.2017r. Renaty Pietkiewicz-Chmyłkowskiej – Burmistrz w sprawie różnic inwentaryzacyjnych wg stanu na dzień 31.12.2016r.- uznano za niezawinione i spisano w ciężar funduszu jednostki natomiast nadwyżki zaliczono na zwiększenie funduszu jednostki (środki trwałe) oraz na pozostałe przychody operacyjne (pozostałe środki trwałe).

Stwierdzono ponadto, że zachowano częstotliwość inwentaryzacji środków trwałych (zarządzenie Nr 55/2012 Burmistrz z dnia 28 września 2012r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych według stanu na dzień 31.12.2012r.).

4.4.2. Inwentaryzacja środków trwałych w budowie.

Inwentaryzację środków trwałych w budowie według stanu na dzień 31 grudnia 2016r. przeprowadzono drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji środków trwałych w budowie według stanu na dzień 31 grudnia 2016r. przedstawiono w tabelicy 4.4.1.

Wykazane dane były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

4.4.3. Inwentaryzacja wartości niematerialnych i prawnych.

Inwentaryzację wartości niematerialnych i prawnych według stanu na dzień 31 grudnia 2016r. przeprowadzono drogą weryfikacji sald ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji.

Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji wartości niematerialnych i prawnych przedstawiono w tabelicy 4.4.1.

Wykazane dane były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

4.4.4. Inwentaryzacja długoterminowych aktywów finansowych

Inwentaryzację udziałów w spółkach kapitałowych według stanu na dzień 31 grudnia 2016r. przeprowadzono drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji środków trwałych w budowie według stanu na dzień 31 grudnia 2016r. przedstawiono w tabelicy 4.4.1.

Wykazane dane były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

III. BUDŻET JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.

1. Dochody budżetowe

1.1. Subwencje i dotacje.

1.1.1. Subwencja ogólna.

Na podstawie danych ewidencji księgowej i sprawozdań Rb-27S „z wykonania planu dochodów budżetowych” oraz pism Ministra Finansów ustalono, iż Gmina Borne Sulinowo otrzymała na 2016 r. subwencję ogólną w wysokości 10 369 129,00 zł – w tym:

- a) część wyrównawcza w wysokości 2 111 258,00 zł z podziałem na:
  - kwotę podstawową w wysokości 0,00 zł,
  - kwotą uzupełniającą w wysokości 2 111 258,00,
- b) część równoważącą w wysokości 218 647,00 zł,
- c) część oświatową w wysokości 8 039 224,00 zł

Otrzymane a ww. środki zostały wprowadzone do budżetu gminy na 2016 r. na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie.

Kserokopię „metryczki subwencyjnej” Miasta i Gminy Borne Sulinowo na 2016 r. złożono do akt kontroli pod poz. 83.

Nieprawidłowości w naliczaniu subwencji w Gminie Borne Sulinowo w 2016 r. (dane za 2014 r.)

tablica 2.3.3.2.2.

Dane ze sprawozdań jst w zakresie skontrolowanej nieprawidłowości	Prawidłowe kwoty wg ustaleń kontroli w zakresie skontrolowanej nieprawidłowości				Nieprawidłowości (+), (-) wpisać właściwe kwoty	
	(powinno być)					
	Rb - PDP	Rb - 27S	Rb - PDP	Rb - 27S	Rb - PDP	Rb - 27S
(jest)						
Skutki obniżenia górnych stawek podatków	Skutki udzielonych ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień oraz zaniechania poboru	Subwencja ogólna*	Skutki obniżenia górnych stawek podatków	Skutki udzielonych ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień oraz zaniechania poboru	Skutki obniżenia górnych stawek podatków	Skutki udzielonych ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień oraz zaniechania poboru
1	2	3	4	5	7	8
2 420 366,47	142 577,64	0,00	2 400 406,40	142 577,64		
					a) pierwotnie wskaźnik G (gminny) to 98,86% wskaźnika krajowego, b) z uwzględnieniem nieprawidłowości w podatku od nieruchomości od osób prawnych - wskaźnik G to 100,33 % wskaźnika krajowego, c) z uwzględnieniem prawidłowej kwoty skatków obniżenia stawek max (związanej z ww. lit. b) - wskaźnik G to 100,20% wskaźnika krajowego	Subwencja ogólna
						9

*kwota podstawowa części wyrównawczej

Z uwagi na fakt, że uwzględniając prawidłowe kwoty dochodów podatkowych oraz wynikających z nich skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób prawnych – wskaźnik G (relacja wysokości gminnych dochodów podatkowych gminy do liczby jej mieszkańców) przekraczał wskaźnik Gg (relacja wysokości dochodów podatkowych w skali kraju do liczby mieszkańców) – nie zaistniała sytuacja związana z potrzebą kalkulacji należnej gminie kwoty podstawowej części wyrównawczej.

1.1.2. Dotacje.

1.1.2.1. Dotacje celowe z budżetu państwa.

1.1.2.1.1. Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy

Zagadnienie opisano w części III – pkt. 2.3.1. protokołu kontroli.

1.1.2.1.1.1. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych objętych kontraktem wojewódzkim

Na podstawie ustnego oświadczenia Lidii Ławrukajtis – Skarbnika Gminy ustalono, że w okresie objętym kontrolą gmina nie otrzymała z budżetu państwa dotacji celowych na dofinansowanie zadań własnych objętych kontraktem wojewódzkim.

1.1.2.1.1.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych bieżących (§ 203)

Kwoty przyznanych i otrzymanych w 2016r. dotacji na realizację przez gminę własnych zadań bieżących (§ 203) wykazano w tablicy 1.1.2.2.1.

PH
PUB

JR

tabela 1.1.2.2.1.

L.p.	przeznaczenie dotacji	kwota dotacji		klasyfikacja budżetowa			poniesione wydatki				wykazane w sprawozdaniu Rb-28S	zwrot niewykorzystanej dotacji	
		przyznana	otrzymana	dział	rozdział	§	z dotacji	środki własne	ogółem	wg. ewidencji księgowej		data	kwota
1.	dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego	149 788,00	149 788,00	801	80103	2030	149 788,00	263 810,69	413 598,69	413 598,69	x	0,00	
		103 662,00	103 662,00	801	80104	2030	103 662,00	417 443,34	521 105,34	521 105,34	x	0,00	
2.	dofinansowanie zatrudnienia przez gminę asystenta rodziny	13 500,00	13 500,00	852	85206	2030	13 500,00	6 545,47	20 045,47	20 045,47	x	0,00	
3.	opłacanie i refundacja składek na ubezpieczenie zdrowotne z budżetu państwa za osoby uprawnione	32 400,00	32 400,00	852	85213	2030	31 519,90	0,00	31 519,90	31 519,90	26.01.2017	880,10	
4.	wsparcie finansowe zadań i programów realizacji zadań pomocy społecznej - wypłaty zasiłków okresowych w części gwarantowanej z budżetu państwa	257 000,00	257 000,00	852	85214	2030	241 598,00	0,00	241 598,00	241 598,00	26.01.2017	15 402,00	
5.	wsparcie finansowe zadań i programów realizacji zadań pomocy społecznej - dofinansowanie wypłat zasiłków stałych	388 282,00	388 282,00	852	85216	2030	374 090,25	0,00	374 090,25	374 090,25	26.01.2017	14 191,75	
6.	wsparcie finansowe zadań i programów realizacji zadań pomocy społecznej - działalność biurowa ośrodka pomocy społecznej	174 768,00	174 768,00	852	85219	2030	174 768,00	597 259,89	772 027,89	772 027,89	x	0,00	

7.	pomoc państwa w zakresie dożywiania oraz pomocy żywnościowej dla najuboższych	192 000,00	192 000,00	852	85295	2030	192 000,00	48 000,00	240 000,00	240 000,00	240 000,00	x	0,00
8.	dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym.	154 826,00	154 826,00	854	85415	2030	110 806,61	27 701,65	138 508,26	138 508,26	138 508,26	10.01.2017	44 019,39

R. 2017

D
(11)

I R

Do szczegółowej weryfikacji wybrano dotację wskazaną w pkt. 8 zestawienia tabelarycznego nr 1.1.2.2.1.

I. Podstawy prawne.

- 1) znajdujące się w rozdziale 8 (pomoc materialna dla uczniów) – art. 90d i 90 e ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U z 2015 r., poz. 2156), które wskazują na formy udzielania pomocy dla uczniów poprzez przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych oraz sytuacje, w których udzielenie pomocy jest zasadne,
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U z 2015 r., poz. 1238) – jako akt wykonawczy wydany na podstawie regulacji ustawowych zawartych w ustawach:
  - z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U z 2015 r., poz. 114),
  - z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U z 2014 r., poz. 567),
- 3) uchwała Nr XIII/146/2015 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 24 września 2015 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Borne Sulinowo.
Załącznikiem do tej uchwały był regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Borne Sulinowo, w którym określono:
  - a) rodzaje pomocy materialnej o charakterze socjalnym i uprawnień do jej otrzymywania,
  - b) formy pomocy materialnej o charakterze socjalnym,
  - c) tryb i sposób przyznawania oraz wstrzymywania i cofania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym,
  - d) wysokość stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego oraz okresy i formy ich płatności.

Na terenie gminy wypłatę poszczególnych form pomocy dla uczniów realizował Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie, do którego w dniu 21.09.2016 r. wpłynęło pismo nr S.3020.204.2016.LL, w którym Burmistrz Bornego Sulinowa wskazał, że zgodnie z wyliczeniem sporządzonym przez Skarbnika Gminy – minimalne stypendia szkolne powinny wynosić:

- 1) w okresie od września do grudnia 2016 r. (łącznie za 4 miesiące):
  - a) 387,40 zł dla II grupy dochodowej,
  - b) 437,40 zł dla pierwszej grupy dochodowej powiększonej o 50 zł,
- 2) w okresie od stycznia do czerwca 2017 r. (łącznie za 6 miesięcy):
  - a) 595,20 zł dla II grupy dochodowej,
  - b) 645,20 zł dla I grupy dochodowej powiększonej o 50 zł.

Ponadto w latach 2015-2016 i 2016-2017 na terenie gminy obowiązywał katalog wydatków podlegających refundacji poprzez przyznanie stypendium szkolnego – zawierał on 24 pozycje, w tym takie jak m.in.:

- zakup podręczników i innych materiałów edukacyjnych, artykułów biurowych, sprzętu komputerowego, ubiorów i obuwia używanego w szkole,
- wydatki na dodatkowe zajęcia edukacyjne i sportowe, kursy języków obcych, zajęcia muzyczne i niezbędny do nich sprzęt,
- koszty dojazdów do szkół poza miejscem zamieszkania i zakwaterowania z tym związanego.

II. Umowa

W dniu 31.03.2016 r. Gmina Borne Sulinowo, reprezentowana przez Burmistrza Gminy a przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy zawarła umowę nr 11/D/2016 z Wojewodą Zachodniopomorskim, reprezentowanym przez Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty.

Przedmiotem umowy było udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy w zakresie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym z rezerwy celowej „środki na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz 6 000 zł na realizację programu Bezpieczna i przyjazna szkoła”.

Oprócz przedmiotu umowy – w jej treści wskazano również związaną z nim klasyfikację budżetową – tj.:

- dział 854 – edukacyjna opieka wychowawcza,
- rozdział 85415 – pomoc materialna dla uczniów,
- § 2030 – dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin.

W zawartej umowie zawarto następujące postanowienia:

- kwota otrzymanej przez gminę dotacji wyniesie 89 764,00 zł – pod warunkiem wcześniejszego przekazania środków przez Ministerstwo Finansów na rachunek Wojewody Zachodniopomorskiego,
- kwota otrzymanej dotacji nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania – pozostałe minimum 20% środków gmina przeznaczy na realizację zadania ze środków własnych,
- termin wykorzystania środków ustalono do dnia 31.12.2016 r.,
- niewykorzystana do dnia 31.12.2016 r. kwota dotacji podlega zwrotowi na rachunek bankowy Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie do dnia 15.01.2017 r.,
- w związku z otrzymaniem dotacji gmina została zobowiązana do sporządzenia rozliczenia związanego z realizacją przedmiotowego zadania, na które dotację otrzymała, na formularzu stanowiącym załącznik do zawartej umowy w terminie przewidzianym na ewentualny zwrot części dotacji niewykorzystanej – tj. do dnia 15.01.2017 r.

W trakcie kontroli szczegółowej analizie poddano następujące decyzje wydane przez działających „z upoważnienia Burmistrza” Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Kierownika Sekcji Służb Socjalnych, w których przyznano w trakcie 2016 r. dla uczniów z terenu gminy pomoc finansową:

Pn
[Signature]

[Signature]

- 1) nr M-GOPS.SSz.921/2016 z dnia 13.10.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 września do dnia 31 grudnia w łącznej wysokości 387,40 zł (96,85 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 16 a 20 grudnia 2016 r., w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 2) nr M-GOPS.SSz.4058/2016 z dnia 05.05.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca w łącznej wysokości 567 zł (94,50 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 20 a 22 czerwca 2016 r., w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 3) nr M-GOPS.SSz.921.19/2016 z dnia 03.10.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 września do dnia 31 grudnia w łącznej wysokości 387,40 zł (96,85 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 16 a 20 grudnia 2016 r., w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 4) nr M-GOPS.SSz.4058.22/2016 z dnia 19.04.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca w łącznej wysokości 567 zł (94,50 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 20 a 22 czerwca 2016 r., w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 5) nr M-GOPS.SSz.4058.29/2016 z dnia 21.04.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca w łącznej wysokości 567 zł (94,50 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 20 a 22 czerwca 2016 r., w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 6) nr M-GOPS.SSz.4058.63/2016 z dnia 21.04.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca w łącznej wysokości 617 zł (102,83 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 20 a 22 czerwca 2016 r., w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 7) nr M-GOPS.SSz.921.21/2016 z dnia 03.10.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 września do dnia 31 grudnia w łącznej wysokości 437,40 zł

- (109,35 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 16 a 20 grudnia 2016 r.,
w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 8) nr M-GOPS.SSz.4058.20/2016 z dnia 21.04.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca w łącznej wysokości 567 zł (94,50 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 20 a 22 czerwca 2016 r.,
w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 9) nr M-GOPS.SSz.921.66/2016 z dnia 14.10.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 września do dnia 31 grudnia w łącznej wysokości 387,40 zł (96,85 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 16 a 20 grudnia 2016 r.,
w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 10) nr M-GOPS.SSz.4058.16/2016 z dnia 26.04.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca w łącznej wysokości 567 zł (94,50 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 20 a 22 czerwca 2016 r.,
w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 11) nr M-GOPS.SSz.921.16/2016 z dnia 30.09.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 września do dnia 31 grudnia w łącznej wysokości 437,40 zł (109,35 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 16 a 20 grudnia 2016 r.,
w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 12) nr M-GOPS.SSz.4058.66/2016 z dnia 26.04.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca w łącznej wysokości 567 zł (94,50 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 20 a 22 czerwca 2016 r.,
w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 13) nr M-GOPS.SSz.921.51/2016 z dnia 13.10.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 września do dnia 31 grudnia w łącznej wysokości 387,40 zł

- (96,85 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 16 a 20 grudnia 2016 r.,
w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 14) nr M-GOPS.SSz.4058.71/2016 z dnia 21.04.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca w łącznej wysokości 567 zł (94,50 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 20 a 22 czerwca 2016 r.,
w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 15) nr M-GOPS.SSz.921.41/2016 z dnia 05.10.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 września do dnia 31 grudnia w łącznej wysokości 437,40 zł (109,35 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 16 a 20 grudnia 2016 r.,
w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 16) nr M-GOPS.SSz.921.17/2016 z dnia 03.10.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 września do dnia 31 grudnia w łącznej wysokości 387,40 zł (96,85 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 16 a 20 grudnia 2016 r.,
w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 17) nr M-GOPS.SSz.4058.17/2016 z dnia 18.04.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca w łącznej wysokości 567 zł (94,50 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 20 a 22 czerwca 2016 r.,
w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 18) nr M-GOPS.SSz.4058.33/2016 z dnia 11.05.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca w łącznej wysokości 567 zł (94,50 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 20 a 22 czerwca 2016 r.,
w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników,
- 19) nr M-GOPS.SSz.921.25/2016 z dnia 03.10.2016 r., w której przyznano stypendium szkolne na okres od dnia 1 września do dnia 31 grudnia w łącznej wysokości 387,40 zł

(96,85 zł miesięcznie), i przewidziano jego wypłatę w okresie pomiędzy 16 a 20 grudnia 2016 r.,

w decyzji przykładowo wskazano wydatkowanie przyznanego w formie pieniężnej świadczenia na cele o charakterze edukacyjnym – w szczególności na zakup podręczników.

Oprócz ww. decyzji – szczegółowej analizie poddano również złożone o ich wydanie wnioski i załączoną do nich dokumentację źródłową, stanowiącą udokumentowanie poniesionych i przedstawionych do rozliczenia wydatków oraz dokumentację związaną z ustaleniem dochodu na 1 członka danego gospodarstwa domowego.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

III. Rozliczenie otrzymanej przez gminę dotacji.

W dniu 11.01.2017 r. Burmistrz Bornego Sulinowa w piśmie nr S.3020.2.2017.LL zawiadomił Kuratora Oświaty w Szczecinie, że sporządził i przesyła w załączeniu do przedmiotowego pisma rozliczenie wykorzystania dotacji celowej udzielonej w 2016 r. na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym, z którego wynikało, że:

- plan dotacji wynosił 154 826,00 zł,
- całkowity koszt zadania wyniósł 138 508,26 zł – w tym wykorzystanie dotacji w wysokości 110 806,61 zł i środki własne przeznaczone na realizację zadania w wysokości 27 701,65 zł,
- kwota dotacji do zwrotu w wysokości 44 019,39 zł wynikała z faktu przyznania wnioskodawcom minimalnych kwot stypendiów określonych przez obowiązujące przepisy, faktu wpływu mniejszej ilości wniosków niż pierwotnie zakładano oraz tego, że część wniosków rozpatrzono negatywnie z uwagi na niespełnianie kryterium dochodu na 1 członka gospodarstwa domowego.

Na podstawie przedłożonego potwierdzenia dokonania operacji bankowego przelewu – ustalono, że zwrot niewykorzystanej części dotacji nastąpił w terminie – tj. w dniu 10.01.2017 r.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

1.2. Dochody z tytułu podatków i opłat.

Na podstawie przedłożonych do wglądu danych z prowadzonej w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie ewidencji podatkowej, stanowiących rejestry przypisów w podatkach: od nieruchomości, od środków transportowych, rolnym i leśnym – wybrano losowo w każdym z podatków grupę podatników, na przykładzie których zweryfikowano prawidłowość naliczania w 2014 r. zobowiązania należnego do zapłaty.

Na podstawie ww. danych ustalono, że w 2014 r. przypisy posiadało:

1) w podatku od nieruchomości:

- a) od osób prawnych – 104 podatników na łączną kwotę 5 298 515,00,

- b) od osób fizycznych – 4 102 podatników na łączną kwotę 1 753 989,00 zł, w tym 979 podatników, którzy opłacali ten podatek w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego a łączny ich przypis wyniósł 546 139,00 zł,
- 2) w podatku rolnym:
- a) od osób prawnych – 29 podatników na łączną kwotę 44 063,00 zł,
b) od osób fizycznych – 922 podatników na łączną kwotę 302 025,00 zł,
- 3) w podatku leśnym:
- a) od osób prawnych – 18 podatników na łączną kwotę 586 394,00 zł,
b) od osób fizycznych – 248 podatników na łączną kwotę 10 073,00 zł,
- 4) w podatku od środków transportowych:
- a) od osób prawnych – 6 podatników na łączną kwotę 9 845,00 zł,
b) od osób fizycznych – 13 podatników na łączną kwotę 41 944,00 zł.

Na podstawie wskazanych na wstępie rejestrów przypisów - zakresie poszczególnych podatków (razem osoby fizyczne i prawne) wybrano do weryfikacji w zakresie:

- 1) PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI – 113 podatników, którzy posiadali łączną kwotę przypisu na 2014 r. w wysokości 4 986 132,00 zł,
- 2) PODATKU ROLNEGO – 39 podatników, którzy posiadali łączną kwotę przypisu na 2014 r. w wysokości 202 411,00 zł,
- 3) PODATKU LEŚNEGO – 16 podatników, którzy posiadali łączną kwotę przypisu na 2014 r. w wysokości 346 146,00 zł,
- 4) PODATKU OD ŚRODKÓW TRANSPORTOWYCH – 19 podatników, którzy posiadali łączną kwotę przypisu na 2014 r. w wysokości 51 789,00 zł.

Wykaz indeksów podatników wybranych do weryfikacji w poszczególnych a ww. podatkach złożono do akt kontroli pod poz. 25.

Wpłaty dokonywane przez poszczególnych podatników były ujmowane w ewidencji księgowej na koncie zespołu 1 – tj. 130 „Rachunek bieżący jednostki” – według klasyfikacji budżetowej właściwej dla osób prawnych – jako dział 756 rozdział 75615 oraz dla osób fizycznych – jako dział 756 rozdział 75616, w następujących paragrafach:

- a) § 0340 – podatek od środków transportowych,
- b) § 0330 – podatek leśny,
- c) § 0320 – podatek rolny,
- d) § 0310 – podatek od nieruchomości.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych ustalono co następuje:

- zapewniono oddzielenie wymiaru podatków od ich księgowości,
- system zabezpieczeń akt i baz danych komputerowych dotyczących indywidualnych danych podatników spełniał warunki do zachowania tajemnicy skarbowej,
- pracownicy organu podatkowego (tj. Referatu Podatków i Opłat), kierownictwo Urzędu (Burmistrz, Zastępca Burmistrza i Skarbnik) oraz soltysi jako inkasenci dokonujący poboru podatków, złożyli przyrzeczenia o przestrzeganiu tajemnicy skarbowej, stosownie do art. 294 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

Na terenie Gminy Borne Sulinowo w 2014 r. podatnicy podatków: od nieruchomości, rolnego i leśnego składali organowi podatkowemu informacje i deklaracje, których wzory określiła Rada Miejska w uchwale Nr XV/189/2011 z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie określenia wzorów formularzy podatkowych.

W trakcie kontroli zweryfikowano terminowość doręczania podatnikom (osobom fizycznym) w 2014 r. wystawianych przez Burmistrza Gminy Borne Sulinowo decyzji/nakazów płatniczych w sprawie ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym.

Przepisy obowiązujące w zakresie podatków, tj.:

- od nieruchomości – art. 6 ust 7 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2010 r., Nr 95, poz. 613 ze zm.),
- leśnego – art. 6 ust 3 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U z 2013 r., poz. 465),
- rolnego – art. 6a ust 6 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U z 2013 r., poz. 1381 ze zm.).

wyznaczają dla osób fizycznych termin płatności I raty*¹ zobowiązania podatkowego ustalonego w decyzji/nakazie na dzień 15 marca danego roku kalendarzowego (będącego jednocześnie rokiem podatkowym).

Żeby podatnik mógł terminowo zrealizować ciążyący na nim obowiązek w tym przedmiocie i dokonać zapłaty w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji – powinien ją otrzymać najpóźniej dnia 1 marca danego roku podatkowego.

Powyższe wynika z art. 47 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2012 r., poz. 749 ze zm.), zgodnie z którym:

- „termin płatności podatku wynosi 14 dni od dnia doręczenia decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego” (§ 1),
- „jeżeli przepisy prawa podatkowego określają kalendarzowo terminy płatności podatku, zaliczki na podatek lub raty podatku, a decyzja ustalająca wysokość zobowiązania podatkowego nie została doręczona co najmniej na 14 dni przed terminem płatności podatku, pierwszej zaliczki na podatek lub pierwszej raty podatku, obowiązuje termin określony w § 1” (§ 2).

W trakcie kontroli szczegółowej analizie poddano doręczone przez organ podatkowy I instancji (tj. przez Burmistrza Gminy Borne Sulinowo) - decyzje/nakazy płatnicze ustalające na 2014 r. dla podatników stanowiących osoby fizyczne wymiar zobowiązań z tytułu podatków: od nieruchomości, rolnego i leśnego, których to podatników wskazano poniżej w dalszych częściach protokołu a dotyczących poszczególnych podatków w zakresie prawidłowości ustalenia ich wysokości

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Oprócz czynności organu podatkowego związanych z doręczaniem podatnikom decyzji/nakazów płatniczych ustalających wysokość zobowiązań podatkowych – w trakcie kontroli szczegółowej analizie poddano czynności organu podatkowego związane z poborem w formie inkasa kwot zobowiązań podatkowych od podmiotów zobowiązanych do ich zapłaty.

Wskazane powyżej czynności inkasa realizowane były w latach 2014 – 2016 na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie:

¹ *od dnia 01.01.2016 r. – roczne kwoty zobowiązań w wysokości do 100,00 zł płatne są jednorazowo w terminie do dnia 15 marca danego roku.

- Nr IV/217/2004 z dnia 9 grudnia 2004 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków i opłat w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso,
- Nr XL/490/2014 z dnia 13 lutego 2014 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso, z uwzględnieniem zmiany wprowadzonej uchwałą Nr VIII/88/2015 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 30 kwietnia 2015 r.

We wskazanej powyżej uchwale z dnia 13 lutego 2014 r. - organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wskazał, że:

- do zadań inkasenta należy wystawianie pokwitowań na przyjmowane wpłaty gotówkowe i wpłacanie zainkasowanej gotówki na rachunek bankowy Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie w terminie 3 dni po ustawowym terminie płatności podatków,
- inkasent odpowiada za pobrane a nie wpłacone w terminie należności,
- za pobór podatków inkasentowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% pobranych wpłat.

Z uwagi na wprowadzone na terenie gminy a wskazane powyżej zasady i terminy wypłaty tego wynagrodzenia – szczegółowej analizie poddano wypłacane w trakcie 2016 r. wynagrodzenia dla sołtysów Silnowa i Lubowa.

Na podstawie kwot pobranych podatków przez ww. sołtysów w trakcie 2016 r. oraz dokonywanych z nich przed wypłatą wynagrodzenia potrąceń na zaliczki na podatek dochodowy oraz na składki związane z ubezpieczeniem społecznym – stwierdzono, że wynagrodzenia dla sołtysów Silnowa i Lubowa były wypłacane terminowo oraz w prawidłowych wysokościach.

Analizie poddano losowo wybrane (8) kwitariusze przychodowe K-103 (stanowiących druki ścisłego zarachowania) z sołectw: Rakowo (1), Silnowo (3), Liskowo (2) i Lubowo (2) w zakresie podatków pobieranych w latach 2014 – 2016.

Stwierdzono, że na podstawie 42 dzienników wpłat stanowiących dowody księgowe – wprowadzono do ksiąg rachunkowych jednostki dochód w łącznej wysokości 7 729,00 zł, co przedstawiają w zakresie poszczególnych sołectw następujące zestawienia:

sołectwo Rakowo:

nazwa sołectwa	kwitariusze przychodowe K-103			
	seria/numer	nr dziennika wpłaty	pobrana kwota	kompletność dowodu księgowego
RAKOWO	DH 9408801-9408900	00 65537	54,00	brak nazwy należności
		00 65550	252,00	
		RAZEM	306,00	x

sołectwo Silnowo:

nazwa sołectwa	kwitariusze przychodowe K-103				
	seria/numer	nr dziennika wpłaty	pobrana kwota	kompletność dowodu księgowego	
SILNOWO	DH 0 356201-0 356300	0 356257	204,00	brak podpisu inkasenta	
		0 356210	184,00		
		0 356260	64,00		
		0 356234	900,00		
		0 356235	400,00		
		0 356245	767,00		
		0 356264	193,00		
		0 356267	110,00		
		0 356273	232,00		
		0 356279	36,00		
		0 356283	112,00		
		0 356282	45,00		
		0 356286	88,00		
		0 356291	61,00		
	DH 8584101-8584200	8584136	264,00	brak nazwy należności	
		8584137	544,00	brak podpisu inkasenta	
		8584151	333,00	brak adresu podatnika	
	DH 9408501-9408600	9408502	86,00	brak podpisu inkasenta	
		9408506	140,00		
		9408529	267,00		
		9408531	186,00		
		9408539	123,00		
		9408562	220,00		
		9408569	169,00		
		9408570	170,00		
	RAZEM			5 898,00	x

P.W.

J. R.

sołectwo Lubowo:

nazwa sołectwa	kwitariusze przychodowe K-103				
	seria/numer	nr dziennika wpłaty	pobrana kwota	kompletność dowodu księgowego	
LUBOWO	DH 8584301-8584400	8584309	206,00	brak nazwy należności	
		8584375	51,00		
		8584362	54,00	brak daty poboru	
		8584366	107,00		
	DH 9408701-9408800	9408711	141,00	brak daty poboru	
		9408738	106,00		
		9408739	102,00		
		9408743	120,00		
		9408795	80,00		
		9408798	38,00		
		9408730	46,00	brak podpisu inkasenta	
		9408747	82,00	brak nazwy należności	
	9408784	87,00			
	RAZEM			1 220,00	x

sołectwo Liszkowo:

nazwa sołectwa	kwitariusze przychodowe K-103			
	seria/numer	nr dziennika wpłaty	pobrana kwota	kompletność dowodu księgowego
LISZKOWO	DH 9408801-9408900	9408832	75,00	brak podpisu inkasenta
	DH 0356601-0356700	0 356667	230,00	brak nazwy należności
	RAZEM			305,00

Wprowadzenie do ksiąg rachunkowych dochodów z tytułu należnych gminie podatków w łącznej wysokości 7 729,00 zł nastąpiło na podstawie wskazanych w powyższych zestawieniach dzienników wpłat (tj. dowodów księgowych) – pomimo tego, że ustawodawca w art. 21 ust.1 pkt. 1-5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U z 2013 r., poz. 330 ze zm.) wskazał obligatoryjne elementy treści każdego dowodu księgowego, zaliczając do nich:

- określenie rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego,
- określenie stron (nazwy, adresy) dokonujących operacji gospodarczej,
- opis operacji oraz jej wartość, jeżeli to możliwe, określoną także w jednostkach naturalnych,
- datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu,

- podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów.

Wyjaśnienia w powyższym zakresie udzieliły Renata Pietkiewicz – Chmylkowska jako Burmistrz Bornego Sulinowa (wskazując jako osobę odpowiedzialną z nadzoru Kamilę Leśniewicz – Kierownika Referatu Finansów i Budżetu) oraz Ewelina Susiak – Referent ds. księgowości podatkowej.

Wynika z nich, że:

„stwierdzone nieprawidłowości nie powstały w sposób celowy, lecz z powodu niedopatrzenia. Zgodnie ze wspomnianą uchwałą do poboru podatków w drodze inkasa upoważnione są ściśle określone osoby – soltysi danych sołectw (brak podpisu inkasenta). Nikt poza nimi nie może wypełniać kwitariuszy przychodowych K-103 (stanowiących druki ścisłego zarachowania). Jedynymi należnościami, które mogą soltysi przyjmować w kwitariuszach są podatki osób fizycznych – bieżące ich raty.

Kwitariusze przychodowe wypełniane są chronologicznie, zawierając numer raty, na które zostały wystawione. Stąd też w przypadku księgowania niekompletnych dowodów księgowych (brak daty wpłaty), zaliczono je pod terminem przyjęcia sąsiednich wpłat, na wskazaną ratę (brak nazwy należności). W przypadku braku szczegółowego adresu podatnika zidentyfikowano go po numerze konta (indeks podatnika). Z zebranych w poszczególnych sołectwach sum, soltysi rozliczyli się skrupulatnie i w terminie.

Osoba odpowiedzialna za rozliczenie soltysów z poboru podatków w drodze inkasa, zazwyczaj rozlicza wszystkich dziewiętnastu soltysów z Gminy Borne Sulinowo w dwa dni. Poza rozliczeniem w tym terminie, księguje również wyciągi bankowe, które przypadają na dni terminów rat podatków od osób fizycznych i prawnych (kilkaset pozycji dziennie) i obsługuje interesantów. Wykazane w piśmie uchybienia powstały z powodu nawarstwienia obowiązków w krótkim okresie czasie, rozliczający nie popełnił tych niedopatrzeń z premedytacją.

Zapewniamy, że dołożymy wszelkich starań, żeby tego typu błędy wyeliminować w przyszłości przez osobę rozliczającą. Zorganizujemy również ponowne przeszkolenie inkasentów, realizujących pobór podatków w drodze inkasa.”

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 47, a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiącej:

- zakres czynności Referenta ds. księgowości podatkowej – złożono do akt kontroli pod poz. 48,
- dzienników wpłat z kwitariuszy K-103 (sołectwo Rakowo) – złożono do akt kontroli pod poz. 49,
- dzienników wpłat z kwitariuszy K-103 (sołectwo Silnowo) – złożono do akt kontroli pod poz. 50,
- dzienników wpłat z kwitariuszy K-103 (sołectwo Silnowo) – złożono do akt kontroli pod poz. 50,
- dzienników wpłat z kwitariuszy K-103 (sołectwo Liszkowo) – złożono do akt kontroli pod poz. 51,
- dzienników wpłat z kwitariuszy K-103 (sołectwo Lubowo) – złożono do akt kontroli pod poz. 52.

1.2.1. Dochody z tytułu podatków.

1.2.1.1. Podatek rolny i leśny.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych (Dz. U z 2001 r., Nr 143, poz. 1614) ustalono, że gmina Borne Sulinowo została zaliczona do IV okręgu podatkowego.

Powyższe oznacza, że zgodnie z art. 4 ust.5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym – do ustalania podstawy opodatkowania podatkiem rolnym w przypadku gospodarstw rolnych (tj. powierzchni hektarów przeliczeniowych) zastosowanie znajdowały następujące przeliczniki, przez które przemnażano powierzchnię w hektarach fizycznych:

a) grunty orne:

- klasa III a – przelicznik 1,25,
- klasa III b – przelicznik 1,00,
- klasa IV a – przelicznik 0,80,
- klasa IV b – przelicznik 0,60,

b) łąki i pastwiska:

- klasa III – przelicznik 0,95,
- klasa IV – przelicznik 0,55.

Ponadto ustalono, że Rada Miejska w Bornem Sulinowie podjęła w dniu 7 listopada 2013 r. uchwałę Nr XXXVI/442/2013 w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta do celów podatku rolnego na terenie Gminy Borne Sulinowo w 2014 r., czego skutkiem było ustalenie na 2014 r. na terenie jednostki samorządu terytorialnego stawek podatku rolnego dla:

- posiadaczy gospodarstw rolnych – tj. 130,00 zł za jeden hektar przeliczeniowy (wynikająca z ww. uchwały stawka 52,00 zł x 2,5),
- pozostałych podatników – tj. 260,00 zł za jeden hektar fizyczny (wynikająca z ww. uchwały stawka 52,00 zł x 5).

W zakresie podatku leśnego – podstawą do obliczenia stawki podatku za 1 hektar gruntów leśnych był komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 21 października 2013 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2013 r.

Wskazana w nim cena sprzedaży wyniosła 171,05 zł/1m³.

Rada miejska w Bornem Sulinowie nie obniżyła na 2014 r. ww. ceny sprzedaży na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym – w związku z czym stawka tego podatku wynosiła w 2014 r. na terenie gminy 37,63 zł/hektar gruntów leśnych (171,05 x 0,220)

PODATEK ROLNY – OSOBY FIZYCZNE

W trakcie kontroli ustalono, że w prowadzonej w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie ewidencji podatkowej – na 2014 r. przypis z tytułu podatku rolnego dla osób fizycznych, opłacanego jako pojedyncza należność w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego posiadało 922 podatników na łączną kwotę 302 025,00 zł.

Szczegółowej analizie poddano decyzje wystawione przez organ podatkowy dla 30 podatników na łączną kwotę 168 519,00 oraz:

- wydruki z ewidencji gruntów i budynków,
- złożone przez podatników informacje,

Stwierdzono, że dla wybranej losowo a ww. grupy podatników Burmistrz Bornego Sulinowa jako organ podatkowy I instancji w 2014 r.:

- 1) wydał decyzje (6), w których ustalił łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku rolnego w wysokości 25 791,00 zł bez wcześniejszego złożenia przez poszczególnych podatników informacji podatkowych, w których zostałyby zgłoszone do opodatkowania powierzchnie poszczególnych rolnych nieruchomości gruntowych,
- 2) wydał decyzje (3), w których ustalił łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku rolnego w wysokości 33 334,00 zł na podstawie złożonych przez podatników informacji podatkowych, których właściwy merytorycznie pracownik Urzędu Miejskiego nie zweryfikował pod kątem formalno-prawnej poprawności,
- 3) wydał decyzje (2), w których naliczył za łączną powierzchnię 1,739 hektarów przeliczeniowych kwotę zobowiązania podatkowego do zapłaty w wysokości 226,00 zł – pomimo tego, że podstawa opodatkowania stanowiła grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych i jako taka była objęta ustawowym zwolnieniem z obowiązku zapłaty podatku rolnego
- 4) wydał decyzje (10), w których ustalił kwoty zobowiązań za łączną powierzchnię 13,7427 hektarów przeliczeniowych – tj. zaniżył (3) i zawyżył (9) ustalone do zapłaty kwoty zobowiązań na odpowiednio 816,00 zł i 969,00 zł,
- 5) wydał decyzje (15), w których za łączną powierzchnię 1,4608 hektara przeliczeniowego ustalił kwoty zobowiązań do zapłaty w wysokości 190,00 zł w sytuacji kiedy podstawa opodatkowania nie stanowiła użytków rolnych.

Powyższe wynika z zestawień:

Ad. 1) brak informacji podatkowych:

L.p.	indeks podatnika	decyzja w podatku rolnym na 2014 r.		informacja IR-1 w sprawie podatku rolnego jako podstawa wydania decyzji
		data wydania	kwota naliczonego zobowiązania do zapłaty w zł	
1.	2006	30.01.2014	1 566,00	brak
2.	4368		11 911,00	
3.	1627		3 397,00	
4.	1420		4 535,00	
5.	11473		2 817,00	
6.	1280		1 565,00	
RAZEM			25 791,00	x

Organ podatkowy wystawił dla podatników o indeksach: 2006, 4368, 1627, 1420, 11473 i 1280 na 2014 r. decyzje, w których ustalił należną do zapłaty łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku rolnego w wysokości 25 791,00 zł.

Podstawą do wystawienia decyzji dla ww. podatników był zgłoszony do opodatkowania stan posiadania na innej podstawie niż złożone przez podatników informacje IR-1 w sprawie podatku rolnego.

Bełos *PN*

I R

Do czasu stwierdzenia ww. stanu faktycznego w trakcie kontroli – Burmistrz Bornego Sulinowa jako organ podatkowy nie skorzystał z uprawnień wskazanych przez ustawodawcę w art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa a polegających na możliwości żądania od podatników wskazania przyczyn niezłożenia informacji lub wezwania podatników do realizacji tego obowiązku

Ad. 2) brak weryfikacji złożonych informacji.

Lp.	indeks podatnika	decyzja w podatku rolnym na 2014 r.		informacja IR-1 w sprawie podatku rolnego jako podstawa wydania decyzji	
		data wydania	kwota naliczonego zobowiązania do zapłaty w zł	data złożenia w siedzibie organu	data weryfikacji przez pracownika UM
1.	11111	30.01.2014	1 044,00	23.12.2011	brak
2.	709		1 762,00	13.04.2010	brak
3.	4370		30 528,00	08.03.2013	brak
RAZEM			33 334,00	x	

Organ podatkowy wystawił dla podatników o indeksach 11111, 709 i 4370 na 2014 r. decyzje, w których ustalił należną do zapłaty łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku rolnego w wysokości 33 334,00 zł.

Podstawą do wystawienia decyzji dla ww. podatników były złożone przez nich w siedzibie organu informacje podatkowe, które nie zostały zweryfikowane pod względem formalnym i merytorycznym.

Odpowiedzialny za wymiar podatku rolnego dla osób fizycznych pracownik Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie nie zweryfikował złożonych przez podatników informacji pod kątem czy:

- zostały złożone w ustawowo do tego przewidzianym terminie,
- wzory formularzy zostały określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego,
- zawierały one wszelkie niezbędne dane do ustalenia podatnikowi kwoty zobowiązania na 2014 r.,
- wskazana w nich powierzchnia i oznaczenie poszczególnych działek w ewidencji gruntów i budynków jest faktycznie taka jak wskazana w złożonych przez podatników informacjach.

Zaniechanie przeprowadzenia ww. czynności przez organ podatkowy wystąpiło pomimo tego, że ustawodawca w art. 272 pkt. 1 lit. a, pkt. 2 i pkt. 3 wskazał, że organy podatkowe pierwszej instancji (czyli organy wykonawcze w gminach) – dokonują czynności sprawdzających mających na celu:

- sprawdzenie terminowości złożenia danej informacji,
- stwierdzenie formalnej poprawności złożonej przez podatnika informacji,
- ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Ponadto użycie przez ustawodawcę w art. 272 Ordynacji podatkowej zwrotu „dokonują” – oznacza, że przeprowadzenie przez organy podatkowe czynności sprawdzających wobec

złożonych przez podatników informacji nie było zależne od uznania administracyjnego organu (jak np. przy udzieleniu preferencji w zakresie zapłaty zobowiązania) – był to obowiązek organu mający na celu ustalenie formalnej podstawy do wprowadzenia do ksiąg rachunkowych poszczególnych kwot zobowiązań z tytułu podatku rolnego.

Ad. 3) opodatkowanie gruntów zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych:

Lp.	indeks podatnika	podstawa opodatkowania		powierzchnia			kwota naliczonego podatku w zł*			
		oznaczenie w ewidencji gruntów i budynków	opis	hektary fizyczne	przelicznik	hektary przeliczeniowe	łączna powierzchnia w hektarach przeliczeniowych	stawka podatku za 1 ha przeliczeniowy	wysokość zobowiązania	
1.	7703	Lz-RIVa	grunty zadrzewione i zakrzewione na użytku rolnym	0,0600	0,80	0,0480	0,3240	130,00	42,00	
		Lz-RIVb		0,2400	0,60	0,1440				
		Lz-LIV		0,2400	0,55	0,1320				
2.	4284	Lz-RIIIb		0,9200	1,00	0,9200	0,9200			120,00
		Lz-PsIV		0,9000	0,55	0,4950	0,4950			64,00
RAZEM				2,3600	x	1,7390	1,7390	x	226,00	

*podstawa opodatkowania jest ustawowo zwolniona z podatku rolnego na podstawie art.12 ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 15.11.1985 r. o podatku rolnym (Dz. U z 2013 r., poz. 1381)

Organ podatkowy wystawił w 2014 r. dla podatników o indeksach 7703 i 4284 decyzje, w których naliczył łączną kwotę zobowiązania w podatku rolnym w wysokości 226,00 zł za powierzchnię 1,739 hektara przeliczeniowego.

Wskazana powyżej podstawa opodatkowania stanowiła grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych – tj. jeden z ośmiu rodzajów użytków rolnych, na które wskazuje § 68 ust.1 pkt. 1 lit. h rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U z 2001 r., Nr 38, poz. 454).

Nie mogła jednak stanowić podstawy opodatkowania podatkiem rolnym z uwagi na treść art. 12 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. u z 2013 r., poz. 1381), zgodnie z którym: „zwalnia się od podatku rolnego użytki rolne klasy V, VI i VIz oraz grunty zadrzewione i zakrzewione ustanowione na użytkach rolnych”.

Ad. 4) opodatkowanie gruntów innych niż użytki rolne:

L.p.	indeks podatnika	podstawa opodatkowania		powierzchnia			podatek rolny 2014	
		oznaczenie w ewidencji gruntów i budynków	opis	hektary fizyczne	przelicznik	hektary przeliczeniowe	stawka podatku za 1 ha przeliczeniowy	wysokość zobowiązania w zł
1.	1204	W-RIVb	rowy na użytkach rolnych	0,0300	0,60	0,0180	130,00	2,00
2.	7703	W-RIVa		0,0100	0,80	0,0080		1,00
3.	1777	W-RIVb		0,1600	0,60	0,0960		12,00
4.	1354	W-PsIV		0,0300	0,55	0,0165		2,00
5.	8468	W-RIVb		0,0400	0,60	0,0240		3,00
6.	1338	W-RIVb		0,0600	0,60	0,0360		10,00
		W-LIV		0,0700	0,55	0,0385		
7.	4368	W-LIV		0,0210	0,55	0,0116		2,00
8.	11153	W-RIVb		0,0100	0,60	0,0060		27,00
		W-LIV		0,3700	0,55	0,2035		
9.	1420	W-RIVb		0,1300	0,60	0,0780		10,00
10.	900	W-RIVb		0,0160	0,60	0,0096		1,00
11.	3300	W-RIVb		0,1900	0,60	0,1140		15,00
12.	2084	W-RIVb		0,0300	0,60	0,0180		7,00
		W-LIV		0,0600	0,55	0,0330		
13.	4370	W-RIIIb	0,0128	1,00	0,0128	2,00		
14.	5669	W-RIVb	1,0443	0,60	0,6266	85,00		
		W-LIV	0,0513	0,55	0,0282			
15.	1458	W-LIV	0,1500	0,55	0,0825	11,00		
RAZEM				2,4854	Σ	1,4608	Σ	190,00

Organ podatkowy dla podatników o indeksach: 1204, 7703, 1777, 1354, 8468, 1338, 4368, 11153, 1420, 900, 3300, 2084, 4370, 5669, 1458 wystawił w 2014 r. decyzje, w których za powierzchnię wynoszącą 1,4608 hektara przeliczeniowego ustalił łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku rolnego w wysokości 190,00 zł.

W § 68 ust.1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U z 2001 r., Nr 38, poz. 454) wskazano zamknięty katalog gruntów stanowiących użytki rolne, poprzez zaliczenie do nich:

- gruntów ornych,
- sadów,
- łąk trwałych,
- pastwisk trwałych,
- gruntów rolnych zabudowanych,
- gruntów pod stawami,
- gruntów pod rowami,
- gruntów zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych.

Nie przewidziano w nim występowania użytków rolnych stanowiących rowy na użytkach rolnych – tym samym wskazana powyżej a przyjęta przez organ podstawa opodatkowania stanowiąca rowy na użytkach rolnych jako taka nie stanowiła powierzchni użytków rolnych i tym samym nie podlegać opodatkowaniu podatkiem rolnym.

Wskazuje na to wprost ustawodawca w:

- art. 120 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2012 r., poz. 749), zgodnie z którym: „organy podatkowe działają na podstawie przepisów prawa”,
- art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. u z 2013 r., poz. 1381), zgodnie z którym: „opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza”.

Ad. 5) przyjęcie innej podstawy opodatkowania niż wynikająca z ewidencji gruntów i budynków:

Lp.	indeks podatnika	podstawa opodatkowania							nałiczony podatek w 2014 r.	
		oznaczenie w ewidencji gruntów i budynków	powierzchnia w decyzji	powierzchnia z ewidencji gruntów i budynków	różnica			stawka podatku za 1 ha przeliczeniowy	zaniżenie	zawyżenie
					hektary fizyczne	przelicznik	hektary przeliczeniowe			
1.	7703	RIVb	13,2500	12,4500	0,8000	0,60	0,4800		62,00	
2.	4937	RIVb	19,2200	22,7255	3,5055	0,60	2,1033	130,00	340,00	
		LIV	19,2476	20,1838	0,9362	0,55	0,5149			
3.	2006	RIVb	14,2791	11,6186	2,6605	0,60	1,5963		225,00	
		LIV	3,8400	3,5900	0,2500	0,55	0,1375			
4.	4368	RIVb	61,3327	61,1427	0,1900	0,60	0,1140		15,00	
5.	1627	RIIIb	4,8900	4,9750	0,0850	1,00	0,0850	130,00	14,00	
		RIVb	14,3200	14,3572	0,0372	0,60	0,0223			
		RIVa	16,1300	15,9534	0,1766	0,80	0,1413			
		LIV	3,8511	3,6333	0,2178	0,55	0,1198			
6.	4284	RIVa	118,5886	116,9573	1,6313	0,80	1,3050		264,00	
		RIVb	67,7293	66,5193	1,2100	0,60	0,7260			
7.	709	RIVa	5,3000	5,2730	0,0270	0,80	0,0216		9,00	
		LIV	5,8832	5,7924	0,0908	0,55	0,0499			
8.	1280	RIVa	4,5500	3,7200	0,8300	0,80	0,6640		272,00	
		RIVb	11,5500	9,1700	2,3800	0,60	1,4280			
9.	4370	RIIIb	14,0520	14,0120	0,0400	1,00	0,0400	130,00	462,00	
		LIV	155,9512	155,2098	0,7414	0,55	0,4078			
		RIVa	44,3011	45,5992	1,2981	0,80	1,0385			
		RIVb	141,2776	145,4729	4,1953	0,60	2,5172			
10.	5669	RIVa	70,9686	70,6507	0,2879	0,80	0,2303		30,00	
Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	13,7427	razem	816,00	969,00

Organ podatkowy dla podatników o indeksach: 7703, 4937, 2006, 4368, 1627, 4284, 709, 1280, 4370, 5669 wystawił w 2014 r. decyzje, w których opodatkował podatkiem rolnym powierzchnię wynoszącą 13,7427 hektarów przeliczeniowych.

B. K. *Pn*

J R

Z uwagi na niezgodność przyjętej podstawy opodatkowania z danymi obrazującymi stany posiadania poszczególnych podatników a wynikającymi z ewidencji gruntów i budynków – organ podatkowy zaniżył (3 klasoużytki) oraz zawyżył (9 klasoużytków) ustalone kwoty poszczególnych zobowiązań w podatku rolnym o odpowiednio 816,00 zł i 969,00 zł.

Przyjęcie przez organ podatkowy podstawy opodatkowania stanowiącej powierzchnie gruntów rolnych w innym zakresie niż powierzchnie faktycznie istniejące w tamtym okresie zgodnie z danymi ewidencji gruntów i budynków - nastąpiło pomimo tego, że zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U z 2010 r., Nr 193, poz. 1287): „*podstawę planowania gospodarczego, planowania przestrzennego, wymiaru podatków i świadczeń, oznaczania nieruchomości w księgach wieczystych, statystyki publicznej, gospodarki nieruchomościami oraz ewidencji gospodarstw rolnych stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków*”.

Wyjaśnień w powyższym zakresie udzieliły Renata Pietkiewicz – Chmyłkowska – Burmistrz Bornego Sulinowa (wskazując osobę nadzorującą merytorycznie – Kierownik Referatu Podatków i opłat) oraz Emilia Niezgoda – Referent ds. wymiaru podatków i opłat.

Wynika z nich, że:

(ad. 1):

„W zakresie podatników o indeksach 12006, 1627, 1420, 11473 oraz 1280 - Organ podatkowy na podstawie art. 274 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.) wezwał ww. do złożenia informacji o gruntach do celów podatku rolnego IR-1 w celu aktualizacji danych (kopie wezwań w załączniku). Nadmieniam, iż ww. podatnicy pomimo przysługującego im prawa do wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koszalinie za pośrednictwem Burmistrza Bornego Sulinowa, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji z tego prawa nie skorzystali, zgadzając się jednocześnie z podstawą opodatkowania.

Podatnik o indeksie 4368 stosowne informacje złożył dnia 09.06.2015 r.”

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że przedmiotem zapytania była kwestia formalna – tj. podstawa, na której organ podatkowy ustalił na 2014 r. dla wskazanych podatników kwoty zobowiązań do zapłaty z tytułu podatku rolnego.

Ustawodawca w sposób jednoznaczny przesądził, że nie może nią być nic innego jak złożona przez osobę fizyczną informacja.

W zakresie przedmiotowych podatników kontrolujący nie kwestionował prawidłowości kwot ustalonych zobowiązań z tytułu podatku rolnego jak i skorzystania przez podatników z prawa weryfikacji naliczonych kwot zobowiązań poprzez wniesienie odwołań do organu podatkowego II instancji.

(ad. 2):

„W odniesieniu do indeksu nr 11111, 709 oraz 4370 pracownik merytoryczny nie złożył podpisu na informacjach o gruntach (do celów podatku rolnego) IR-1 złożonych przez podatników przez przeoczenie”.

(ad. 3):

- indeks 7703: *„dokonano aktualizacji gruntów po wpływie do Organu podatkowego aneksu do umowy dzierżawy – decyzja zmiany z dnia 09.12.2014 r.”,*

- indeks 4284: „*dokonano aktualizacji gruntów po wpływie do Organu podatkowego aneksu do umowy dzierżawy oraz złożeniu przez podatnika korekt informacji – decyzja zmiany z dnia 30.10.2014 r.*”

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że nie odnoszą się one do sedna stanu faktycznego – tj. nie wyjaśniają na jakiej podstawie czy też z jakich powodów organ podatkowy zdecydował się opodatkować podatkiem rolnym grunty ustawowo zwolnione z tego podatku.

Fakt takiego opodatkowania tych gruntów potwierdzają dane z ewidencji gruntów i budynków według stanu na dzień 01.01.2014 r.

(ad. 4)

„Zgodnie z art. 21 ust. 1 Ustawy prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1629), podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków. Organ podatkowy nie ma podstaw prawnych żeby wpływać na zapisy w ewidencji gruntów i budynków oraz nie ma wpływu na niedostosowanie przez Starostwo zapisów w ewidencji gruntów i budynków do § 68 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. Organ podatkowy przyjmując do opodatkowania dla indeksów 1204, 7703, 1777, 1354, 8468, 1338, 4368, 11153, 1420, 900, 3300, 2084, 4370, 5669 oraz 1458 zapis z ewidencji gruntów i budynków tj. rowy na użytkach rolnych kierował się tym, że rowy według ww. rozporządzenia należą do użytków rolnych”.

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że organ podatkowy w pierwszej kolejności powinien podatkiem rolnym opodatkowywać jedynie takie grunty, które w ewidencji gruntów i budynków są oznaczone jako użytki rolne – zalicza się do nich rowy (oznaczone jako W) ale już nie rowy na użytkach rolnych (np. W-RIVa czy W-PsIV).

Ponadto kontrolujący wskazuje na możliwość zwracania się przez organ podatkowy do Starosty Powiatowego i wskazywania na konieczność dostosowania zapisów z ewidencji gruntów i budynków do przepisów prawa regulujących zasady prowadzenia tej ewidencji.

Dostosowanie takie miałyby w ocenie kontrolującego polegać na usunięciu z ewidencji gruntów i budynków oznaczeń takich jak m.in. rowy na użytkach rolnych – tj. takich, których występowania nie przewidują obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa.

(ad.5)

- indeks 7703: „*dokonano aktualizacji gruntów po wpływie do organu podatkowego aneksu do umowy dzierżawy – decyzja zmiany z dnia 09.12.2014 r.*”;
- indeks 4937: „*podatnik zbył przedmiotowe działki gruntu dnia 05.04.2016 r.*”;
- indeks 2006: „*organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia informacji o gruntach do celów podatku rolnego IR-1 w celu aktualizacji danych (kopia wezwania w załączniku)*”;
- indeks 4368: „*dokonano aktualizacji gruntów po tym jak podatnik zbył część swoich gruntów z końcem 2014 r. – decyzja zmiany z dnia 10.12.2014 r.*”;
- indeks 1627: „*organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia informacji o gruntach do celów podatku rolnego IR-1 w celu aktualizacji danych (kopia wezwania w załączniku)*”;
- indeks 4284: „*dokonano aktualizacji gruntów po wpływie do Organu podatkowego aneksu do umowy dzierżawy – decyzja zmiany z dnia 30.10.2014 r.*”;

- indeks 709: „organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia informacji o gruntach do celów podatku rolnego IR-1 w celu aktualizacji danych (kopia wezwania w załączniku)”,
- indeks 1280: „organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia informacji o gruntach do celów podatku rolnego IR-1 w celu aktualizacji danych (kopia wezwania w załączniku)”,
- indeks 4370: „organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia informacji o gruntach do celów podatku rolnego IR-1 w celu aktualizacji danych (kopia wezwania w załączniku)”,
- indeks 5669: „dokonano aktualizacji gruntów po złożeniu przez podatnika stosownych formularzy w 2015 r.”.

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień w zakresie podatników wskazanych powyżej w pkt. 5 kontrolujący wskazuje, że nie wyjaśniają one powodów powstania rozbieżności – tj. różnic pomiędzy powierzchniami gruntów rolnych opodatkowanych w decyzjach wydanych na 2014 r. a stanami posiadania podatników ustalonymi na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków według stanu na dzień 01.01.2014 r.

W zakresie podatników o indeksach: 7703, 4937, 4368, 4284 i 5669 dokonanie korekty wymiaru w trakcie 2014 r. oraz fakt zbycia nieruchomości lub złożenia przez podatnika korekty informacji w okresie późniejszym – pozostają bez wpływu na stwierdzone przypadki nieprawidłowego (zaniżonego lub zawyżonego w stosunku do danych zawartych w ewidencji gruntów i budynków) ustalania przez organ podatkowy kwot zobowiązań z tytułu podatku rolnego w 2014 r.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 185 a kserokopie związanej z przedstawionymi okolicznościami dokumentacji stanowiącej:

- zakres czynności Referenta ds. wymiaru podatków i opłat – złożono do akt kontroli pod poz. 72,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 1204 – złożono do akt kontroli pod poz. 120,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 7703 – złożono do akt kontroli pod poz. 121,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 4937 – złożono do akt kontroli pod poz. 122,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 2006 – złożono do akt kontroli pod poz. 124,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 1777 – złożono do akt kontroli pod poz. 125,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 5278 – złożono do akt kontroli pod poz. 126,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 1354 – złożono do akt kontroli pod poz. 127,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 8468 – złożono do akt kontroli pod poz. 128,

- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 1338 – złożono do akt kontroli pod poz. 129,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 4368 – złożono do akt kontroli pod poz. 130,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 11153 – złożono do akt kontroli pod poz. 131,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 1627 – złożono do akt kontroli pod poz. 132,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 4284 – złożono do akt kontroli pod poz. 133,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 1420 – złożono do akt kontroli pod poz. 134,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 900 – złożono do akt kontroli pod poz. 135,
- decyzję na 2014 r., informację IR-1 oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 900 – złożono do akt kontroli pod poz. 136,
- decyzję na 2014 r., informację IR-1 oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 3300 – złożono do akt kontroli pod poz. 137,
- decyzję na 2014 r., informację IR-1 oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 2084 – złożono do akt kontroli pod poz. 138,
- decyzję na 2014 r., informację IR-1 oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 709 – złożono do akt kontroli pod poz. 139,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 11473 – złożono do akt kontroli pod poz. 140,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 1280 – złożono do akt kontroli pod poz. 141,
- decyzję na 2014 r., informację IR-1 oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 4370 – złożono do akt kontroli pod poz. 142,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 5669 – złożono do akt kontroli pod poz. 143,
- decyzję na 2014 r. oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków dla podatnika o indeksie 1458 – złożono do akt kontroli pod poz. 144.

PODATEK ROLNY – OSOBY PRAWNE

Na podstawie danych z ewidencji podatkowej prowadzonej w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie ustalono, że w 2014 r. przypis z tytułu podatku rolnego posiadało 29 podatników na łączną kwotę 44 063,00 zł.

Do weryfikacji wybrano deklaracje złożone przez podatników o indeksach: 4026, 4090, 40, 5, 41, 47, 46, 39, 131, dla których łączna kwota przypisu w podatku rolnym wyniosła 33 892,00 zł.

Oprócz deklaracji DR-1 w sprawie podatku rolnego złożonych przez ww. podatników – analizie poddano również informacje z ewidencji gruntów i budynków.

W trakcie kontroli stwierdzono, że podatnicy o indeksach 39, 131, 46 i 4090 w złożonych na 2014 r. deklaracjach DR-1 w sprawie podatku rolnego (akta kontroli od poz. 42 do poz. 45) obliczyli za łączną powierzchnię 0,28 hektara fizycznego (tj. 0,1915 hektara przeliczeniowego), sklasyfikowaną w ewidencji gruntów i budynków rowy na użytkach rolnych – kwotę podatku rolnego do zapłaty na rzecz gminy w łącznej wysokości 25,00 zł, co wynika z poniższego zestawienia:

L.p.	indeks podatnika	podstawa opodatkowania		powierzchnia			podatek rolny 2014	
		oznaczenie w ewidencji gruntów i budynków	opis	hektary fizyczne	przelicznik	hektary przeliczeniowe	stawka podatku w zł za 1 ha przeliczeniowy	wysokość zobowiązania w zł
1.	39	W-RIVa	rowy na użytkach rolnych	0,0400	0,80	0,0320	130,00	4,00
2.	131	W-LIII		0,0500	0,95	0,0475		9,00
		W-LIV		0,0400	0,55	0,0220		3,00
3.	46	W-RIVb		0,0400	0,60	0,0240		9,00
4.	4090	W-RIVb		0,1100	0,60	0,0660		
RAZEM				0,2800	x	0,1915	x	25,00

W ocenie kontrolującego obliczenie podatku rolnego w łącznej kwocie 25,00 zł nastąpiło za grunty nie stanowiące użytków rolnych.

W § 68 ust.1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U z 2001 r., Nr 38, poz. 454) wskazano zamknięty katalog gruntów stanowiących użytki rolne, poprzez zaliczenie do nich:

- gruntów ornycy,
- sadów,
- łąk trwałych,
- pastwisk trwałych,
- gruntów rolnych zabudowanych,
- gruntów pod stawami,
- gruntów pod rowami,
- gruntów zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych.

Nie przewidziano w nim występowania użytków rolnych stanowiących rowy na użytkach rolnych – tym samym wskazana powyżej a przyjęta przez organ podstawa opodatkowania stanowiąca rowy na użytkach rolnych jako taka nie stanowiła powierzchni użytków rolnych i tym samym nie podlegać opodatkowaniu podatkiem rolnym.

Wskazuje na to wprost ustawodawca w:

- art. 120 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2012 r., poz. 749), zgodnie z którym: „organy podatkowe działają na podstawie przepisów prawa”,
- art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. u z 2013 r., poz. 1381), zgodnie z którym: „opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza”.

Z uwagi na wysokość naliczonego zobowiązania – pouczono pracownika merytorycznego o prawidłowości naliczania podatku rolnego i odstąpiono od dalszych czynności kontrolnych w tym zakresie.

PODATEK LEŚNY – OSOBY FIZYCZNE.

W trakcie kontroli ustalono, że w prowadzonej w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie ewidencji podatkowej – na 2014 r. przypis z tytułu podatku leśnego dla osób fizycznych, opłacanego jako pojedyncza należność lub w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego posiadało 248 podatników na łączną kwotę 10 073,00 zł.

Szczegółowej analizie poddano decyzje wystawione przez organ podatkowy dla 11 podatników na łączną kwotę 4 919,00 zł oraz:

- wydruki z ewidencji gruntów i budynków,
- złożone przez podatników informacje,

Stwierdzono, że dla wybranej losowo a ww. grupy podatników Burmistrz Bornego Sulinowa jako organ podatkowy I instancji w 2014 r. - wydał w dniu 30.01.2014 r. decyzje (2), w których ustalił łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku leśnego w wysokości 978,00 zł bez wcześniejszego złożenia przez poszczególnych podatników informacji podatkowych, w których zostałyby zgłoszone do opodatkowania powierzchnie poszczególnych nieruchomości gruntowych stanowiących lasy.

Powyższe wynika z następującego zestawienia:

l. p.	indeks podatnika	decyzja w podatku rolnym na 2014 r.		informacja IR-1 w sprawie podatku rolnego jako podstawa wydania decyzji
		data wydania	kwota naliczonego zobowiązania do zapłaty w zł	
1.	4587	30.01.2014	244,00	brak
2.	3181		734,00	
RAZEM			978,00	2

Podstawą do wystawienia decyzji dla ww. podatników był zgłoszony do opodatkowania stan posiadania na innej podstawie niż złożone przez podatników informacje IL-1 w sprawie podatku leśnego.

Do czasu stwierdzenia ww. stanu faktycznego w trakcie kontroli – Burmistrz Bornego Sulinowa jako organ podatkowy nie skorzystał z uprawnień wskazanych przez ustawodawcę w art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa a polegających na możliwości żądania od podatników wskazania przyczyn niezłożenia informacji lub wezwania podatników do realizacji tego obowiązku

Wyjaśnienia w powyższym zakresie złożyły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz Bornego Sulinowa (wskazując jako osobę sprawującą nadzór merytoryczny – Beatę Mieczkowską – Kierownika Referatu Podatków i Opłat) oraz Emilia Niezgoda – Referent ds. wymiaru podatków i opłat.

Wynika z nich, że:

„stwierdzone nieprawidłowości nie powstały w sposób celowy.

W zakresie podatników o indeksach 4587 oraz 3181 - Organ podatkowy na podstawie art. 274 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201

ze zm.) wezwał ww. do złożenia informacji o lasach (do celów podatku leśnego IL-1) w celu aktualizacji danych (kopia wezwań w załączniku). Nadmieniam, iż ww. podatnicy pomimo przysługującego im prawa do wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koszalinie za pośrednictwem Burmistrza Bornego Sulinowa, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji z tego prawa nie skorzystali, zgadzając się jednocześnie z podstawą opodatkowania”.

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że przedmiotem zapytania była kwestia formalna – tj. podstawa, na której organ podatkowy ustalił na 2014 r. dla wskazanych podatników kwoty zobowiązań do zapłaty z tytułu podatku leśnego.

Ustawodawca w sposób jednoznaczny przesądził, że nie może nią być nic innego jak złożona przez osobę fizyczną informacja.

W zakresie przedmiotowych podatników kontrolujący nie kwestionował prawidłowości kwot ustalonych zobowiązań z tytułu podatku leśnego jak i skorzystania przez podatników z prawa weryfikacji naliczonych kwot zobowiązań poprzez wniesienie odwołań do organu podatkowego II instancji.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 184 a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiące:

- zakres czynności Referenta ds. wymiaru podatków i opłat – złożono do akt kontroli pod poz. 72,
- decyzję na podatek leśny w 2014 r. (podatnik o indeksie 4587) – złożono do akt kontroli pod poz. 119,
- decyzję na podatek leśny w 2014 r. (podatnik o indeksie 3181) – złożono do akt kontroli pod poz. 123.

PODATEK LEŚNY – OSOBY PRAWNE

W trakcie kontroli ustalono, że w prowadzonej w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie ewidencji podatkowej – na 2014 r. przypis z tytułu podatku leśnego dla osób prawnych posiadało 18 podatników na łączną kwotę 586 394,00 zł.

Szczegółowej analizie poddano deklaracje złożone przez 5 podatników, w których łączna kwota przypisu wyniosła 341 227,00zł oraz wydruki z ewidencji gruntów i budynków.

Stwierdzono, że:

- podatnicy złożyli deklaracje w ustawowym terminie do dnia 15.01.2014 r.,
- podstawa opodatkowania w deklaracjach odzwierciedlała stany posiadania ustalone na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków,
- deklaracje były składane na formularzach, których wzory określił na 2014 r. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego,
- w deklaracjach podatnicy dokonywali samoobliczenia kwot zobowiązań przy zastosowaniu prawidłowych stawek podatku leśnego.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

1.2.1.2. Podatek od nieruchomości.

Na terenie jednostki samorządu terytorialnego obowiązywała w 2014 r. uchwała Nr XXXVI/443/2013 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie w sprawie określenia wysokości